JOHN BALL

ÎN ARȘIȚA NOPȚII

enigma

JOHN BALL

În arșița nopții

Coperta de *Mihai Mănescu*

IN THE HEAT OF THE NIGHT
by
JOHN BALL
Bantam Books — New York
© 1965, by John Ball

Toate drepturile asupra acestei versiuni sînt
rezervate Editurii UNIVERS.

JOHN BALL

În arșița nopții

În românește de Virgil Gheorghiță

București — 1978
● EDITURA UNIVERS ●

CAPITOLUL 1

La orele două şi cincizeci de minute dimineaţa, oraşul Wells zăcea inert, fierbinte şi neclintit. Majoritatea celor unsprezece mii de locuitori se zvîrcoleau fără să se poată odihni ; cei cîţiva care nu puteau să doarmă deloc blestemau faptul că nu adia nici măcar o boare de vînt, să înlăture efectele sufocante ale nopţii. Căldura de august din sud se menţinea deasă şi apăsătoare în văzduh.

Luna dispăruse. Cîteva felinare din zona comercială centrală aruncau umbre asupra magazinelor închise, a cinematografului şi a staţiei de benzină pustii. La colţul străzii unde şoseaua trecea în unghi drept pe lîngă farmacia Simon, instalaţia de aer condiţionat automată mergea, şi huruitul ei puternic se revărsa în liniştea nopţii. Peste drum, una din maşinile secţiei de poliţie din Wells care patrula toată noaptea era trasă la curbă. Sam Wood, de serviciu pe maşină, îşi completa foaia de raport ţinînd pixul ferm între degetele puternice, distingînd literele pe care le scria doar prin lumina slabă care pătrundea filtrată în maşină.

Scrise cu grijă că a făcut o verificare temeinică a cartierului rezidenţial al oraşului şi că a găsit totul în ordine. Era mîndru că putea să aştearnă pe hîrtie hotărîrile luate. Îşi dădea seama din nou, la fel ca şi în cei trei ani care trecuseră, că la această oră a nopţii era cel mai important om treaz şi la datorie din întreg oraşul.

Îşi completă declaraţia, aşeză registrul pe scaun în spatele lui şi se uită din nou la ceas. Era aproape trei — avea deci timp să facă o pauză şi să ia o ceaşcă de cafea. Dar căldura grea a nopţii îl făcu să renunţe la idee şi se gîndi că o băutură rece ar fi mai bună. Era nehotărît ce să facă — să se oprească pentru pauză acum, sau să treacă întîi prin *shantyville*, cartierul mizer al oraşului ? Era singura parte a misiunii care nu-i plăcea, dar trebuia să fie îndeplinită. Amintindu-şi din nou cît de important era rolul său, hotărî să amîne puţin pauza. Demară şi scoase mașina din curbă cu ușurința profesională a unui conducător auto expert.

Părăsi autostrada pustie și o porni hurducîndu-se pe pavajul nenumăratelor străduțe din cartierul negrilor. Încetini viteza, amintindu-și din nou de o noapte de acum cîteva luni, cînd lovise un cîine. Animalul dormea în stradă și Sam nu-l observase din timp ca să-l poată evita complet. Se vedea iarăși, ghemuit pe stradă, ținînd capul animalului și privindu-l în ochii îngroziți, plini de durere, încrezători, imploratori. Apoi văzu venind moartea, și deși se ducea adesea la vînătoare și era în general un om tare, nu putea scăpa de impresia de milă și supărare că pricinuise moartea cîinelui.

Sam își ținea ochii ațintiți asupra drumului, evitînd denivelările mai mari din pavaj și fiind atent la cîini.

După ce termină scurtul raid prin cartierul negrilor, frînă mașina pe hurducături și, traversînd o cale ferată, începu să ruleze încet pe o stradă străjuită în amîndouă părțile de case vechi, urîte, nezugrăvite. Era un cartier de albi săraci, unde locuiau oameni fără bani, fără perspective de a cîștiga bani sau cărora nu le păsa de bani. Sam făcea adevărate slalomuri pe stradă, concentrîndu-se să evite gropile de pe drum. Apoi privi în sus, și văzu, la o jumătate de cvartal în față, un dreptunghi distorsionat de lumină galbenă în cadrul unei ferestre, care putea veni cu aproximație de la casa Purdy.

O lumină la ora aceasta ar putea însemna o durere de stomac, sau o mulțime de alte lucruri. Sam disprețuia oamenii care pîndesc noaptea pe la ferestre, dar pentru un polițist în exercițiul funcțiunii, era cu totul altceva. Trecu cu mașina de curbă, astfel încît să nu deranjeze pe nimeni în mod inutil, și încetini destul ca să poată verifica cu grijă de ce ardea lumina în bucătăria casei Purdy, la trei și cincisprezece minute dimineața — deși bănuia că știe de ce.

Bucătăria era luminată de un singur bec de o sută de wați, fără glob, agățat de un fir la mijlocul tavanului. Perdelele subțiri și urîte de dantelă, atîrnînd fără viață și nemișcate la fereastra deschisă, nu constituiau o piedică pentru cine voia să privească interiorul strălucitor. Acolo, în plină lumină, cu spatele întors, stătea Dolores Purdy.

Ca și în celelalte două ocazii anterioare din ultimele două săptămîni, nu purta cămașă de noapte.

Dolores ridică un ibric mic de pe plită și-și turnă ceai exact cînd mașina de patrulare ajunse în fața ferestrei. Sam putea să-i vadă bine sînii de fată de șaisprezece ani și curba plăcută a coapselor tinere. Ceva la Dolores îi repugna însă și nici chiar vederea trupului gol nu-i spunea prea mult. Poate, își zise el, pentru că era întotdeauna nespălată — sau cel puțin așa părea. Cînd o văzu ridicînd ceașca la buze, înțelese că nimeni nu era bolnav în casa aceea, și întoarse privirea. O clipă se gîndi să-i atragă atenția că era în văzul public, dar se răzgîndi, deoarece o bătaie în ușă, la o oră atît de tîrzie, ar fi trezit toți copiii din casă. Și, ceea ce era mai grav, fata n-ar fi putut deschide ușa fără nimic pe ea. Sam viră la următorul colț și o luă înapoi înspre șosea.

Deși nu era circulație vizibilă pe șosea, Sam opri o clipă la intersecție, iar apoi o luă spre nord. Acceleră pînă cînd aerul împins cu viteză prin fereastra deschisă îi dădu iluzia unei adieri. Apoi, timp de trei minute, păstră viteza pînă cînd zări limitele orașului. Ridică piciorul de pe accelerator, trecu linia de demarcație și intră cu ușurință în zona de parcare a garajului de noapte. Sări sprinten pentru un om de dimensiunile lui și intră în restaurant. Era mai cald înăuntru decît afară. Centrul încăperii era ocupat de o tejghea în formă de U, acoperită cu o mușama uzată.

Pe una din părți, un rînd de scaune de lemn, tari, nu promiteau nici confort, nici atmosferă plăcută. La un geam, un aparat de aer condiționat de abia lăsa să intre o șuviță de aer răcoros, care dispărea însă la cîțiva centimetri de ventilator.

Pereții de lemn fuseseră pe vremuri vopsiți în alb, dar se îngălbeniseră cu timpul. Deasupra grătarului, pata neagră lăsată de aburii de grăsime fierbinte forma un monument permanent al miilor de mîncăruri care fuseseră preparate, mîncate și uitate.

Barmanul de noapte era un băiat de nouăsprezece ani, ale cărui brațe prea lungi se iveau de sub manșetele halatului murdar, ca și cînd ar fi fost întinse de o mașină infernală. Pe fața slabă, osoasă, se vedeau urme de acnee, buza de jos era ușor răsfrîntă, ca într-un gest de neîncredere față de oameni sau ca și cînd nu s-ar fi hotărît asupra vreunui lucru. În momentul în care intră Sam, era întins peste tejghea, cu greutatea sprijinită pe coate, părînd foarte absorbit de comicsul deschis în fața lui.

În prezența omului legii, strecură repede cartea sub tejghea, își îndreptă umerii înguști și se pregăti să-și petreacă următoarele minute cu păzitorul orașului adormit. Întinse mîna spre cana plină cu cafea, îndată ce Sam se lăsă să cadă pe unul din scaunele înalte.

— Nu vreau cafea, Ralph ; e prea cald, spuse Sam. Dă-mi o Coca-Cola.

Își scoase cascheta și-și trecu mîna dreaptă peste frunte. Barmanul luă un pahar zgîriat, umplut pînă la jumătate cu gheață, desfundă o sticlă și turnă în pahar un lichid spumos. După ce îi aduse băutura, Sam goli paharul și, sugînd o bucățică de gheață, întrebă :

— Cine a cîștigat meciul de aseară ?

— Ricci, răspunse pe dată barmanul. Decizie hotărîtă. Dar mai are un punct pînă la titlu.

Sam își umplu iar paharul și-l goli încă o dată, înainte de a-și spune părerea :

— E bine că a cîștigat Ricci. Nu prea mă înnebunesc eu după italieni, dar cel puțin un alb are șanse să obțină titlul de campion.

Barmanul dădu repede din cap, aprobînd.

— Avem șase campioni negri, în toate diviziile fruntașe. Nu înțeleg cum de pot să fie atît de buni.

Își apăsă mîinile pe tejghea și își resfiră degetele osoase, într-o încercare zadarnică de a le face să pară lungi și puternice. Se uită la mîinile zdravene ale polițistului, întrebîndu-se dacă va avea vreodată mîini ca ale lui.

Sam luă o bucată de prăjitură care mai rămăsese pe tejghea sub un plastic murdar.

— Da, dar ei nu simt cînd sînt loviți, ca tine sau ca mine, se apucă să-i explice el. N-au același sistem nervos ca noi. Sînt ca animalele : trebuie să-i lovești cu satîrul ca să-i poți doborî — asta-i ! Așa cîștigă meciurile ; și ăsta-i motivul pentru care nu li-e frică să urce pe ring.

Ralph dădu din cap ; ochii lui spuneau că Sam pronunțase ultimul cuvînt în acest subiect. Îndreptă acoperitoarea de plastic cu care fuseseră acoperite prăjiturile, apoi spuse :

— În seara asta a sosit în oraş Mantoli. A adus-o şi pe fiică-sa cu el. Aud că e un bun suporter.

— Am crezut că nu vine decît după întîi.

Barmanul se aplecă, ştergînd tejgheaua cu o cîrpă cenuşie murdară.

— Îi costă mai mult decît şi-au închipuit. Vor trebui să mărească preţul biletelor. Cred că Mantoli a venit în oraş ca să afle cît ar fi dispus publicul să plătească.

Sam îşi turnă în pahar ultima sorbitură din sticla de Coca-Cola.

— Nu ştiu, comentă el. Lucrurile ar putea ieşi bine sau s-ar putea să fie eşecul secolului. Nu mă pricep la muzică clasică, dar mi se face rău cînd văd atîta omenire perindîndu-se pe-aici, doar ca să-l audă pe Mantoli dirijînd o orchestră. Ştiu că e o orchestră simfonică şi aşa mai departe, dar cei care se dau în vînt după lucrurile astea pot să asculte aceeaşi orchestră toată iarna, fără să mai trebuiască să vină pînă aici şi să stea pe nişte bănci tari. Şi ce se întîmplă dacă plouă ?

Îşi goli paharul şi privi la ceas.

— Şi ce-i cu asta ? Mie unuia nu-mi place muzica, cel puţin nu muzica pe care o fac ăştia cu părul lung, se declară de acord Ralph. Dar dacă în felul ăsta putem atrage turişti dispuşi să cheltuiască bani, o să-i meargă faima oraşului ăstuia, şi poate că atunci vom trăi cu toţii mai bine.

Sam se sculă.

— Cît am de plată ? întrebă el.

— Cincisprezece cenţi — prăjitura nu se pune la socoteală, era ultima bucată. Noapte bună, domnule Wood.

Sam puse jos banii şi părăsi localul. Odată barmanul îndrăznise să-i spună Sam. Îi aruncase însă o privire de dezaprobare, şi obţinuse efectul dorit. Acum era „domnul Wood“, şi asta voia Sam. Se urcă iar în maşină şi raportă scurt prin radio, pornind apoi în jos pe şosea, înapoi spre oraş. Se aşeză bine în scaun, pregătit pentru monotonia care-l aştepta în ultima parte a nopţii.

Aerul era iarăşi apăsător, de cum prinse viteză. Pentru prima dată de cînd preluase serviciul, Sam îşi îngădui să blesteme căldura zăpuşitoare care promitea o zi de caniculă. Şi asta însemna încă o noapte fierbinte mîine, şi poate încă una după aceea. Sam încetini maşina pe măsură ce pătrundea în zona centrală. Noaptea nu era încă circulaţie pe stradă, dar el conducea încet din obişnuinţă prin zona centrală. Se gîndi din nou la Dolores Purdy. O să se mărite destul de tînără, îşi zise, şi o să fie plăcut să te tăvăleşti prin fîn cu ea. Apoi deodată, la distanţă de un cvartal, văzu ceva zăcînd pe trotuar. Sam apăsă pedala de acceleraţie şi maşina ţîşni înainte.

La lumina celor patru faruri din faţă, obiectivul devenea tot mai mare, pînă cînd Sam frînă maşina şi se opri în mijlocul străzii, la cîţiva metri de ceea ce — putea vedea acum — era un om întins pe trotuar.

Aprinse luminile de poziţie şi ieşi repede din maşină. Înainte de a se apleca deasupra omului, se uită repede în jur, cu mîna pe pistolul de calibru treizeci şi opt, gata pentru acţiune imediată. Nu văzu decît clădirile liniştite şi pavajul tare întinzîndu-se pînă hăt departe. Satisfăcut pentru moment, Sam se lăsă jos pe un genunchi, lîngă omul de pe stradă. Era întins pe burtă, cu braţele deasupra capului, cu picioarele depărtate, cu faţa întoarsă spre stînga, aşa încît obrazul drept apăsa din greu pe pavajul plin de asperităţi. Avea părul neobişnuit de lung, acoperindu-i ceafa şi încreţindu-se apoi deasupra gulerului hainei.

Lîngă el, la cinci ori şase picioare, un baston de promenadă cu măciulie de argint părea foarte straniu pe caldarîm.

Sam îşi petrecu mîna stîngă pe sub omul culcat jos şi încercă să vadă dacă-i bate inima. În ciuda căldurii înăbuşitoare, omul purta o vestă încheiată strîns cu nasturi. Sam nu putu să-şi dea seama dacă omul era în viaţă. Apoi îşi aminti ceea ce citise despre morţi aparente. Nu urmase nici un curs special în cadrul serviciului, dar după cum prevedeau regulamentele studiase codul penal şi, avînd o memorie bună, reţinea chiar textul citat :

Să nu consideri că o persoană a decedat înainte de a fi constatat un medic. S-ar putea să nu fie decît leşinată sau inconştientă din diferite motive: Persoane suferind de lipsă de insulină au fost adesea socotite din greşeală că au murit, revenindu-şi apoi după ce au fost transportate la morgă. Afară de cazul că un trup a fost astfel mutilat încît să facă supravieţuirea imposibilă, ca de exemplu prin decapitare, trebuie să se presupună întotdeauna că o persoană trăieşte, dacă nu cumva a avut loc descompunerea pînă la un punct în care viaţa n-ar mai putea exista.

Sam se întoarse repede la maşină şi luă microfonul. La această oră, nu-i ardea să folosească un limbaj oficial, ci vorbi repede şi clar :

— La colţul casei Piney cu autostrada, am găsit pe drum un om care pare a fi mort. Nici un suspect pe aproape, şi nici circulaţie de cîteva minute. Trimiteţi doctorul şi ambulanţa imediat.

Făcu o pauză, întrebîndu-se o clipă dacă folosise limbajul potrivit în raportul dat. Nu făcea de multă vreme treaba asta şi voia să ducă la bun sfîrşit sarcina. Apoi vocea telefonistului de noapte îl trezi din gînduri :

— Rămîi pe recepţie. Ai identificat victima ?

Sam se gîndi repede.

— Încă nu, răspunse el. Nu l-am văzut niciodată, după cîte îmi dau seama. Totuşi, cred că ştiu cine e. Are părul lung, poartă vestă, avea baston. Destul de scund omul, abia cu puţin peste 1,50 m.

— E Mantoli, exclamă telefonistul. Dirijorul. Omul însărcinat cu festivalul. În caz că e el şi că e mort, s-ar putea să iasă o încurcătură cumplită. Rămîi pe recepţie.

Sam puse receptorul şi se înapoie la omul întins jos. Se aflau la numai nouă cvartale de spital, şi ambulanţa va sosi în cinci minute. Cînd Sam se aplecă din nou asupra omului, îşi aminti de cîinele pe care-l călcase cu maşina — dar acum era infinit mai rău.

Vîrî mîna, uşor de tot, sub ceafa omului, ca şi cum prin această atingere l-ar fi putut reconforta şi i-ar fi putut da de înţeles că avea să primească repede ajutor, că nu mai avea decît două-trei minute de zăcut pe pavajul tare, şi că între timp nu era singur. Dar cum gîndurile astea îi treceau prin minte, simţi ceva gros şi lipicios scurgîndu-i-se încet pe degete. Cu o mişcare bruscă, involuntară, îşi trase mîna. Mila pe care o simţise se evaporă, făcînd loc unei furii crescînde.

CAPITOLUL 2

La patru și patru minute dimineața, soneria telefonului de la căpătîiul lui Bill Gillespie, șeful poliției din orașul Wells, începu să sune. Lui Gillespie îi trebuiră cîteva secunde ca să se dezmeticească puțin, înainte de a răspunde. În timp ce întindea mîna după receptor, aproape că știa despre ce era vorba — probabil o încurcătură serioasă — altfel polițistul de serviciu în noaptea asta ar fi rezolvat-o singur. La telefon era chiar polițistul de serviciu.

— Domnule șef, îmi pare rău că vă trezesc, dar dacă Sam Wood are dreptate, s-ar putea să avem de-a face cu o crimă clasa întîi.

Gillespie făcu un efort să se așeze și să-și lase în jos picioarele peste marginea patului.

— Vreun turist ?

— Nu tocmai. Sam a identificat deocamdată cadavrul ca fiind al lui Enrico Mantoli — știți, tipul care urma să monteze aici un festival muzical. De fapt, domnule șef, nu sîntem nici măcar siguri că omul e mort, dar dacă e, și dacă Sam l-a identificat corect, atunci cineva ne-a dat peste cap celebritatea, și afacerea cu festivalul muzical s-a dus probabil de rîpă.

Bill Gillespie era acum complet treaz. În timp ce-și căuta mașinal papucii cu piciorul, simți că tot așteptau din partea lui să preia comanda. Antrenamentul în meserie, pe care și-l făcuse în Texas, îi dictă ce să spună :

— În regulă, ascultă aici. Vin imediat. Trimite imediat acolo medicul și o ambulanță, un fotograf, și fă rost de vreo doi oameni. Wood să rămînă pe loc pînă vin eu. Știi ce trebuie să faci ?

Polițistul de serviciu, care nu mai avusese de-a face cu o crimă, răspunse că da. Imediat ce închise, Gillespie se ridică în picioare, în toată înălțimea sa de aproape doi metri, și începu repede să se îmbrace, recapitulînd în minte ce avea să facă odată ajuns la locul crimei. Era șef al poliției și locuitor al orașului Wells de numai nouă săptămîni, iar acum trebuia să dovedească ce poate. În timp ce-și lega șireturile, era sigur că știa exact ce trebuie să facă ; totuşi, grozav ar fi dorit ca obstacolele care-i stăteau în faţă să fie înlăturate de altcineva.

În ciuda faptului că nu împlinise decît treizeci şi doi de ani, Bill Gillespie avea multă încredere în posibilitatea sa de a face faţă oricăror încercări la care ar fi fost supus. Statura sa îi permitea efectiv să privească de sus la majoritatea oamenilor. Duritatea, din cauza căreia o pierduse chiar pe fata cu care voise să se căsătorească, desfiinţa multe din greutăţile fireşti, de parcă nici n-ar fi existat. Dacă avea de-a face cu o crimă, o rezolva — şi nimeni n-avea să îndrăznească să-i pună vreo întrebare în timpul anchetei.

Îşi aminti însă că nu i se comunicase locul crimei. Ridică furios receptorul şi, din grabă, formă alt număr. Îl trînti în furcă înainte ca telefonul să fi apucat să sune, şi apoi, silindu-se să rămînă calm, încercă din nou.

Poliţistul de serviciu, care aştepta să fie chemat, răspunse imediat.

— Unde e ? întrebă Gillespie.

— Pe autostradă, domnule şef, puţin înainte de Piney. Ambulanţa e acolo, iar doctorul a stabilit decesul. Identitatea nu e precizată încă.

— E-n regulă, spuse şeful poliţiei, şi puse receptorul în furcă.

Nu-i conveni să recunoască faptul că fusese nevoit să sune a doua oară, ca să afle unde trebuia să meargă. Ar fi trebuit să i se spună de la început locul unde se afla cadavrul.

Maşina personală a lui Bill Gillespie era prevăzută cu sirenă, semnalizatoare roşii la geamul din spate şi radioemiţător la bord. Se urcă în maşină, porni motorul şi mări viteza la maxim, fără să ţină seama că motorul era rece. În mai puţin de cinci minute văzu înaintea sa maşina poliţiei, ambulanţa şi un mic grup de oameni în mijlocul autostrăzii. Gillespie se apropie repede, puse frîna şi coborî din maşină înainte ca aceasta să se oprească complet.

Fără să se adreseze nimănui, păşi grăbit spre locul unde zăcea cadavrul, se ghemui pe vine şi începu să-l pipăie pe cel căzut.

— Unde-i e portmoneul ? întrebă.

Sam Wood înaintă ca să răspundă.

— Lipsește. Cel puțin eu nu l-am găsit asupra cadavrului.

— L-ați identificat ? întrebă sec Gillespie.

Tînărul doctor care venise cu ambulanța răspunse :

— E Enrico Mantoli, dirijorul. Era sufletul festivalului muzical pe care-l pregăteam aici.

— Știu asta, replică scurt Gillespie și-și îndreptă atenția din nou către cadavru.

Simțea o dorință puternică să-i poruncească să se ridice, să-și șteargă fața de noroi și să-i spună ce se întîmplase, cine era făptașul. Dar era vorba de un om căruia nu-i mai putea comanda. Ei bine, va trebui să procedeze altfel. Gillespie își ridică privirea în sus.

— Sam, ia-ți mașina și controlează la gară și în partea de nord a orașului — dacă e cineva destul de imprudent să încerce să facă autostopul. Stai, așteaptă puțin. Se uită repede la doctor : De cît timp e mort ?

— Mai puțin de o oră, poate chiar mai puțin de trei sferturi de oră. Oricine ar fi făcut-o, nu poate să fi ajuns prea departe.

Fața lui Gillespie căpătă o expresie de furie enervată.

— Te-am întrebat numai de cît timp e mort ; nu-mi spune mie ce am de făcut, eu îți spun dumitale. Am nevoie de fotografii ale cadavrului din toate unghiurile, inclusiv cîteva clișee care să indice poziția față de curbă și de clădirile de pe partea de vest a străzii. Marchează apoi conturul cu cretă și baricadează circulația pe porțiunea asta. După aceea poți să iei cadavrul.

Se ridică și-l zări pe Sam stînd tăcut lîngă el.

— Ce ți-am spus să faci ? întrebă.

— Mi-ați spus să aștept puțin, răspunse Sam liniștit.

— Foarte bine, poți să pleci. Imediat.

Sam se grăbi spre mașină și porni destul de repede pentru a evita încă un reproș. Pe cînd se îndrepta spre gară, speră o clipă că Gillespie se va face de rîs în public și va compromite cazul. Apoi își dădu seama că un asemenea gînd nu făcea deloc cinste unui polițist. Își zise că, orice s-ar întîmpla, trebuia să-și îndeplinească misiunea repede și bine.

În ultimul moment, în timp ce se apropia de gara tăcută, încetini pentru a nu avertiza fără voie pe vreun eventual criminal care pîndea dinăuntru. Sam trase lîngă peronul de lemn și se dădu jos din mașină, fără o umbră de șovăire. Gara era mică și veche de cel puțin cincizeci de ani ; întunericul nopții era prea puțin luminat de cîteva becuri prăfuite, care păreau la fel de vechi ca și băncile tari și uzate sau podeaua dură de lemn de tei. Îndreptîndu-se grăbit spre principala sală de așteptare, Sam simți deodată nevoia să-și scoată puțin cascheta de uniformă care-l strîngea. Își alungă brusc acest gînd și intră în gară, polițist din cap pînă-n picioare, cu mîna dreaptă pe trăgaci. Sala de așteptare era goală.

Adulmecă grăbit atmosfera, dar nu descoperi nimic care să-i spună că ar fi fost cineva de curînd pe-acolo. Nici miros proaspăt de țigară, numai izul caracteristic al acestor gări, dovada trecerii a mii de necunoscuți.

Ghișeul de bilete era închis, și ferestruica cu geam lăsată. Dincolo de ea un panou anunța cu litere groase orarul trenurilor de noapte. Sam privi cu atenție încă o dată prin încăpere, gîndindu-se ; dacă criminalul se afla acolo, probabil că nu avea armă. Își omorîse victima lovind în ceafă cu un obiect dur, iar Sam putea face față unui asemenea atac. Se aplecă și controlă sau bănci. Era pustiu, în afară de murdărie și bucăți de hîrtie.

Cu pași mari, străbătu sala de așteptare, împinse ușa ce dădea pe peron și privi în amîndouă direcțiile. Și peronul era gol. Pășind hotărît, trecu pe lîngă ușa încuiată a biroului de bagaje, o încercă, găsi că nu fusese forțată și se opri în fața ușii vechi deasupra căreia se afla un anunț: PENTRU NEGRI.

Din nou cu dreapta pe trăgaci, Sam se năpusti în camera prost luminată și trase adînc aer în piept. Înăuntru se afla cineva.

Sam îl măsură dintr-o privire și-și dădu seama imediat că nu era din Wells. Era un bărbat zvelt, îmbrăcat ca la oraș, cu cămașă albă și cravată. Își zise că avea cam treizeci de ani, dar cu negrii era totdeauna greu să fii sigur. În loc să stea lungit pe bancă, era treaz și stătea în capul oaselor, de parcă aștepta să se întîmple ceva. Haina era împăturită cu grijă lîngă el.

În momentul cînd Sam intră, omul citea o carte ; cînd se uită în sus, Sam văzu că nu avea nasul lat și buzele groase și cărnoase, ca majoritatea muncitorilor din sud. Nasul era aproape ca al unui alb, iar linia gurii, dreaptă și disciplinată. Dacă ar fi fost mai deschis la culoare, Sam ar fi crezut că e alb, numai că pielea era prea neagră.

Negrul lăsă cartea și-și puse mîinile în poală, în timp ce-l privea drept în ochi. Sam trecu imediat la acțiune :

— În picioare, negrule, porunci el și, din cinci pași, traversă camera.

Negrul întinse mîna să-și ia haina.

— Fără d-astea !

Sam îl izbi peste mînă și, cu o mișcare iute, i-o răsuci și-i înconjură strîns grumazul cu brațul. Astfel îl putea controla și, în același timp, avea mîna și brațul drept libere. Îl percheziționă repede, acțiune la care negrul părea prea speriat ca să se opună. Cînd termină, Sam slăbi strînsoarea la beregată și-i porunci :

— Cu fața la perete. Mîinile sus, degetele răsfirate și sprijină-te în ele. Sus — ca să le văd. Nu te miști pînă nu-ți spun.

Negrul se supuse fără crîcnire. După ce i se execută ordinul, Sam ridică haina și pipăi buzunarul interior. Înăuntru se afla un portvizit care părea neobișnuit de plin. Cu o tresărire de satisfacție, scoase portvizitul și-i controlă conținutul. Era ticsit cu bani. Își plimbă degetul peste marginea bancnotelor — majoritatea de zece și douăzeci de dolari ; cînd se opri pe marginea uneia de cincizeci, Sam simți că-l cuprinde satisfacția. Închise portvizitul și-l vîrî în buzunarul său. Negrul rămase nemișcat, cu picioarele depărtate de perete și cu trupul sprijinit în mîini.

Sam îl cercetă din nou cu atenție de la spate. Își zise că avea vreo șaptezecei și cinci de kilograme, poate mai mult, dar nu cine știe cît. Părea să fie de aproximativ un metru șaptezeci și cinci, destul de înalt ca să fi săvîrșit crima. Se vedea o urmă de dungă pe partea din spate a pantalonilor — deci costumul îi fusese cîndva călcat. Nu era voinic ca negrii cu care Sam era obișnuit, dar asta nu însemna că părea șubred. Cînd îl căută de armă, simți corpul negrului, vînjos și puternic.

Sam își puse haina omului pe braț.

— Ieși prin ușa din stînga, îi porunci el. La marginea șoselei e o mașină a poliției. Așază-te pe bancheta din spate și închide ușa. O singură mișcare suspectă, și te trezești în aceeași clipă cu un glonț în spate. Acum mișcă.

Negrul se întoarse după cum i se comandase, ieși pe ușa ce ducea spre oraș și se urcă docil în mașina lui Sam. Trînti ușa asigurîndu-se că era bine închisă și se sprijini de spetează. Nu făcu nici o altă mișcare în afară de ceea ce i se poruncise.

Sam se urcă la volan. Știa că deținutul nu poate fugi, fiindcă în mașină nu existau clanțe interioare.

O clipă, se gîndi la felul cum fusese omorît Mantoli — lovit în cap probabil pe la spate de acest prim suspect care stătea înapoia lui. Apoi se liniști gîndindu-se că pe bancheta din spate nu se afla nimic pe care negrul să-l folosească drept armă, iar unui atac fără armă îi putea face față ușor. Chiar ar fi dorit unul ; perspectiva unei lupte îl atrăgea, în special cu cineva atît de ușor de stăpînit cum era prizonierul său.

Ridică microfonul aparatului de radio-emisie și vorbi laconic :

— Wood, de la gară. Aduc un negru suspect.

Se opri, se gîndi o clipă și hotărî să nu mai spună nimic. Restul îl putea lăsa pînă cînd va ajunge la secție. Cu cît poliția transmitea mai puțin prin radio, cu atît era mai bine.

Deținutul nu spuse nici un cuvînt cît timp Sam conduse, ușor și cu mînă sigură, cele unsprezece cvartaluri pînă la secția de poliție. La poartă se aflau doi polițiști care-l așteptau ; Sam le refuză ajutorul, convins că putea să aibă singur grijă de deținut. Ieși fără grabă din mașină, o ocoli și smuci ușa din spate.

— Ieși, îi ordonă el.

Negrul coborî și se supuse fără a opune vreo rezistență cînd Sam îl apucă de braț și-l împinse în clădirea secției. Sam intră exact cum trebuia, cum văzuse în ilustrațiile din manualele pe care le studiase. Cu mîna stîngă îl conducea pe deținut, ținînd dreapta gata de acțiune, pe automat. Îi păru rău că nu se afla nimeni care să imortalizeze momentul, apoi își dădu seama că din nou își pierduse firea și demnitatea funcției.

În timp ce Sam dădea colțul spre șirul de celule, fu oprit de polițistul de serviciu, care-i făcu semn în tăcere spre biroul șefului de poliție Gillespie. Sam dădu din cap, îl împinse pe deținut pînă la ușă și ciocăni.

— Intră, se auzi prin ușă vocea stridentă a lui Gillespie.

Sam apăsă clanța cu dreapta, îl împinse pe negru înăuntru și se opri lîngă biroul lui Gillespie. Șeful poliției se prefăcea ocupat cu niște hîrtii de pe birou. Lăsă jos stiloul pe care-l avea în mînă și se uită lung la arestat, preț de vreo douăzeci de secunde. Sam nu putea vedea reacția omului și nu îndrăznea să se întoarcă și să privească, de teamă să nu strice efectul psihologic.

— Numele, ceru brusc Gillespie, și cuvîntul țîșni de pe buze ca o împușcătură.

Negrul îl uimi pe Sam vorbind, pentru prima oară, cu glas calm și liniștit.

— Mă cheamă Tibbs, Virgil Tibbs, răspunse și rămase complet liniștit.

Sam își luă mîna de pe brațul lui, dar omul nu încercă să se așeze pe scaunul liber de lîngă el.

— Ce făceai la gară ?

De data asta, întrebarea era mai puțin explozivă, tonul mai firesc. Negrul răspunse fără să dea semne de tulburare :

— Așteptam trenul de cinci și șaptesprezece spre Washington.

Scena tăcută de adineauri se repetă : Sam nu se mișcă, Gillespie rămase complet liniștit, iar arestatul nu încercă să facă nimic.

— Cînd și cum ai venit în oraș ?

Acum întrebarea lui Gillespie suna mult mai moale, mai plină de răbdare.

— Am sosit cu trenul de douăsprezece și treizeci și cinci. A avut o întîrziere de trei sferturi de oră.

— *Care* douăsprezece și treizeci și cinci de minute ? strigă deodată Gillespie.

Tonul arestatului, cînd răspunse, era neschimbat :

— Cel local din Sud.

Şi o idee i se impuse lui Sam, cum că aveau de a face cu un negru cultivat, dintre aceia care, conform jurnalelor de actualitate, se învîrtesc pe lîngă Naţiunile Unite din New York. Asta nu putea decît să-i îngreuneze puţin misiunea lui Gillespie. Sam încleştă dinţii şi îşi ţinu ferm colţurile gurii, ca să nu se trădeze printr-un zîmbet.

— Ce făceai acolo ?

— Am fost să-mi vizitez mama.

O pauză precedă următoarea întrebare. Sam bănuia că avea să fie o întrebare importantă şi că Gillespie în mod intenţionat întîrzia, ca să-i dea mai multă forţă.

— De unde ai făcut rost de bani de tren ?

Înainte ca arestatul să poată răspunde, Sam se dezmetici. Scoase portvizitul negrului din buzunar şi i-l dădu lui Gillespie. Şeful poliţiei aruncă o privire rapidă în compartimentul cu bani, apoi azvîrli portvizitul pe birou.

— De unde ai tot bănetul ăsta ? întrebă el şi se ridică de pe scaun exact atît cît arestatul să-i remarce statura.

— I-am cîştigat, răspunse negrul.

Gillespie se lăsă să cadă înapoi pe scaun, satisfăcut. Negrii nu pot cîştiga atîţia bani, sau dacă-i cîştigă nu-i pot păstra — era lucru ştiut. Verdictul era dat şi o greutate i se luă de pe umeri.

— Unde lucrezi ? îl întrebă cu o voce care-i spuse lui Sam că şeful poliţiei era gata să se ducă acasă şi să se bage în pat.

— În Pasadena, California.

Bill Gillespie îşi permise un zîmbet sever. Două mii de mile era o cale lungă pentru cei mai mulţi oameni, şi în special pentru cei de culoare. Destul de departe ca să-i facă să creadă că nu se va face o verificare. Bill se aplecă peste birou ca să-i trîntească întrebarea următoare :

— Şi în Pasadena, California, cu ce te ocupi de cîştigi atîţia bani ?

Arestatul se gîndi o fracţiune de secundă înainte de a răspunde.

— Sînt poliţist.

CAPITOLUL 3

În principiu, lui Sam Wood nu-i plăceau negrii, cel puțin cînd era vorba de relații mai apropiate. De aceea, se simți descumpănit o clipă, cînd descoperi că nutrea un sentiment de admirație amestecată cu ciudă pentru bărbatul zvelt de lîngă el. Sam era sportiv și de aceea îi făcea plăcere să vadă că cineva, oricine ar fi el, îi ținea piept cu succes noului șef al poliției din Wells.

Pînă la venirea lui Gillespie în oraș, Sam Wood fusese socotit un bărbat înalt, dar statura monumentală a lui Gillespie îl coborîse automat pe Sam Wood aproape de talia obișnuită. Noul șef era numai cu trei ani mai în vîrstă decît el. Prea tînăr, gîndea Sam, pentru această slujbă, chiar într-un oraș atît de mic cum era Wells.

În plus, Gillespie venea din Texas, stat pentru care Sam nu avea deloc sentimente frățești. Dar mai presus de toate, știa că îl nemulțumea felul de a fi dur, pripit și autoritar al lui Gillespie. Ajunse la concluzia că nu simțea nici un fel de simpatie pentru negru, ci numai o puternică satisfacție văzîndu-l pe Gillespie pus în încurcătură.

Nu-și mai putu continua firul gîndurilor, fiindcă Gillespie tocmai își întorsese privirea spre el.

— I-ai luat vreun interogatoriu omului ăstuia înainte de a-l aduce aici ? întrebă Gillespie.

— Nu, domnule, răspunse Sam, și cuvîntul „domnule" îi rămase în gît.

— De ce ? răsună întrebarea lui Gillespie ca un lătrat, pe un ton pe care Sam îl catalogă drept voit ofensator.

Dar dacă negrul reușea să-și păstreze calmul, Sam hotărî că și el era în stare. Se gîndi puțin și răspunse apoi cît putu de calm :

— Am primit ordin să controlez la gară și apoi să caut eventuali autostopiști sau pe orice altă persoană suspectă. Cînd l-am găsit pe acest ne... pe acest om la gară, l-am adus imediat aici, ca să-mi pot îndeplini restul misiunii. Pot să plec ?

Sam era mîndru de sine. Știa că nu e el prea iscusit la vorbă, dar ăsta, precis, fusese un discurs bun.

— Vreau să termin mai întîi cu verificarea acestui om. Gillespie se uită la Tibbs : Zici că ești polițist în California?

— Da, sînt, răspunse Tibbs, stînd tot în picioare, răbdător, lîngă scaunul neocupat.

— Dovedește-o.

— Am legitimația în portvizit !

Gillespie luă portvizitul de pe birou, avînd aerul că umblă cu ceva scîrbos, murdar. Îl deschise la despărțitura pentru legitimații și cercetă încruntat bucățica albă de carton din primul compartiment transparent, apoi îl închise cu zgomot și-l aruncă plictisit tînărului negru. Tibbs îl prinse și-l puse, cu un gest calm, în buzunar.

— Ce-ai făcut toată noaptea ?

Acum se simțea o urmă de iritare în vocea lui Gillespie. Glasul lui căuta harță și era vai de cel care i s-ar fi pus împotrivă !

— După ce-am coborît din tren, am intrat în gară și am așteptat. N-am părăsit peronul.

Purtarea lui Tibbs rămînea tot neschimbată, lucru pe care Gillespie îl găsea enervant. Brusc, schimbă subiectul :

— Știi că nu le-am îngădui unora ca tine să fie polițai aici la noi, așa e ?

Gillespie așteptă ; în cameră plutea liniștea.

— Știai destul ca să nu intri în sala de așteptare pentru albi. Știai, nu-i așa ?

Din nou Gillespie își apăsă mîinile enorme pe birou și păru gata să se ridice.

— Da, știam.

Gillespie luă o hotărîre.

— Bine, așteaptă nițel pe-aici, o să verific ce mi-ai spus. Ai grijă de el, Sam.

Fără un cuvînt, Sam Wood se întoarse și-l urmă pe Virgil Tibbs afară din cameră. În mod obișnuit, n-ar fi permis unui negru să iasă pe ușă înaintea lui, dar negrul ăsta nu l-a așteptat să iasă el primul, și Sam hotărî că nu era momentul potrivit pentru ceartă. Imediat după ieșirea celor doi, Gillespie își ridică pumnul masiv și-l izbi cu putere în masă. Apoi ridică receptorul și ceru o convorbire cu poliția din Pasadena — California.

Sam Wood îl conduse pe Virgil Tibbs pînă la o bancă incomodă, din mica celulă pentru arestați. Tibbs îi mulțumi, se așeză, scoase cartea pe care-o avusese la gară și își reluă lectura. Sam aruncă o privire la copertă. Era *Despre știința perspicacității* de Conant. Sam se așeză și își dori să fi avut și el o carte de citit.

Cînd prin fereastră se văzu cerul devenind cenușiu și apoi brăzdîndu-se de dîre ciudat de murdare de nori, pe un fundal ce începea să se lumineze, Sam își dădu seama că în noaptea aceea nu va mai porni la volanul mașinii de patrulare — se făcuse prea tîrziu pentru așa ceva.

Începu să se simtă amorțit de prea multă ședere pe banca tare. În ciuda zăpușelii, simțea nevoia să bea o cafea. Simțea nevoia să facă puțină mișcare. Nu se hotăra dacă să se ridice și să-și întindă brațele, grozăvindu-se astfel puțin, cînd brusc Gillespie apăru în ușă. Tibbs ridică o privire întrebătoare către el.

— Poți să pleci dacă vrei, spuse Gillespie privindu-l pe Tibbs. Ai pierdut trenul, și n-ai altul decît după-amiază. Dacă vrei să aștepți aici, o să dau dispoziție să ți se aducă micul dejun.

— Da, mulțumesc, răspunse Tibbs.

Sam hotărî că sosise momentul să se ridice în picioare. De îndată ce Gillespie dispăru pe ușă, ieși și se îndreptă printr-un hol mic către ușa cu inscripția „Bărbați-Albi". Polițistul care fusese de serviciu noaptea era înăuntru și se spăla pe mîini. Ceva din expresia gurii acestuia îi spuse lui Sam că existau știri încă nedezvăluite.

— S-a întîmplat ceva, Pete ? întrebă el.

Pete dădu din cap în semn că da, își stropi fața cu apă și apoi și-o îngropă într-un prosop. Cînd termină toate aceste operații, răspunse :

— Șeful a primit un telefon acum cîteva minute. Făcu o pauză, controlă dacă toate cabinele toaletei erau goale, și urmă : De la Pasadena. Gillespie le trimisese următorul mesaj : „Avem un caz grav de omucidere aici. Cerem informații referitoare la Virgil Tibbs, negru, care afirmă că este angajat al poliției din Pasadena. Îl reținem ca posibil suspect."

— Nu-l condamn că a verificat, spuse Sam.

— Așteaptă răspunsul, și Pete își coborî vocea, așa încît Sam trebui să se apropie cu un pas de el. „Confirmăm că Virgil Tibbs este de zece ani angajat al poliției din Pasadena. În prezent are funcția de anchetator. Specialist în omucideri și în alte delicte grave. Reputația — excelentă. Consultați-l dacă aveți nevoie de serviciile lui pe teritoriul dumneavoastră. De acord în acest caz grav de omucidere."

— Ohoo ! fluieră Sam ușor.

— Chiar așa ! confirmă Pete. Pariez că Gillespie habar n-are cum se anchetează o crimă. Dacă n-o rezolvă pe asta și încă repede, întregul oraș o să-i sară în spinare. Așa încît i se oferă un specialist, care în același timp e și principalul suspect și negr...

Se opri în momentul cînd Sam ridică mîna în semn de avertizare. Se auziră pe coridor pași care dispărură, și apoi se așternu din nou liniștea.

— Aș vrea să știu, întrebă Sam, dacă Gillespie e atît de prost cum cred, cum de a reușit să obțină postul ăsta de prim rang ? Se spune că ar fi fost un tip energic și îndrăzneț în Texas, nu-i așa ?

— N-a fost niciodată polițai, clătină din cap Pete. Trece de limita de înălțime. A fost temnicer, un tip cu brațul puternic, care știa să se descurce cu bețivii. După ce-a făcut timp de trei ani munca asta, a răspuns la un anunț la ziar și a ocupat postul. Își închipuie probabil că după asta va putea ținti mai sus. Dar dacă ratează cazul de acum, e un om sfîrșit, și o știe.

— Cum ai aflat toate astea ?

Pete strînse din buze și rînji :

— Lucrez în branșa asta de mult și mi-am făcut destui prieteni pe ici, pe colo. Cred că am să mă mai învîrt puțin pe-aici, să văd ce se întîmplă. De mîine trec la serviciul de zi, așa că o să pară totul în regulă. Tu ce ai de gînd ?

— Cred că am să fac și eu la fel, conveni Sam.

Zece minute mai tîrziu fu adus cadavrul lui Enrico Mantoli. Cei de la spital refuzau să-l mai țină acolo. Cînd Pete se duse în biroul lui Gillespie să-i comunice personal șefului său situația, îl găsi cu mîinile în cingătoarea pantalonilor — și era limpede că gîndurile sale se aflau foarte departe. Pete așteptă pînă cînd Gillespie își dădu seama de prezența lui, transmise știrea și se retrase imediat, cît timp mai era totul în regulă. Cîteva clipe mai tîrziu, Gillespie ieși din birou, străbătu coridorul cu pași mari și se opri la ușa celulei. Privi țintă la Tibbs, care ședea citind. Cind îl văzu pe Gillespie, negrul își ridică privirea și așteptă ca bărbatul voinic să vorbească.

— Mi s-a comunicat din Pasadena că ești anchetator în probleme de omucideri, lătră Gillespie.

— Într-adevăr, admise Tibbs.

— Te uiți vreodată la cadavre ? întrebă Gillespie privindu-l pieziș.

— Mai des decît aș dori-o.

— Chiar acum mă duc să mă uit la unul. Ce-ar fi să vii cu mine ?

Tibbs se ridică în picioare.

— După dumneavoastră, domnule, spuse.

În mica morgă, nimeni nu păru deosebit de surprins cînd Virgil Tibbs intră, în tăcere, pe urma masivului Gillespie. Morga poliției era o încăpere modestă, cu o singură masă chirurgicală în mijloc, și vreo cîteva sertare sumbre, ca un fișier masiv, într-unul din pereți. Într-o parte se afla un birou de lemn și un scaun, iar alături de el, un dulap plin pe jumătate cu instrumente chirurgicale. Șeful poliției se îndreptă fără șovăire spre lespedea din mijlocul încăperii, se aplecă și privi atent și încruntat mortul. Îi dădu de două ori ocol. La un moment dat întinse mîna și îndoi cu grijă brațul mortului, de la cot, apoi îl puse la loc exact ca înainte. În sfîrșit se lăsă pe vine și cercetă creștetul omului, acolo unde fusese lovit. Apoi se ridică din nou în picioare. Cu brațul întins și cu un deget aproape acuzator, arătă spre Tibbs :

— Virgil lucrează la poliția din Pasadena în probleme de omucideri. Ar vrea să se uite puțin la cadavru. Lăsați-l să se uite.

După această declarație, șeful poliției ieși cu pași mari și se îndreptă spre toaleta bărbaților, ca să se spele. Imediat ce-și curăți mîinile, atît de murdărie cît și de senzația de mort, Bill Gillespie începu să se gîndească la micul dejun. Renunțase definitiv la ideea de a încerca să-și completeze somnul pierdut. Hotărî de asemenea că n-avea rost să se întoarcă acasă și să se bărbierească ; nu se aștepta nimeni să arate ferchezuit în condiții atît de speciale, și faptul că păstra urme atît de vizibile ale activității de azinoapte nu putea să fie decît în avantajul său. Se hotărî să se ducă să mănînce.

Ieşi de la secţie, se încovoie în spatele volanului maşinii şi făcu o întoarcere destul de rapidă, gata să derapeze. Şase minute mai tîrziu, maşina se opri cu o uşoară alunecare la restaurantul care ţinea deschis toată noaptea, şi Gillespie pur şi simplu îl îngrozi pe tînărul chelner prin felul cum se trînti pe taburetul de la bar.

— Micul dejun, comandă el.

Bietul chelner din schimbul de noapte dădu repede din cap şi începu imediat să-i pregătească brioşele, ouăle, slănina, cartofii, pîinea prăjită şi cafeaua, toate acestea formînd meniul fix al localului. Dîndu-şi osteneala să fie pe placul clientului, tînărul sparse gălbenuşul de la ambele ouă, le aruncă la gunoi şi apoi mai încercă două. De data asta reuşi. Pînă să fie gata gustarea, tînărul îi umpluse de trei ori ceaşca lui Gillespie cu cafea. Cînd, în sfîrşit, omul masiv termină de mîncat şi plecă fără să lase vreun bacşiş, mîna băiatului tremura atît de tare, încît abia izbuti să tragă spre el un pahar cu apă pentru a-şi potoli setea. În afara comenzii pe care o dăduse, Gillespie nu scosese un singur cuvînt, dar cutele de pe frunte trădau faptul că se concentra asupra unui gînd sau a unei idei care nu-i făcea deloc plăcere.

Pe drumul de întoarcere spre secţia de poliţie, Gillespie conduse maşina mult mai încet. Soarele se ridicase acum, şi pe autostradă începuse traficul. Dacă acum conducea cu prudenţă, o făcea pentru că n-ar fi vrut să fie surprins încălcînd legile circulaţiei pe care era obligat să le aplice, dar şi pentru că dorea să aibă timp pentru a se gîndi.

Cum, se întrebă în sinea lui, cum trebuie să procedez ca să prind un asasin ? În mod normal, ar trebui să încep prin a verifica cine avea ceva cu victima, dar acesta era un simplu caz de jaf. Aflase două lucruri în scurta sa vizită la morgă — şi anume că portvizitul victimei lipsea, şi că se se ştia despre victimă că purta de obicei mari sume de bani asupra sa. Foarte bine, atunci cum îl pot găsi pe omul care l-a izbit în cap la miezul nopţii, şi care a fugit fără să existe un singur martor la faţa locului ? Cum să-l descopăr pe omul care vrea mai mulţi bani decît are dreptul, cum pot urmări bancnote fără număr de serie, fără nici un alt indiciu decît faptul că există ? N-am cum să găsesc urme de paşi cărora să le iau mulajul în ghips în mijlocul unei autostrăzi asfaltate, sau chiar şi urma unei roţi de maşină. Ce naiba pot face în acest caz ?

Ei bine, aş putea cere un expert în omucideri. Şi ce te faci dacă ţi-a picat unul din cer, şi acest om este un negru ?

Gillespie se răzgîndi şi se îndreptă spre casă. Se bărbieri, renunţă la duş şi folosi doar deodorantul, îşi mai perie o dată părul şi porni înapoi spre secţia de poliţie, prin traficul de dimineaţă. Pe drum luă o singură hotărîre : se va descotorosi de Tibbs cît mai curînd posibil. Băieţii din Pasadena îşi bătuseră joc de el cînd i-l recomandaseră. Nu putea să-i spună lui nimeni că un negru poate face ceva pe lume pe care să nu-l poată face şi el.

Întărit de acest gînd, Gillespie urcă scările spre secţie cîte trei trepte odată, se opri la biroul său şi întrebă :

— Unde-i Tibbs ?

Poliţistul din schimbul de zi, ştiind fireşte tot ce se petrecea, spuse :

— Cred că încă mai examinează cadavrul, domnule.

— Încă mai examinează cadavrul ! explodă Gillespie. Ce dracu vrea să facă — să descopere cum a murit un om care a fost izbit în cap destul de tare pentru a i se sfărîma ţeasta ?

— Am aruncat şi eu o privire înăuntru, cu un minut înainte de a intra în schimb, replică omul. Tocmai îi scotea noroiul de sub unghii. A întrebat dacă avem un microscop. Am răspuns că nu. Apoi a scos un inel de pe degetul cadavrului şi s-a uitat la iniţialele din interiorul inelului. Dar atunci a trebuit să plec ca să-mi iau postul în primire.

Cînd Gillespie intră în birou, îl găsi pe Sam Wood aşteptîndu-l.

— M-am gîndit că ar fi mai bine să vă raportez înainte de a mă duce acasă, îi explică Sam, în caz că vreţi să-mi puneţi unele întrebări, sau doriţi să mai rămîn la serviciu un timp.

Gillespie îşi permise timp de o clipă să arate uman.

— Ai procedat bine, Wood, recunoscu el. Ia loc şi spune-mi ce crezi despre prietenul nostru negru, poliţistul Virgil Tibbs.

Sam se așeză.

— Cred că are curaj, răspunse el, uitîndu-se la șeful său. Apoi schimbă tonul, ca și cum afirmația, privită retrospectiv, fusese prea tare pentru el : Cel puțin nu se teme să umble cu un cadavru.

— Parcă spunea că nu-i place să examineze cadavre, aruncă Gillespie.

— Eu am luat-o ca o afirmație că nu-i plac omuciderile, replică Sam.

— Mă gîndeam că, în fond, omuciderile sînt meseria lui.

Convorbirea fu întreruptă în momentul acela de Virgil Tibs, care apăru în ușă.

— Scuzați-mă, domnilor, vorbi el, dar mi-ați putea spune unde aș putea să mă spăl ?

Gillespie răspunse imediat :

— Toaleta pentru cei de culoare se găsește pe culoar, în dreapta.

Tibbs dădu din cap și în semn că a înțeles și dispăru.

— Nu există săpun și nici prosoape acolo jos, îi reaminti Sam lui Gillespie.

— D-aia are poale la cămașă, se răsti Gillespie.

Sam își schimbă poziția picioarelor, încrucișîndu-le din nou, crispat o clipă, și apoi se relaxă. Nu era treaba lui. Dorea să plece, dar pe cînd se ridica, își aminti că se oferise să rămînă în post și că nu primise răspuns. Se uită la Gillespie, care la rîndul său își privea fix mîinile enorme, încrucișate pe masă. Nori prevestitori de furtună începură să i se adune pe față. Apoi ridică privirea.

— Ia-ți mașina și vezi dacă poți să dai de fiica lui Mantoli. Am auzit că stă la familia Endicott. Anunț-o ce s-a întîmplat și ad-o încoace să facă o identificare certă a cadavrului. Știu că va fi greu, dar asta face parte din munca noastră. Ai face mai bine să pleci chiar acum, dacă vrei să ajungi acolo înainte ca ea să afle totul pe altă cale. Noi n-am anunțat încă nimic, dar în orașul ăsta nu poți ține prea mult timp un secret.

Virgil Tibbs reapăru în ușă și îl privi pe Gillespie.

— Doriți să aflați rezultatele examenului făcut de mine, domnule ? întrebă el.

Gillespie se lăsă niţel pe speteaza scaunului, dar din cauza gabaritului său, nu putea duce mişcarea pînă la capăt fără a risca să cadă pe spate.

— M-am gîndit, Virgil, şi-am hotărît că cel mai bun lucru pe care l-ai putea face ar fi să părăseşti oraşul cu primul tren. N-ai ce căuta aici. Ştiu tot ce trebuie să ştiu despre cadavru. Spune-i şefului tău cînd ajungi acasă că apreciez oferta de a folosi serviciile tale, dar nu le pot accepta, şi ştii pentru ce.

Gillespie se aplecă din nou înainte.

— A, da, adăugă apoi. Am bătut la maşină un certificat de eliberare, care ne absolvă de învinuirea de a te fi arestat pe nedrept. Vreau să-l semnezi înainte de plecare.

— Ca de la poliţist la poliţist, spuse Tibbs pe un ton egal, n-am intenţia să vă dau în judecată nici pe dumneavoastră, nici pe domnul Wood pentru învinuirea de arest nejustificat. Nu-i nevoie să vă faceţi probleme cu acest certificat. Mulţumesc pentru ospitalitate.

Deodată un braţ îl împinse pe Tibbs la o parte şi Pete, încins la faţă, apăru în uşă.

— L-am prins, domnule şef. L-am luat ca din oală. E Harvey Oberst. A mai avut de-a face cu poliţia şi înainte. Băieţii l-au săltat şi-au găsit portvizitul lui Mantoli asupra lui.

Gillespie se uită spre Tibbs, care se oprise dincolo de uşă.

— Cum îţi spuneam, Virgil, ne cunoaştem şi noi meseria, aici. Du-te acasă.

CAPITOLUL 4

Bill Gillespie privi spre Sam Wood.

— Nu ai ceva să mănînci ? întrebă el.

— Chiar nimic în dimineaţa asta, răspunse Sam.

— Atunci stai aici şi mănîncă ceva. Lasă-l pe Arnold s-o caute pe fata lui Mantoli.

— Nu, e-n regulă, o să merg eu. Ştiu cum se ajunge pînă la casa Endicott şi nu cred că Arnold s-ar descurca singur. Şi fiindcă veni vorba despre mîncare, îi datorăm lui Virgil micul dejun — i l-am promis.

— I-am spus s-o întindă de-aici.

Sam Wood simţi că putea merge puţin mai departe :

— Da, domnule, dar nu-i nici un tren ore întregi, şi singurul autobuz care trece de la nord nu ia oameni de culoare. E vina mea că a pierdut trenul. Şi fiindcă oricum e *poliţist*, poate că ar fi mai bine să-l lăsăm să aştepte aici. Şi adăugă, fiindcă tocmai îi venise ideea : Aşa că o să vorbească frumos despre noi cînd s-o întoarce la Pasadena.

Gillespie recunoscu că diplomaţia era un rău necesar.

— Foarte bine. Numai că nu sînt restaurante pentru negri prin jur. Aşa că pune mîna pe Virgil înainte de a pleca, trimite-l înapoi aici, iar Pete să-i aducă un sandviş sau ce poate să găsească. S-ar putea să fie o idee bună să-l lăsăm să ne vadă absorbiţi de muncă. Să-i arătăm că ştim cum să ne purtăm cu oamenii pe-aici.

Acest punct odată cîştigat, Sam dădu din cap şi se retrase repede, înainte ca Gillespie să-şi schimbe părerea. Îl găsi pe Tibbs luîndu-şi rămas bun de la Pete în vestibul.

— Virgil, îl anunţă Sam, şeful şi-a amintit că îţi promisese o gustare. Te pofteşte să te înapoiezi în biroul lui. Sam se luptă un moment cu sine însuşi şi fu bucuros cînd partea bună din el triumfă : Şi-ţi mulţumesc că nu m-ai reclamat pentru arestare nejustificată. Ai fi putut să-mi creezi mari greutăţi.

Virgil Tibbs păru gata să-i întindă mîna, apoi, spre imensa uşurare a lui Sam, îşi schimbă pardesiul pe cealaltă mînă.

— Nu face nimic, domnule Wood. Ştiu că dumneata te-ai purta la fel de amabil cu mine în Pasadena.

O clipă, Sam se simţi prost la gîndul că, dacă Tibbs i-ar fi întins mîna, ar fi trebuit să se uite în altă parte. Cu Pete acolo... Dar Tibbs îl scosese din încurcătură şi pentru aceasta îi era recunoscător. Apoi plecă, trebuind să-şi facă datoria şi s-o anunţe pe fiica lui Mantoli.

Tibbs se înapoie pe coridor pînă la biroul lui Gillespie.

— Domnul Wood mi-a spus că vreţi să mă vedeţi, vorbi el.

Gillespie îi făcu semn spre un scaun de lîngă perete.

— Am trimis să-ţi ia ceva de mîncare. Poţi aştepta aici ; băieţii sînt foarte ocupaţi acum. Între timp, l-am prins pe ucigaş.

— A mărturisit ? întrebă Tibbs.

— Nici nu e nevoie, răspunse Gillespie. Tocmai i-am parcurs dosarul. N-are decît nouăsprezece ani, şi a şi dat de două ori de belea. O dată pentru furt mărunt, şi altă dată pentru că nu-i da pace unei fete numite Dolores Purdy. Avea portofelul lui Mantoli asupra lui.

— Pare un bun început, încuviinţă Virgil Tibbs.

— O să vezi ce început bun este, declară Gillespie, şi acţionă interfonul. Trimite-l pe Oberst aici, ordonă el.

În timp ce aştepta, aruncă o privire către Tibbs.

— Ştii ce înseamnă „populaţie albă săracă", aici, în statele din sud, Virgil ? întrebă el.

— Am auzit termenul, răspunse Tibbs.

Pe coridor se auziră paşi, şi imediat intră un poliţist scund, stîngaci, care împinse un băiat în birou. Deţinutul purta cătuşe. Era prea slab chiar şi pentru statura sa potrivită. Pantalonii de doc albastru erau atît de strîmţi, încît scoteau în relief forma urîtă a picioarelor. Ochii îi clipeau repede — privind ba în jur, ba la mîinile încătuşate, ba la Gillespie, şi iar înapoi la mîinile sale, încă o dată. Părea că se leagănă pe picioare, ca şi cum poziţia verticală ar fi fost un efort conştient care aproape îi depăşea puterile.

Gillespie se ridică şi răcni la deţinut :

— Stai jos !

Harvey Oberst se aşeză, lăsîndu-şi pur şi simplu trupul neputincios pe marginea scaunului. Fesele subţiri atinseră scaunul tare cu o bufnitură, dar se părea că omul nu observă nimic. Îşi puse mîinile în poală şi capul îi căzu într-o parte, ca şi cum nici nu se punea problema să încerce să-l mai ţină sus. Secundele treceau, Bill Gillespie aştepta ca deţinutul să fie complet intimidat. Oberst, totuşi, nu reacţiona.

Gillespie se uită la poliţistul care îl arestase.

— L-ai găsit ? îl întrebă.

Poliţistul îndesat căută în tunică şi scoase un portvizit cu conţinutul său. Gillespie îl luă, îl cercetă amănunţit şi scoase legitimaţiile pe care le conţinea.

— Poţi să-i scoţi cătuşele, spuse aproape amabil.

De îndată ce îi scoaseră cătuşele, Harvey Oberst începu să-şi frece încheieturile mîinilor, întîi la una şi apoi la cealaltă, fără să spună nimic.

— De ce ai făcut-o ? a întrebat Gillespie.

Oberst răsuflă o dată lung şi ridică de data asta capul.

— Pentru că era chiar acolo. Exact unde puteam să-l văd. Plin cu bani. M-am uitat, am văzut că era mort şi nu mai avea nevoie de el. Stătea acolo, azvîrlit pe caldarîm. Dacă nu l-aş fi luat eu, l-ar fi luat altcineva. Nu credeam că fac ceva rău, aşa că l-am luat.

Se opri.

— Asta-i tot, adăugă, ca o scuză.

— Da, dar după ce l-ai omorît, îi replică Gillespie.

Deţinutul sări în picioare, şi faţa îi tresări atît de tare, de parcă l-ar fi durut ceva.

— Am luat portofelul, ţipă el. Pentru că omul era mort, i-am luat portofelul. Aveam nevoie de bani, mare nevoie — dar nu l-am omorît eu !

Vocea sună dogit la ultimele cuvinte, astfel încît le rosti încet, lipsite de orice înţeles. Apoi, încercă din nou. Cu arătătorul stîng, se lovi în piept.

— Nu l-am omorît ! Nu l-aş fi omorît chiar dacă aş fi vrut să iau banii. Era un tip mărunt, l-am văzut înainte. Aş fi putut să-i fac orice dacă aş fi vrut. *I-am luat numai portofelul, v-am spus !*

Dintr-o dată renunţă să mai lupte şi se prăbuşi pe scaun. De astă-dată îşi lăsă capul să-i cadă în piept, pînă cînd bărbia aproape că-i atinse haina.

Bill Gillespie făcu un semn cu mîna, concediindu-l.

— Înregistrează-l, ordonă el. Bănuit de crimă.

Începu iar să se legene în scaun, dar nu prea tare, privind în tavan. Şi rămase cu privirea în tavan pînă cînd deţinutul ieşi. Cîteva minute mai tîrziu, cînd auzi uşa celulei închizîndu-se, Gillespie se relaxă în mod vădit şi-l privi pe Virgil Tibbs, care contiua să stea pe scaunul incomod.

— Ei, lucrurile s-au lămurit, comentă el.

— Încep să se lămurească, declară Tibbs.

— Cum adică, încep ? întrebă Gillespie, şi vocea îi suna mai aproape de nivelul normal.

— Se elimină motivul superficial, îi răspunse Tibbs, şi ne sileşte să căutăm puţin mai adînc. Mă aşteptam la aşa ceva, dar e un avantaj să-ţi vezi confirmată aşteptarea.

Gillespie se răsuci să-l privească în faţă pe Tibbs, cu un zîmbet amuzat pe faţă.

— Să nu-mi spui că ai crezut povestea puştiului ăstuia. Credeam că eşti cu adevărat un poliţist energic, un mare vînător de oameni, Sherlock al Pacificului. Dacă tu eşti poliţist, să nu-mi spui mie pe nume.

Arnold apăru în prag, într-o mînă cu un sandviş în hîrtie cerată, şi în cealaltă cu un pahar de carton cu cafea. Fără a spune nimic, le puse în faţa lui Tibbs, apoi se întoarse către şeful său.

— El e omul nostru ? întrebă.

Gillespie făcu un semn cu mîna către Tibbs. care îşi desfăcu sandvişul.

— Întreabă-l pe el, îl pofti şeful poliţiei.

Arnold se uită ascultător spre Tibbs.

— Ei ? îl întrebă.

— Nu-i vinovat de crimă, sînt aproape sigur de asta, răspunse Tibbs.

— Acum spune-i şi de ce, îl invită Gillespie.

— Pentru că-i stîngaci. răspunse Tibbs, şi muşcă din sandviş.

Arnold privi spre Gillespie.

— Continuă, spuse acesta.

Tibbs aşteptă un moment, pînă cînd înghiţi ce avea în gură.

— Cînd am examinat cadavrul azi dimineaţă, începu să explice Tibbs cu răbdare, era limpede că lovitura fatală fusese dată cu un instrument tocit, la un unghi de circa şaptesprezece grade din dreapta, aşa cum este văzut craniul din spate. E aproape sigur că agresorul era dreptaci. Dacă luaţi un moment rigla de birou de un capăt, domnule şef Gillespie, o să vă explic schema.

Spre totala uimire a lui Arnold, Gilespie se supuse.

— Închipuiţi-vă acum că vreţi să loviţi ceva cu rigla cam la nivelul umerilor dumneavoastră, sau chiar puţin mai sus. Dacă ţineţi rigla strîns, o să vedeţi că e aproape imposibil s-o ţineţi drept ; încheietura mîinii n-o să o îngăduie. Dacă vreţi s-o îndreptaţi spre dreapta, va trebui să întoarceţi mîna invers, cu palma în sus. Chiar dacă vreţi să izbiţi drept înainte, trebuie să răsuciţi încheietura mîinii cu nouăzeci de grade.

Gillespie se uită la băţul din mîna sa, şi apoi îl puse înapoi pe birou.

— Şi crezi că Oberst e stîngaci, spuse el.

— Ştiu că e, răspunse negrul. Vă amintiţi cum s-a lovit în piept cînd încerca să se apere. Chiar dacă ar fi fost ambidextru, putea să folosească mîna dreaptă pentru a face asta, dar s-a lovit cu arătătorul de la mîna stîngă. Mi-am dat seama cînd a intrat că era probabil inocent, dar gestul a confirmat-o, după părerea mea.

Tibbs muşcă iarăşi din sandviş ; după care sorbi o gură de cafea neagră.

— Nu te-am întrebat dacă vrei zahăr, spuse Arnold.

— E foarte bună, mulţumesc, răspunse Tibbs.

— Abia te-ai uitat la individ, şi ai şi decis că e probabil nevinovat. Te-ai lăsat influenţat de intuiţie ? întrebă Gillespie.

— Nu, de pantofii lui, răspunse Tibbs, şi de faptul că nu s-a bărbierit astăzi.

Dintr-o dată Gillespie rămase tăcut. Arnold aştepta ca şeful său să întrebe de ce pantofii şi bărbieritul erau importante. Apoi înţelese că Gillespie nu vroia să facă tocmai asta ; ar fi fost o decădere pentru el, şi Bill Gillespie nu privea cu ochi buni o decădere. Arnold îşi drese glasul, dar aşteptă pînă cînd Tibbs nu mai avea nimic în gură, şi întrebă :

— De ce ?

— Trebuie să ţinem seama de împrejurările agresiunii, răspunse Tibbs. Mantoli a fost lovit la cap din spate. Asta înseamnă că l-a atacat fie cineva pe care îl cunoştea şi în care avea încredere, care a mers în spatele lui un moment şi apoi l-a lovit, sau mai probabil cineva s-a furişat lîngă el destul de încet ca să-l lovească fără să-l prevină. Dacă Mantoli ar fi fost prevenit, chiar şi o secundă, şi-ar fi răsucit cumva capul, şi lovitura l-ar fi atins dintr-un unghi diferit al craniului.

— Înţeleg, îl aprobă Arnold.

— Suspectul are la pantofi talpă groasă, continuă Tibbs, şi blacheuri la tocuri ca să ţină mai mult. Cu pantofii ăştia, fiecare pas pe care îl face se aude, aşa că nu l-ar fi putut ataca prin surprindere.

— Un om îşi poate schimba pantofii oricînd, îl întrerupse Gillespie.

— Aveţi dreptate, desigur, domnule şef Gillespie, încuviinţă Tibbs, dar aţi menţionat că este vorba de un „alb sărac“, ceea ce înseamnă că are un număr limitat de pantofi, şi că nu-i schimbă prea des. Judecînd după barba nerasă, mi-am închipuit că a fost treaz toată noaptea. Dacă ar fi mers acasă să-şi schimbe pantofii, ar fi putut de asemenea să se bărbierească. De obicei se bărbiereşte. Am văzut tăieturi de brici sub bărbie, care o dovedeşte.

— Eu nu le-am văzut, îl provocă Gillespie.

— Unghiul din care mă uit eu este plasat mai jos decît al dumneavoastră, domnule şef Gillespie, răspunse Tibbs, şi lumina era mult mai bună din partea mea.

— Eşti foarte sigur de tine, nu-i aşa, Virgil ? vorbi Gillespie. De fapt, Virgil e un nume cam ciudat pentru un negru ca tine. Cum ţi se spune acasă, acolo de unde vii ?

— Mi se spune domnule Tibbs, răspunse Virgil.

Sam Wood conducea încet, în vreme ce urca cu maşina de patrulare pe drumul spre casa Endicott. Deşi soarele ardea, căldura părea mai suportabilă, decît noaptea, întrucît nu se putea aştepta ca zilele să fie altfel decît fierbinţi. Lucrul care îl plictisea erau nopţile zăpuşitoare, pentru că într-un fel întunericul şi apusul soarelui trebuiau să aducă alinarea. Şi cînd nu se întîmpla asta, era de două ori mai greu de suportat.

Drumul urca mereu. Cea mai mare parte a oraşului Wells se vedea acum la cîteva sute de picioare dedesubt, şi era încă o distanţă de parcurs pentru a ajunge în vîrful pantei, unde îşi avea familia Endicott casa. Sam ştia unde era, aşa cum ştia aproape oricine în Wells, întrucît Endicott-ii aveau bani, dar nu-i întîlnise niciodată şi nici nu fusese în casa lor. În timp ce mergea cu maşina, încerca să-şi formeze în minte propoziţiile pe care le va folosi cînd le va spune vestea. N-avea să fie uşor. Nu ştia de ce, dar era convins că fiica lui Mantoli, musafirul familiei Endicott, nu avea mamă. Acum ea va rămîne singură pe lume — desigur — doar dacă n-avea cumva un soţ. Probabil că avea, hotărî el ; italiencele se căsătoresc devreme, au prea mulţi copii, şi se îngraşă.

Şoseaua se termina în vîrful pantei, sfîrşind cu un mic loc de parcare, pentru vreo şase sau opt maşini, după aprecierea lui Sam. Parcă maşina cu grijă şi închise uşa încet după ce coborî. Soarele părea mai strălucitor acolo sus, iar aerul, se gîndi el, nu era atît de fierbinte. Era o aşezare minunată ; în ciuda misiunii sale triste, Sam nu se putea împiedica să fie impresionat de panorama largă a munţilor Great Smokies. Zimţaţi, şirurile lungi de munţi îşi înălţau vîrfurile pînă la orizont. Sam se îndreptă spre uşa din faţă, care se deschise înainte ca să apuce să sune.

Îl întîmpină o femeie care aştepta, cu un aer de ospitalitate dar şi de rezervă, ca să spună cu ce treabă venise. Lui Sam îi plăcu imediat femeia. Avea mai mult de cincizeci de ani, dar anii care trecuseră peste ea nu prea lăsaseră urme. Într-o rochie de olandă, simplă dar făcută cu gust, trupul ei avea aceleaşi forme care fuseseră atrăgătoare şi cu treizeci de ani înainte. Nu avea riduri, iar părul îi era admirabil tuns şi aranjat. Femeia aşteptă, în timp ce Sam făcu ultimii paşi spre uşă.

— Doamna Endicott ? întrebă el, dîndu-şi seama în aceeaşi clipă că era neras de optsprezece ore.

— Da, domnule poliţist, cu ce îţi pot fi de folos ?

Sam luă imediat o hotărîre.

— Pot să-l văd pe domnul Endicott, vă rog ?

Grace Endicott făcu un pas înapoi, ţinînd uşa deschisă.

— Intră, îl invită ea, îl chem îndată.

Sam păşi înăuntru, dîndu-şi seama că nu se simţea în elementul său. Îşi urmă gazda într-o sufragerie mare, luminoasă, cu peretele din stînga aproape complet de sticlă. Peretele opus era acoperit cu rafturi lungi, din podea pînă în tavan, adăpostind cea mai mare colecţie de cărţi şi discuri pe care o văzuse Sam vreodată.

— Ia loc, te rog, îl invită doamna Endicott, şi apoi ieşi repede din cameră.

Sam privi împrejur la scaunele mari, ce păreau confortabile, şi hotărî să rămînă în picioare. Îşi spuse că totul se va termina în zece minute, poate mai puţin, şi atunci se va urca iar în maşină şi va reveni în oraş.

Se răsuci pe călcîie auzind că cineva intră în cameră. Endicott își arăta vîrsta mai mult decît soția sa, dar își purta povara anilor cu demnitate calmă. Aparținea acestei case, iar casa, la rîndul ei, îi aparținea mai ales lui. Se potriveau unul cu altul, așa cum căpitanii se potrivesc cu corăbiile pe care le comandă. În timp ce aștepta ca bărbatul să vorbească, Sam își dori o clipă să poată fi prietenul acestor oameni. Apoi își aminti ce avea de făcut.

— Am înțeles că vrei să mă vezi, și spunînd aceasta, Endicott păru să-l invite să vorbească.

— Da, domnule. Cunoașteți un domn Mantoli ?

Sam știa că nu începuse bine, dar acum o spusese și nu mai putea da înapoi.

— Da, îl cunosc foarte bine pe maestrul Mantoli. Sper că nu are vreo neplăcere ?

Sam întinse mîna și își scoase chipiul de la uniformă, rușinat că uitase s-o facă pînă atunci.

— Da și nu, domnule Endicott, adeveri Sam. încurcat ; nu mai rămînea decît să spună faptele. Îmi pare rău că trebuie să vă spun... dar a fost omorît.

Endicott își odihni o clipă mîna pe spătarul unui scaun, apoi se lăsă să cadă pe el, cu privirea pierdută.

— Enrico mort ! Nu pot să cred...

Sam rămase nemișcat, așteptînd ca Endicott să-și revină.

— Dar e îngrozitor, domnule polițist, spuse Endicott în sfîrșit. Era prietenul nostru apropiat și drag ; fiica lui este acum musafirul nostru. Eu...

Sam blestemă ziua cînd își lăsase slujba de la garaj ca să devină polițist. Deodată Endicott se întoarse spre el.

— Cum s-a întîmplat accidentul ? întrebă el foarte liniștit.

De data asta Sam își găsi mai bine cuvintele.

— Din păcate, domnule, n-a fost accident. Domnul Mantoli a fost atacat astăzi dimineață în partea de jos a orașului. Nu știm încă de către cine și cum. Am găsit cadavrul lui în jurul orei patru, azi dimineață. Ar fi vrut să mai spună ceva, dar adăugă : Regret că a trebuit să vă aduc această veste, sperînd că vorbele acestea din urmă vor micșora într-un fel lovitura pe care o dăduse omului ce ședea în fața sa.

— Vrei să spui, vorbi Endicott pronunţînd rar cuvintele, că a fost asasinat ?

Sam dădu din cap afirmativ, recunoscător că nu mai trebuia s-o spună. Endicott se ridică.

— Ar trebui s-o anunţ pe soţia mea, spuse el.

Lui Sam i se păru că omul arăta dintr-o dată obosit, şi nu era oboseala unei zile, ci felul acela de oboseală care îţi intră în oase şi rămîne acolo ca un fel de boală.

— Ia loc, te rog, îl rugă Endicott, şi ieşi încet din camera foarte frumos mobilată.

Sam simţi parcă un gol în încăpere după plecarea lui Endicott. Se aşeză cu grijă pînă ce simţi că atinge zece centimetri din marginea unuia dintre scaunele acelea adînci, confortabile. În această poziţie, era pe jumătate aşezat, pe jumătate ghemuit, dar postura corespundea stării sale de spirit. Încercă să nu se gîndească la scena ce avea loc în altă parte a casei. Privirea îi stăruia, prin peretele de sticlă, asupra perspectivei spectaculoase care avea în ea o sugestie a eternităţii.

Endicott se întoarse în cameră.

— Ce-aş putea face ca să-ţi fiu de ajutor ? întrebă el.

Sam se ridică în picioare.

— Eu, domnule... adică noi am înţeles că fiica domnului Mantoli se află aici. Ne-am zis că ar trebui anunţată. Mai tîrziu, cînd se va simţi în stare, am dori să vină şi să identifice cadavrul.

Endicott ezită o clipă.

— Domnişoara Mantoli stă la noi, dar acum se odihneşte. Ne-am culcat cu toţii tîrziu aseară, făcînd planuri finale pentru festivalul muzical. Îşi trecu mîna peste frunte şi continuă : Cînd domnişoara Mantoli se va trezi, soţia mea îi va spune vestea. Între timp, ai avea ceva împotrivă să fac eu identificarea ? Aş vrea s-o scutesc de corvoada asta, dacă se poate.

— Sigur că puteţi face asta, răspunse Sam, încercînd să-şi exprime compătimirea — dar părea să nu-şi poată modela sunetele după cum ar fi vrut. Dacă doriţi, puteţi veni acum cu mine. O să vă aducă înapoi un poliţist.

— E-n regulă, spuse Endicott. S-o anunţ pe soţia mea şi apoi vin imediat cu dumneata.

În timp ce se întorcea pe drumul şerpuit, cu Endicott alături, Sam era atent la şosea şi la comenzile maşinii, căutînd să conducă cît mai lin. Se arătă şi mai grijuliu cînd trase maşina în faţa sediului poliţiei şi îl invită apoi pe pasager să coboare. Îl urmă mergînd puţin în urma lui, în timp ce omul mai vîrstnic urca treptele ce duceau spre hol şi birou.

Sam se gîndise că, odată ajunşi acolo, să-i salute şi să ceară apoi permisiunea să plece acasă. Dar cînd Endicott o porni pe urmele lui Arnold spre morgă, se răzgîndi şi păşi alături de omul mai în vîrstă, cu speranţa că i-ar putea da astfel forţa morală necesară. Se simţi groaznic cînd cearşaful fu ridicat şi Endicott dădu uşor din cap.

— Da, e maestrul Enrico Mantoli, spuse el şi apoi, odată ce-şi făcuse datoria, se întoarse repede să plece. În hol însă, îşi exprimă dorinţa de a-l vedea pe şeful poliţiei.

Fred, de la informaţii, vorbi la interfon. O clipă mai tîrziu, dădu din cap şi Sam, înţelegîndu-şi rolul, îl conduse.

— Domnule Endicott, dumnealui este domnul Gillespie, şeful poliţiei noastre, spuse el după ce ajunseră în birou.

Endicott întinse mîna.

— Ne-am cunoscut, spuse el, simplu. Sînt membru în consiliul orăşenesc.

Gillespie se ridică şi ieşi repede din spatele biroului.

— Desigur, domnule Endicott. Vă mulţumim mult că aţi venit, zise el şi se întoarse în scaunul său. Vă rog, luaţi loc, îl invită.

George Endicott se aşeză cu grijă în scaunul tare de stejar.

— Domnule Gillespie, începu el, ştiu că dumneavoastră şi departamentul pe care-l conduceţi veţi face tot ce este posibil pentru a-l găsi şi pedepsi pe cel care a săvîrşit crima. Doresc să vă ajut, dacă voi putea, în vreun fel. Maestrul Mantoli a fost prietenul nostru foarte bun ; noi l-am adus aici. Într-un fel, l-am adus aici ca să-şi găsească moartea. Cred că înţelegeţi ce simt.

Gillespie luă cîteva coli de hîrtie şi scoase un stilou din sertarul biroului.

— Poate ne puteţi furniza cîteva date, sugeră el. Ştiţi ce vîrstă avea decedatul ?

— Enrico avea patruzeci și șapte de ani.

— Căsătorit ?

— Văduv.

— Ruda cea mai apropiată ?

— Fiica sa, Duena, care e singurul său copil. Stă la noi, deocamdată.

— Naționalitatea ?

— Era cetățean american.

Gillespie se încruntă ușor, apoi își descreți fruntea cu bună știință.

— Unde s-a născut ? întrebă el.

Endicott șovăi o clipă :

— Undeva în Italia. Nu-mi amintesc exact.

— Cred că la Genova, spuse calm Virgil Tibbs.

Amîndoi bărbații se întoarseră să-l privească ; Endicott vorbi primul.

— Ați fost prieten cu maestrul Mantoli ? întrebă el.

— Nu, n-am avut niciodată onoarea să-l cunosc. Dar la invitația domnului Gillespie, am examinat cadavrul lui azi dimineață.

Endicott păru surprins.

— Sînteți... antreprenor de pompe funebre ? întrebă.

Tibbs clătină din cap negativ, dar înainte de a putea vorbi, interveni Gillespie :

— Virgil este detectiv la poliția din Beverly Hills, în California.

— Pasadena, îl corectă Tibbs.

— Fie, Pasadena. Ce importanță are ? și iritarea ascuți vocea lui Gillespie.

George Endicott se ridică.

— N-am auzit numele dumneavoastră, spuse el și-i întinse mîna.

Tînărul negru se ridică și el și o strînse.

— Mă numesc Tibbs.

— Încîntat de cunoștință, domnule Tibbs, spuse Endicott. Ce fel de investigații faceți dumneavoastră ?

— De mai multe feluri, domnule. Am lucrat la stupefiante, la circulație, la secția de spargeri, dar mă specializez în crime — omucideri, răpiri și alte delicte grave de felul acesta.

Endicott se întoarse spre Gillespie.

— Şi datorită căror împrejurări a venit domnul Tibbs aici ? întrebă el.

Cînd Sam Wood văzu expresia de pe faţa lui Gillespie, îşi dădu seama că era rîndul lui să vorbească.

— Eu sînt de vină, spuse. L-am găsit pe Virgil la gară aşteptînd un tren şi l-am reţinut ca suspect. Apoi am aflat cine este.

— Poliţistul Wood a acţionat foarte prompt, adăugă Tibbs. N-a pierdut nici o clipă lăsînd să-i scape un criminal posibil.

În acea clipă, pentru prima dată în viaţă, Sam Wood simţi simpatie pentru un negru.

Endicott se adresă iarăşi detectivului din Pasadena.

— Cît timp rămîneţi în Wells ? întrebă el.

— Pînă la trenul următor, răspunse Tibbs.

— Şi cînd va fi asta ?

— Dacă-mi amintesc bine, la trei şi patruzeci, azi după-amiază.

Endicott dădu din cap satisfăcut. Gillespie se mişcă jenat în scaunul său. Sam Wood îşi dădu seama că era momentul să plece. Din ce în ce mai mult îl bătea gîndul că şeful lui era într-o situaţie dificilă şi că el era vinovat de aceasta. Îşi drese glasul, pregătindu-se să vorbească.

— Domnule, îi spuse lui Gillespie, dacă vă puteţi lipsi de mine, aş vrea să mă duc să mă odihnesc.

Gillespie se uită la el şi-şi dădu acordul :

— Du-te acasă.

Aşezîndu-se la volanul maşinii sale Plymouth, veche de patru ani, Sam Wood începu să reflecteze la încordarea evidentă dintre Bill Gillespie şi detectivul negru. Nu-şi punea nici o clipă problema cine va învinge, dar îl deranja simţămîntul tot mai puternic că, dacă lucrurile luau o întorsătură neplăcută, el ar putea fi prins la mijloc.

Încă stăpînit de gîndul acesta stînjenitor, lăsă maşina în faţa căsuţei sale, intră în casă, se dezbrăcă imediat şi făcu un duş. O clipă se gîndi să-şi ia ceva de mîncare. Apoi îşi dădu seama că nu îi este foame şi se urcă în pat. Îşi trase pe el un cearşaf, fără să-şi mai pună pijamaua şi, în ciuda căldurii înăbuşitoare şi a tulburării din suflet, adormi imediat.

CAPITOLUL 5

Îndată ce Endicott părăsi biroul lui și se îndepărtă pe coridor, Bill Gillespie se întoarse spre Virgil Tibbs.

— Cine dracu te-a pus să-ți deschizi gura ta mare și neagră ? întrebă el. Dacă vreau să-mi spui ceva, te întreb eu. Îi puneam lui Endicott întrebările pe care voiam eu să i le pun, pînă te-ai amestecat tu. Își încleștă pumnul mîinii drepte și-l izbi în palma stîngă, adăugînd : Bagă bine la cap — vreau să pleci chiar acum. Nu știu cînd e următorul tren și nici nu-mi pasă ; du-te la gară și așteaptă acolo. Și cînd sosește, nu te uita încotro merge — suie-te în el. Șterge-o !

Virgil Tibbs se ridică liniștit în picioare. Se îndreptă spre ușă, se întoarse și se uită drept în ochii matahalei care domina cămăruța.

— Bună ziua, domnule șef, spuse el.

În timp ce trecea prin anticameră, polițistul de serviciu îl opri.

— Virgil, ai lăsat cumva la gară azi-dimineață o valiză maro ? Inițialele sînt V.R.T. ?

Tibbs dădu afirmativ din cap.

— Da, e a mea. Unde-i acum ?

— Am luat-o noi. Așteaptă cinci minute pînă termin treaba, și ți-o aduc eu.

Tibbs rămase în așteptare, stînjenit. Nu voia să-l găsească Gillespie tot acolo dacă ar fi ieșit din birou. Nu-i era teamă de mătăhălosul polițist, dar nu vedea nici un avantaj într-o eventuală dispută cu el. Rămase în picioare, ca să sugereze într-un mod politicos că dorea ca așteptarea să fie scurtă. După mai bine de cinci minute, polițistul de serviciu se întoarse cu valiza.

— Poți să-mi dai o mașină pînă la gară ? întrebă Tibbs.

— Întreabă-l pe șef. Dacă zice că-i O.K., nu am nimic împotrivă.

— De fapt mi-e egal, spuse Tibbs scurt.

Își luă valiza și porni în jos pe treptele care duceau în stradă.

Nouă minute mai tîrziu, telefonul sună în biroul lui Gillespie. Era o linie secretă, numărul fiind ştiut doar de puţini. Ridică receptorul.

— Gillespie la telefon, confirmă el scurt.

— Aici Frank Schubert, Bill.

— Da, Frank.

Şeful poliţiei făcu un efort să pară sigur de sine şi cordial. Frank Schubert era proprietarul unei fierării şi a două staţii de benzină. Era, de asemenea, primarul oraşului Wells şi preşedintele micului comitet care conducea afacerile orăşelului.

— George Endicott tocmai a plecat de la mine, Bill.

— Da, aproape că ţipă Gillespie, dar imediat se hotărî să-şi controleze mai bine tonul.

— E vorba de detectivul de culoare pescuit de unul din băieţii tăi. Mi-a cerut să chem Pasadena şi să mă interesez dacă-l putem împrumuta pentru cîteva zile. Trebuie să ştii că George e teribil de afectat de moartea lui Mantoli.

— Da, fireşte, i-o reteză Gillespie — se simţea tratat ca un copil.

Am luat imediat legătura cu Morris, şeful poliţiei din Pasadena, continuă Schubert, şi el ne-a dat aprobarea.

Gillespie respiră adînc şi apoi spuse :

Frank, apreciez foarte mult efortul tău, dar tocmai acum am scăpat de tipul ăsta, şi ca să fiu sincer nici nu am chef să se întoarcă. Am oameni foarte buni şi nici eu nu sînt un ageamiu. Mă scuzi că-ţi spun toate astea, dar George Endicott se bagă unde nu-i fierbe oala.

— Ştiu că-i aşa, se declară de acord Schubert. Vine din nord, unde oamenii gîndesc altfel de cum gîndim noi. Dar cred că uiţi ceva.

— Ce anume ? întrebă Gillespie.

— Faptul că asta îţi dă o posibilitate de afirmare. Endicott vrea să-şi folosească prietenul negru. O.K., dă-i drumul şi fă ce-ţi spune. Să zicem că-l găseşte el pe criminal ? Nu are nici o împuternicire poliţienească aici, aşa că îţi va servi totul pe tavă ţie. Dar dacă dă greş, n-are să te blameze nimeni pe tine. Şi toată lumea din oraş va fi de partea ta ; toată vina o să cadă asupra lui. Oricum o întorci, tot tu ieşi în cîştig. Dacă nu-l foloseşti pe negru şi nici nu reuşeşti să-l găseşti repede pe asasin, Endicott o să te scalpeze de viu — și nu uita că e tipul cu cei mai mulți bani din oraș.

Gillespie își mușcă buza de jos, rămînînd cîteva clipe gînditor.

— Tocmai l-am dat afară, spuse el într-un tîrziu.

— Mai bine l-ai aduce înapoi, îl avertiză Schubert. El e alibiul tău. Poartă-te frumos cu el și lasă-l să cadă singur în plasă. Dacă cineva te acuză, spui că ai făcut totul la ordinele mele.

Gillespie înțelese că trebuia să se învoiască.

— O.K., spuse cu voce silită, și închise.

Se ridică repede, aducîndu-și aminte că nu știa prea multe despre procedura de prindere a unui criminal și că Virgil Tibbs era alibiul nepremeditat care-l va scăpa de toată răspunderea. Se repezi imediat în mașină, gîndindu-se ce bine ar fi să-i ofere lui Tibbs sfoara cu care să se spînzure singur.

Își găsi omul la o distanță de două cvartale de gară. Tibbs se oprise un moment să mute valiza dintr-o mînă în alta în timp ce Gillespie luă pe nesimțite curba.

— Virgil, urcă, vreau să-ți vorbesc, spuse el.

Văzîndu-l pe tînărul negru pregătindu-se să se urce în mașină, lui Gillespie îi trecu prin minte un gînd revoltător : Tibbs mersese pe jos ducînd o valiză grea o bună bucată de drum, pe un soare dogoritor ; asta însemna că era leoarcă de sudoare, și Gillespie nu putea suferi mirosul negrilor. Coborî repede geamul, după care îi spuse lui Tibbs să se așeze pe scaunul din față.

— Pune-ți valiza în spate, îl sfătui.

Tibbs făcu întocmai, se urcă în mașină și se așeză. Spre marea ușurare a lui Gillespie, nu simți nici un miros.

După ce porni mașina și luă viteză, spuse :

— Virgil, am fost nedrept cu tine în dimineața asta.

După care tăcu o vreme. Tibbs nu spunea nimic.

— Prietenul tău Endicott, urmă Gillespie, a vorbit cu primarul despre tine. Iar primarul Schubert a telefonat la Pasadena și, după ce s-a consultat și cu mine, am ajuns la hotărîrea să te lăsăm să anchetezi cazul Mantoli, bineînțeles sub coordonarea mea.

O bucată de drum nici unul nu spuse nimic. Apoi Tibbs rupse tăcerea cu precauție.

— Domnule şef, cred c-ar fi mai bine dacă aş părăsi oraşul, aşa cum aţi sugerat. Ar fi mai uşor pentru dumneavoastră.

Gillespie viră după un colţ.

— Ce-ai face dacă şeful tău ţi-ar cere să stai aici ? îl întrebă el.

— Dacă şeful meu Morris mi-ar cere să mă duc în Anglia şi să-l caut pe Jack Spintecătorul, n-aş şovăi o clipă.

— Şeful tău ţi-a trimis vorbă să rămîi o săptămînă cu noi. Nu vei face parte, bineînţeles, din secţia noastră de poliţie, astfel că nu vei fi obligat să porţi uniformă.

— Nu port cam de multicel, spuse Tibbs.

— O.K. Ai nevoie de ceva ?

— N-am dormit toată noaptea şi n-am avut posibilitatea să fac un duş, răspunse Tibbs. Dacă există vreun hotel aici care ar putea să mă găzduiască, aş vrea să mă spăl, să mă bărbieresc şi să-mi schimb hainele. Apoi, dacă puteţi să-mi faceţi rost de o maşină, cred că ar fi cam tot ce aş avea nevoie. Cel puţin pentru un timp.

Gillespie se gîndi un moment.

— Hotelurile de-aici nu te vor primi, Virgil, dar există un motel pentru cei de culoare la aproximativ cinci mile depărtare. Poţi să stai acolo. Avem o maşină veche a poliţiei, aflată în rezervă, pe care aş putea să ţi-o las.

— Vă rog, ceru Tibbs, n-aş vrea o maşină a poliţiei. Dacă ştiţi pe cineva care să-mi închirieze o maşină uzată, în stare de funcţionare, ar fi mult mai bine. Nu vreau să atrag atenţia.

Gillespie îşi dădu seama că va fi mai greu decît credea să-l facă pe Tibbs să se autodesfiinţeze.

— Cred că ştiu un loc, spuse el şi întoarse în mijlocul şoselei.

Se îndreptă spre un garaj de pe partea cealaltă a liniei ferate. Un mecanic de culoare, voinic, îi ieşi în întîmpinare.

— Jess, îl instrui Gillespie, acesta este Virgil, care lucrează pentru mine. Aş vrea să-i dai o maşină sau să-i faci rost de una pe care s-o poată folosi, să zicem pentru o săptămînă. O maşină care merge bine, cum ar fi una pe care tocmai ai reparat-o.

— Orice repar eu, răspunse Jess, merge bine. Cine va răspunde de ea ?

— Eu voi răspunde, declară Tibbs.

— Vino, atunci, replică Jess, și se îndreptă spre șopronul în care ținea mașinile.

Virgil Tibbs coborî din mașina lui Gillespie, își luă valiza de pe bancheta din spate și se adresă noului său superior :

— Mă voi prezenta la raport imediat după ce mă aranjez puțin, spuse el.

— Nu te grăbi, răspunse Gillespie. Mîine va fi foarte bine.

Și zicînd asta, ambreie și mașina porni, împrăștiind un nor de praf. Virgil Tibbs își luă valiza și intră în garaj.

— De fapt, cine ești ? îl întrebă Jess.

— Mă numesc Tibbs. Sînt polițist în California.

Jess își șterse mîinile cu o cîrpă.

— Pun bani deoparte, ca să mă pot muta în vest. Vreau să plec de-aici, îi mărturisi el. Dar să nu spui la nimeni. Poți să iei mașina mea. Mai am o mașină, dacă o să am nevoie. Ia zi, ce treabă ai de făcut ?

— S-a comis o crimă azi-dimineață. Și cum dumnealor habar n-au ce să facă în situația asta, vor să scoată castanele din foc cu mîinile mele.

O privire încărcată de bănuieli apăru pe fața rotundă și neagră a lui Jess.

— Cum ai de gînd să te aperi ? îl întrebă el.

— Prinzînd criminalul, răspunse Tibbs.

Din cauza căldurii și a schimbării programului obișnuit, Sam Wood dormi puțin și agitat. La două după-amiaza, se sculă și se îmbrăcă. Își făcu un sandviș din proviziile pe care le avea acasă și apoi se uită prin scrisorile primite. Ultima din cele trei scrisori din micul teanc o deschise cu mîini tremurătoare. Era o înștiințare pe o hîrtie cu antet legal, și un cec. Cînd se uită la cec, Sam încetă să-și mai facă griji în legătură cu crima. Vîrî scrisoarea și cecul în buzunarul de la piept, se uită la ceas și se grăbi să iasă din casă. Deodată, important pentru el era să ajungă la bancă înainte de ora trei. O oră mai tîrziu, Sam se îndrepta spre secția de poliție, pentru a afla ultimele știri. Era și zi de leafă. Spre surprinderea sa, îl găsi pe Bill Gillespie pe coridor vorbind cu Virgil Tibbs.

Sam își luă leafa de pe birou, semnă și apoi se întoarse spre Bill Gillespie care-l aștepta.

— Wood, știu că ești în afara orelor de program, dar avem nevoie de ajutorul tău. Poți să-l duci pe Virgil pînă la familia Endicott ? Vrea să-i pună cîteva întrebări fetei lui Mantoli.

Nu era o întrebare, ci un ordin spus cu blîndețe. Sam nu înțelese această neașteptată atitudine de toleranță față de detectivul din California, dar discreția îl îndemnă să nu aleagă acest moment și loc pentru a întreba. Era bucuros să meargă ; n-ar fi vrut să piardă ocazia.

— Desigur, domnule, dacă asta vă e dorința.

Gillespie trase aer în piept, exasperat.

— Dacă nu era asta dorința mea, Wood, nu ți-aș fi cerut-o. Virgil are mașină, dar tu cunoști drumul.

De ce oare, se întreba Sam, de fiecare dată cînd încerca să se poarte amabil cu Gillespie, noul său șef o înțelegea pe dos ? Dădu din cap spre Tibbs și se întrebă cîteva secunde dacă ar trebui să conducă mașina sa personală pînă sus pe munte, sau să folosească mașina de patrulare, care era parcată în curte. Nu își pusese uniforma. Da, asta era soluția : va conduce mașina oficială așa cum era, îmbrăcat civil. Porni drept înainte, și Tibbs îl urmă. Cînd Sam trecu la volan, Tibbs deschise portiera și se așeză lîngă el. După un moment de șovăire, Sam acceptă formația și porni motorul.

Pe șosea, în timp ce se îndrepta spre marginea orașului de unde pornea drumul către casa Endicott, Sam dădu glas curiozității sale.

— Se pare că te-ai pus bine cu șeful, remarcă el, și se întrebă imediat dacă nu cumva fusese prea prietenos, prea fățiș, sau poate amîndouă.

— Îmi închipui că ești cam nedumerit, replică Tibbs. Prezența mea aici l-a stînjenit pe domnul șef Gillespie, și am făcut imprudența să mă amestec într-un interogatoriu pe care-l conducea.

— Am auzit, mărturisi Sam.

Tibbs nu se supără.

— N-o să intru în amănunte, dar șeful dumitale m-a desemnat să lucrez timp de cîteva zile la soluționarea cazului Mantoli.

Firește, cu aprobarea și permisiunea șefilor mei de acasă.

— Care este deci funcția dumitale aici ? întrebă Sam, curios.

— Nici una. Mi se dă doar posibilitatea să-mi arăt îndemînarea. S-ar putea să mă vîr singur în bucluc.

Mașina părăsi asfaltul și o porni pe prundiș.

— Crezi că poți face ceva ? întrebă Sam.

— Pot să-ți furnizez cîteva nume, răspunse Tibbs.

— Dar cu ce te pot ajuta tipii ăștia dacă sînt în California ? se miră Sam.

— Da, sînt în California, fu de acord Tibbs. La pușcăria San Quentin.

Sam se hotărî să tacă și să conducă. Cînd ușa familiei Endicott se deschise în ziua aceea a doua oară în fața lui, doamna Endicott era acolo la fel ca și prima dată. Își pusese de data asta o rochie neagră simplă. Deși nu zîmbea, îl făcu să simtă că e bine venit.

— Mă bucur că te văd, domnule polițist, spuse ea. Îmi pare rău, dar nu știu care ți-e numele.

— Mă numesc Sam Wood, doamnă.

Ea îi întinse mîna.

— Și acest domn, sînt sigură că e domnul Tibbs, și zicînd asta, întinse mîna negrului. Vă rog să intrați, domnilor, îi invită.

Sam își urmă gazda în marea și impunătoarea cameră de zi. În timp ce intra, dădu cu ochii de Endicott, stînd alături de un tînăr și o fată, care se țineau de mînă. Sam avu convingerea că era ideea lui, nu a ei. Bărbații rămaseră în picioare, pentru prezentări.

— Duena, îmi dai voie să ți-l prezint pe domnul Tibbs și pe domnul Wood ; domnișoara Mantoli. Și domnul Eric Kaufmann, asociatul și managerul maestrului Mantoli.

Bărbații își strînseră mîinile. Lui Sam nu-i plăcu din primul moment Kaufmann. Era un tînăr care căuta să pară mai matur, mai înalt și mai important decît era.

Fata era altfel. Așa cum stătea, liniștită și gravă, Sam o privi și își revizui categoric părerea despre italience. Nu era grasă și nu părea că va fi vreodată. Observă că era brunetă, cu părul scurt tuns băiețește, așa cum îi plăcea lui. Își aminti că fata aflase abia în dimineața asta că tatăl ei fusese omorît. Simți impulsul să stea alături de ea, să-i cuprindă umerii și să-i spună că, într-un fel, totul avea să se aranjeze.

Dar nu era cu putință ca lucrurile să se aranjeze pentru ea — oricum, mult timp de aici înainte. Se gîndea încă la ea, cînd Virgil Tibbs preluă, calm, comanda.

— Domnișoară Mantoli, spuse Tibbs, avem o singură scuză să vă deranjăm într-un moment ca acesta : avem nevoie de ajutorul dumneavoastră ca să-l găsim și să-l pedepsim pe criminal. Vă simțiți în stare să răspundeți la cîteva întrebări ?

O clipă, fata se uită la el cu ochii care erau roșii și plini de lacrimi, apoi îi închise și le făcu semn să ia loc. Sam se așeză cu o puternică senzație de ușurare ; ținea mult să rămînă oarecum în umbră și să-l lase pe Tibbs să conducă lucrurile.

— Poate că ar fi mai ușor să încep cu dumneavoastră, spuse Tibbs întorcîndu-se spre Eric Kaufmann. Ați fost aici noaptea trecută ?

— Da, am fost, în prima parte a serii, ca să zic așa. A trebuit să plec la ora zece spre Atlanta. E un drum lung de aici, și trebuia să fiu acolo dimineața devreme.

— Ați condus toată noaptea ? îl întrebă Tibbs.

— O, nu ; am ajuns pe la două și jumătate. Am tras la hotel ca să dorm puțin. Mă sculasem și mă bărbieream cînd... cînd am primit vestea, termină el.

Tibbs se întoarse spre fată, care stătea cu capul plecat, cu mîinile strînse pe genunchi. Cînd i se adresă fetei, timbrul vocii i se schimbă puțin : sunînd calmă și preocupată, dar exprimînd o adîncă simpatie pentru tînăra nefericită din fața lui.

— Au existat candidaţi rataţi care să fi rîvnit la poziţia tatălui dumneavoastră şi pe care succesul să-i fi... indispus ? întrebă el.

Fata se uită la el.

— Deloc, răspunse ea.

Vorbea încet, dar cuvintele erau clare, distincte şi fără teamă. Nu avea nici un fel de accent.

— Vreau să spun că nu avea cu adevărat nici un duşman. Festivalul de aici era ideea lui şi nimeni altcineva niciodată...

Vocea i se stinse şi nu încercă să-şi termine propoziţia.

— Tatăl dumneavoastră obişnuia să poarte la el sume mari de bani — să zicem mai mari de două sute de dolari ?

— Cîteodată, pentru cheltuieli de călătorie. Am încercat să-l conving să folosească cecurile de voiaj, dar le considera incomode. Ridică privirea şi întrebă mai mult pentru sine : Pentru asta a fost omorît — cîţiva dolari ?

Era multă amărăciune în glasul ei, iar buzele păreau că tremură în timp ce vorbea. Ochii i se umplură din nou de lacrimi.

— Mă îndoiesc, domnişoară Mantoli, îi răspunse Tibbs. Mai există, cel puţin, alte trei variante pe care o să le cercetăm. Dar nu cred că banii au fost mobilul.

Grace Endicott interveni.

— Domnule Tibbs, apreciez tot ce faceţi pentru noi, dar îmi permiteţi să propun ceva : poate vă putem răspunde noi la majoritatea întrebărilor dumneavoastră, ca s-o cruţăm pe Duena. Şocul a fost îngrozitor pentru ea. Cred că înţelegeţi.

— Fireşte că înţeleg, răspunse Tibbs. Dacă va fi nevoie, am să vorbesc cu domnişoara Mantoli după ce se va reface un pic.

Grace Endicott întinse mîna către tînăra fată.

— Să mergem dincolo să te întinzi puţin, o invită ea.

Fata se ridică, dar clătină din cap.

— Aş prefera să merg puţin afară, spuse. Ştiu că e zăpuşeală, dar vreau să ies puţin. Te rog.

Doamna Endicott înţelese dorinţa fetei.

— Să-ţi aduc o pălărie, sugeră ea, ca să te apere de soare. Ai nevoie de ceva pe cap.

În timp ce femeile părăseau camera, George Endicott spuse :

— Nu-mi place s-o ştiu singură afară. Sîntem destul de izolaţi aici, dar pînă nu se clarifică totul, nu vreau să-mi asum nici un risc — de nici un fel. Eric, n-ai vrea... dar nu-şi spuse gîndul pînă la capăt.

Sam Wood simţi un fior, cum nu i se mai întîmplase niciodată pînă acum. Se ridică liniştit în picioare.

— O însoţesc eu, se oferi el.

Era de două ori cît Kaufmann şi, în uniformă sau nu, era omul legii. Răspunderea era a lui.

— Pot foarte bine... începu Kaufmann.

— Probabil că va fi nevoie de tine aici, îi aminti George Endicott.

Sam înţelese că oferta lui fusese acceptată. Se înclină spre Endicott şi se îndreptă către uşa din faţă. Ştia că afară nu era nici un pericol acum în plină zi, şi aproape că regreta gestul. I-ar fi plăcut să fie în uniformă, ca să vadă arma, şi să-i dea astfel încredere fetei. Aşa cum era, părea un om voinic obişnuit, în costum de lucru.

Grace Endicott reapăru împreună cu Duena Mantoli. Fata purta o pălărie de vară cu bor larg, arătînd în ciuda tristeţii ei extrem de atrăgătoare. Sam îşi ţinu respiraţia.

— O voi însoţi eu pe domnişoara Mantoli, anunţă hotărît.

— Mulţumesc, spuse Grace Endicott.

Sam deschise uşa, astfel ca fata să poată ieşi afară. Fără un cuvînt, Duena Mantoli porni înainte, ocolind casa spre o mică potecă de partea cealaltă a aleii principale. Cărarea cobora în jos două-trei sute de metri şi se sfîrşea cu o mică platformă acoperită, de existenţa căreia Sam nu ştia nimic. Era aşezată într-o adîncitură, pe un versant, fiind adăpostită în ambele părţi şi în partea de sus ; avea şi o bancă mai în fund, astfel încît oricine ar fi putut să stea acolo neobservat şi să admire culmile Great Smokies. Duena se aşeză liniştită şi îşi strînse fusta, dîndu-i astfel de înţeles lui Sam că-i era îngăduit să se aşeze lîngă ea. Sam se aşeză, îşi împreună mîinile şi se uită la întinderea nesfîrşită din faţa sa. Înţelese de ce venise fata aici : pentru că locul părea atîrnat undeva la graniţa cu infinitul. E cu neputinţă să priveşti munţii şi să nu simţi că, dincolo de orizont, se continuau mereu, fără sfîrşit.

Rămaseră liniştiţi, o vreme ; apoi, fără vreo introducere, fata îi puse o întrebare :

— Dumneata ai găsit corpul tatălui meu, nu-i aşa ?

— Eşti sigură că vrei să vorbim despre asta ? întrebă Sam.

— Trebuie să ştiu, stărui fata. Dumneata ai găsit corpul ?

— Da, eu.

— Unde era ?

Sam şovăi înainte de a răspunde.

— În mijlocul şoselei.

— Putea să fi fost lovit de o maşină ?

— Nu. Şi se opri, întrebîndu-se cam cît ar trebui să-i spună ; apoi urmă : A fost lovit pe la spate, cu un instrument bont. Băţul său era lîngă el — vreau să spun, bastonul. Probabil că a fost lovit cu el.

— A fost..., fata păru să şovăie, apoi spuse totuşi, alegîndu-şi cuvintele cu grijă... ceva fulgerător ?

Pentru prima dată întoarse capul şi se uită la el. Sam dădu din cap.

— Nu numai că a fost fulgerător, dar nici nu a avut timp să-şi dea seama. Sînt sigur că nu a simţit nici o durere.

Fata strînse marginea băncii cu degetele ei lungi şi subţiri şi privi încă o dată panorama munţilor din faţă.

— Nu era un om mare, sau important, se adresă ea, mai mult dealurilor tăcute. Toată viaţa a sperat şi a muncit pentru ocazia asta. Ar fi fost marea lui ocazie, şansa să devină cineva în muzică. E o lume dură şi e aproape imposibil să ajungi undeva dacă, într-un fel, nu izbuteşti să faci parte dintr-un anumit cerc. Indiferent cine l-a ucis pe tatăl meu, a ucis toate speranţele şi visurile lui — chiar înainte de a le împlini.

Nu mai spuse nimic, dar continuă să privească drept înainte. Sam se uită la ea precaut şi se simţi furios pe sine că, într-un asemenea moment, se gîndea că e frumoasă. Dorea cu disperare să-i ofere protecţia lui, s-o lase să plîngă pe umărul lui, dacă ar fi vrut, să-i ţină strîns mîna într-a lui.

Ce nu putea să facă fiziceşte, încercă să exprime în cuvinte :

— Domnişoară Mantoli, aş vrea să-ţi spun ceva ce ar putea să-ţi aducă puţină mîngîiere. Noi, toţi de la secţie, vom face tot ce ne va sta în putinţă, indiferent cît de greu va trebui să muncim, pentru a-l găsi şi a-l pedepsi pe criminal. Nu e o mîngîiere prea mare pentru dumneata, dar ar putea să te îmbărbăteze puţin.

— Eşti foarte amabil, domnule Wood, spuse ea deşi se gîndea la cu totul altceva. Prezenţa domnului Tibbs aici îţi creează neplăceri ? întrebă deodată.

Sam îşi încreţi sprîncenele un moment.

— Sincer vorbind, e greu de dat un răspuns. Realmente nu-mi pot da seama.

— Pentru că e un negru.

— Da, pentru că e un negru. Ştii care e punctul nostru de vedere în problema asta.

Cînd fata-l privi insistentă şi calmă, Sam simţi o emoţie neaşteptată, pe care nu şi-o explica.

— Ştiu, spuse ea. Sînt oameni care nu-i iubesc pe italieni ; ei cred că noi sîntem altfel, înţelegi ce vreau să spun. O, ei fac excepţie pentru un Toscanini sau o Sophia Loren, dar noi, ceilalţi, sîntem priviţi ca nişte negustori de legume sau chiar gangsteri.

Îşi împinse părul spre spate şi privi iarăşi spre munţi.

— Poate că ar trebui să ne întoarcem, sugeră Sam, destul de jenat.

Fata se ridică în picioare.

— Cred că da. Îţi mulţumesc că m-ai însoţit, spuse ea. Mă simt mai bine.

În timp ce se apropiau, uşa casei se deschise şi apăru Eric Kaufmann. O ţinu deschisă pentru Virgil Tibbs care-l urma, şi apoi îi strînse mîna cu afectare. Pînă şi Sam îşi dădu seama că afişa un aer protector.

— Domnule Tibbs, spuse Kaufmann destul de tare ca să poată fi auzit şi de Sam şi de fată, nu-mi pasă cît va costa, sau cum veţi acţiona. Nu sînt bogat, dar nu mă voi da în lături de la nimic, pînă ce criminalul — pînă ce omul care l-a ucis pe maestrul Mantoli — nu va fi prins și nu va plăti. Vocea i se frînse : Să-l doboare astfel pe un om ca maestrul ! Nici n-a avut posibilitatea să se apere ! Să nu-i dați, vă rog, nici o șansă. Vă rog să faceți tot ce vă stă în puteri.

Sam se întrebă cît din tot logosul exprima sinceritate, și cît era calculat s-o impresioneze pe fată.

Bănuiesc că se cunosc de mult, își zise Sam, și poate... Nu vru să-și termine gîndul. Dintr-o dată, dori ca fata să se fi născut acum, astfel încît să fie primul care s-o cunoască și să-i poarte de grijă. Își dădu seama că-și pierdea controlul și se hotărî că era timpul să-și vină în fire.

Virgil Tibbs se scuză și se urcă în mașină. Sam porni motorul și o luară pe drumul care ducea înapoi în oraș. După ce se depărtaseră bine de casă, întrebă :

— Ai făcut vreun progres ?

— Da, am făcut, îi răspunse Tibbs.

Sam așteptă o explicație mai detaliată, dar își dădu seama că va trebui s-o ceară el.

— Ca de pildă, Virgil ?

— Am aflat amănunte despre Mantoli și despre festivalul muzical. Endicot-ii sînt o autoritate în materie de spectacole aici. Ce au pus ei la cale e ceva ce urma să devină un alt festival Tanglewood sau Bethlehem Bach. Unele proiecte de acest gen au fost nemaipomenit de reușite.

— Cei mai mulți dintre noi, aici, am privit povestea asta ca pe o prostie, spuse Sam.

— Reacția la reclama făcută a fost surprinzător de bună, adăugă Tibbs. Nu mă pricep prea mult la muzică, dar cred că Mantoli pregătise cîteva programe speciale, cu mare priză la publicul care vine la spectacole de genul ăsta. Cel puțin, erau dispuși să plătească o groază de bani, ca să stea pe butuci sau scaune pliante o seară întreagă, înainte chiar de a ști că era ceva grozav.

— N-ai aflat însă nimic care să ne ajute să rezolvăm problema pe care o avem în față ? Ceva care să ne ducă la făptaș ?

— S-ar putea, răspunse Virgil Tibbs, şi apoi adăugă : Domnul Endicott a cerut să se trimită cît mai curînd cadavrul lui Mantoli la antreprenorul de pompe funebre.

Sam aşteptă un moment, apoi nu mai rezistă.

— Şi altceva ? întrebă el.

— Hai să mergem la secţie. Vreau să vorbesc cu tipul acela, Oberst, care a fost reţinut.

— Am uitat de el, mărturisi Sam. Ce-ai de gînd să faci ?

— Vreau să vorbesc cu el, răspunse Tibbs. Pe urmă, foarte mult va depinde de cîtă libertate de acţiune îmi va da Gillespie.

Restul drumului îl făcură în tăcere. În timp ce conducea maşina pe drumul şerpuit, Sam încerca să se hotărască dacă dorea sau nu ca omul de lîngă el să reuşească şi să descopere ucigaşul. Păstra clară în minte imaginea Duenei Mantoli, apoi, de parcă un aparat ar fi schimbat diapozitivul, îl văzu pe Gillespie şi, fără să se uite la el, pe negrul de alături. Asta îl ustură la inimă. N-ar fi avut nimic împotrivă să vină cineva din afară, dacă ar fi fost un tip de treabă şi aşa mai departe, dar gîndul că era vorba de un negru se înfipsese ca o stîncă dislocată în mijlocul unui canal. Cînd ajunseră la secţia de poliţie, Sam încă nu se hotărîse. Ar fi vrut să vadă cazul rezolvat, dar rezolvat de cineva pe care îl putea admira şi respecta. Singurul necaz era că nu-şi putea da seama cine ar fi fost acela.

CAPITOLUL 6

Virgil Tibbs se opri la biroul de informaţii şi formulă o cerere să i se admită ceva. Apoi dispăru în direcţia toaletei pentru negri, lăsînd timpul necesar ca cererea sa să fie luată în considerare şi ca Gillespie să fie consultat. Şeful secţiei de poliţie nu era în clădire, aşa că poliţistul de serviciu trebui să ia singur hotărîrea. Trecînd în revistă atent instrucţiunile primite, el se hotărî, îl chemă pe Arnold şi îl rugă să-l ducă pe Tibbs în celula lui Harvey Oberst.

Cînd uşa de metal începu să se deschidă, Oberst dădu să se ridice.

— Nu-l aduce aici, protestă el. Du-l în altă celulă. Nu vreau nici un ne...

Uşa de metal zăngăni cînd se închise.

— Vrea să stea de vorbă cu tine, spuse Arnold pe un ton acid, şi ieşi.

Oberst se aşeză pe un capăt al patului tare de scînduri, iar Tibbs se aşeză calm pe celălalt capăt. Îşi scoase haina şi cravata şi îşi suflecase mînecile. Acum îşi puse în poală mîinile cu degetele negricioase, uscăţive, şi rămase tăcut, fără să-i dea vreo atenţie lui Oberst. Minutele treceau pe nesimţite, întrucît nici unul dintre cei doi nu încerca să facă ceva. Apoi Oberst începu să dea semne de nelinişte. Întîi îşi mişcă mîinile, apoi începu să-şi tîrşîie picioarele. După o perioadă de crescîndă nervozitate, îşi regăsi glasul şi vorbi :

— Ce faci cu hainele alea de alb pe tine ? întrebă el.

Tibbs păru pentru prima dată să observe că Oberst era şi el acolo.

— Le-am cumpărat de la un alb, răspunse.

Acum Harvey Oberst îşi îndreptă atenţia către tovarăşul de celulă, examinîndu-l fără să-şi ascundă preţuirea.

— Ai fost la şcoală ? întrebă el.

Tibbs dădu încet din cap :

— Colegiu.

Oberst îşi ieşi din fire :

— Crezi că eşti deştept foc, ai ?

Virgil Tibbs continua să se uite la degetele sale încleştate.

— Am diplomă.

Liniştea se restabili pentru o clipă.

— Unde te-au lăsat să mergi la liceu ?

— În California.

Oberst îşi schimbă poziţia, ridicîndu-şi picioarele pe suprafaţa tare a patului.

— Ăia sînt inconştienţi.

Tibbs ignoră comentariul.

— Cine-i Dolores Purdy ? întrebă.

Oberst se aplecă puţin.

— Nu-i treaba ta, îl repezi el. O fată albă.

Tibbs îşi descleştă mîinile, se răsuci şi îşi puse picioarele pe pat, la fel cum făcuse Oberst.

— Ori îmi răspunzi la întrebare, spuse el, ori rişti să fii spînzurat pentru crimă.

— Nu fi neobrăzat, negru neruşinat ce eşti, mîrîi Harvey. Eşti un nimic şi n-o să fii niciodată decît un nimic. Nici un colegiu nu te face alb, şi ştii asta.

— Nu ţin prea mult să fiu alb, spuse Tibbs, dar alb sau negru — n-are prea mare importanţă cînd te afli la capătul unei frînghii. Şi după ce ai putrezit cîteva luni în pămînt — să zicem ceva mai mult de un an — nimeni n-o să mai ştie sau n-o să-i pese ce culoare a avut pielea ta. N-o să mai ai piele. Asta vrei ?

Oberst îşi strînse picioarele la piept şi le cuprinse cu braţele, ca pentru a se apăra.

— Cine dracu crezi că eşti ? întrebă.

Dar groaza îi răzbătea prin glas, şi aroganţa cu care încerca s-o acopere nu prea izbutea să facă mare lucru.

— Sînt poliţist. Umblu după cel ce l-a omorît pe omul pe care l-ai jefuit. Indiferent dacă mă crezi sau nu, asta e. Din întîmplare, sînt şi singurul pe-aici care crede că s-ar putea să nu fii vinovat de crimă. Aşa că ai face bine să-mi spui tot ce ştii, fiindcă numai eu pot să te ajut.

— Nu eşti poliţist, spuse Oberst după o pauză.

Tibbs duse mîna spre buzunarul cămăşii sale şi scoase un cartonaş alb în plastic transparent.

— Sînt angajat la Pasadena, ca poliţist-anchetator. Spune-i detectiv, dacă vrei. Sînt detaşat la secţia de poliţie de aici ca să aflu cine l-a ucis pe Mantoli — aşa-l cheamă pe tipul omorît. Indiferent cum şi de ce l-au omorît. Ori ai încredere în mine, ori te trezeşti judecat pentru crimă.

Oberst rămase tăcut. Tibbs aşteptă un minut lung.

— Cine-i Dolores Purdy ? întrebă din nou.

Oberst se hotărî.

— O fată care stă pe lîngă mine. Are o mulţime de fraţi şi surori mai mici.

— Cîți ani are fata ?

— Șaisprezece, aproape șaptesprezece.

— Știi cum le zicem la astea în California ? Puicuțe care te bagă la zdup, spuse Tibbs.

Oberst reacționă imediat.

— M-am încurcat cu ea. dar nu în felul ăsta.

— Ce s-a întîmplat ?

Oberst nu răspunse.

— Pot să ies și să mă uit în fișă, îi aminti Tibbs. Dar prefer să-mi spui tu.

Oberst acceptă înfrîngerea.

— Dolores asta e tînără; dar al naibii de bine, dacă înțelegi ce vreau să spun. Scoate din minți omul.

— Sînt o mulțime din astea, comentă Tibbs.

— Da, dar Dolores e fudulă foc de felul cum e făcută. Îi place să-și arate formele. Am fost o dată cu ea la Clarke's Pond. Nu voiam să facem nimic rău ; nu vreau s-ajung la pușcărie.

Tibbs dădu din cap afirmativ.

— Ei, și Dolores m-a întrebat : nu-i așa că-s bine făcută ? Și cînd i-am zis că da, s-a și apucat să-mi arate.

— A fost ideea ei ? întrebă Tibbs.

— Cum zici, ideea ei. N-am înghesuit-o eu ; doar că n-am încercat s-o opresc.

— Nu prea mulți oameni te-ar condamna pentru asta, dar era destul de periculos.

— Poate că da. Oricum, se dezbrăcase pe jumătate, cînd deodată apare un polițist din tufiș. Așa că m-au umflat.

— Și fata ?

— Pe ea au trimis-o acasă.

— Ce s-a întîmplat după aceea ?

— După o vreme mi-au dat drumul, dar mi-au zis să nu mai umblu cu fata aia niciodată.

— Ai mai văzut-o de atunci ?

— Păi cum, că stă pe Third Street, cum dai colțul la Polk. Eu locuiesc la mică distanță. O văd mereu. Și tot zice să ne mai întîlnim.

— Asta-i tot ce s-a întîmplat ?

— Nimic altceva. pe crucea mea.

Tibbs se ridică în picioare, se apucă de barele celulei și se lăsă cu toată greutatea corpului pe spate, ca să-și dezmorțească puțin brațele. Apoi se întoarse și se așeză din nou.

— Te bărbierești în fiecare zi ? întrebă el.

Surprins, Obserst își pipăi barba.

— De obicei da, nu și în dimineața asta. Am stat treaz toată noaptea.

— Cum asta ?

— Păi, am fost pînă la Canville, la un tip pe care îl cunosc acolo. Ne-am... întîlnit de cîteva ori.

— Înseamnă că te-ai întors destul de tîrziu ?

— Cam pe la două, poate și mai tîrziu. Atunci am dat peste tip pe șosea.

— Ce-ai făcut exact ? Nu-mi spune ce crezi că vreau să aud ; spune-mi doar ce s-a întîmplat cu adevărat.

— Păi, tipul zăcea cu fața în jos pe șosea. M-am oprit să văd dacă pot să-l ajut. Dar era mort.

— Cum ți-ai dat seama ?

— Simplu de tot, mi-am dat seama, și gata.

— Zi-i mai departe.

— I-am văzut portvizitul pe șosea, cam la un metru și jumătate—doi de el.

Virgil Tibbs se aplecă înainte.

— Asta-i foarte important, sublinie el. Mi-e egal dacă ai găsit portvizitul sau dacă i l-ai luat din buzunar — n-are importanță. Dar ești absolut sigur că l-ai găsit pe șosea lîngă el ?

— Jur că da, răspunse Oberst.

— Deci l-ai găsit, admise Tibbs. Ce s-a întîmplat după aceea ?

— L-am ridicat și m-am uitat la repezeală înăuntru. Am văzut o mulțime de bani. Mi-am închipuit că nu-i mai poate folosi și, dacă îi lăsam acolo, oricine venea după mine i-ar fi luat.

— Probabil că ai dreptate, fu de acord Tibbs. Și cum de te-ai lăsat prins cu banii ?

— Păi, eram îngrijorat gîndindu-mă că, oricum, tipul fusese ucis. Dacă mă găsea cineva cu portvizitul, puteam intra în belea. Așa că m-am dus la domnul Jennings.

Asta-i director la bancă și îl cunosc bine, fiindcă lucrez pentru el din cînd în cînd în timpul liber. I-am povestit totul. El a zis că trebuie să spunem la poliție, și a chemat curcanul. Așa că am ajuns aici. Și habar n-am ce-o să pățesc.

Tibbs se ridică în picioare.

— Lasă asta în seama mea, îl sfătui el. Dacă tot ce-ai spus e adevărat, n-o să pățești nimic.

Apoi strigă îndeajuns de tare ca să fie auzit și-l așteptă pe Arnold să vină și să-i deschidă.

Puțin mai tîrziu, se duse la serviciul meteorologic și controlă graficul ploilor căzute în ultima lună.

Bill Gillespie își ridică privirea de pe birou, și-l zări pe noul său asistent din Pasadena, care stătea în picioare în cadrul ușii. Nu ținea să-l vadă pe Virgil Tibbs ; nu ținea să vadă pe nimeni. Vroia să meargă acasă, să se spele, să mănînce ceva și să se culce. Ziua de lucru era pe sfîrșite, și el era în picioare încă din primele ore ale dimineții.

— Ei, ce-ai să-mi spui ? întrebă el.

Tibbs înaintă puțin, dar nu luă loc.

— Fiindcă m-ați însărcinat să anchetez în legătură cu moartea lui Mantoli, aș vrea să vă rog să-l eliberați pe Harvey Oberst.

— De ce ? întrebă Gillespie pe un ton provocator.

— Sînt sigur că nu e vinovat de crimă, și asta din mai multe motive decît cele pe care le-am menționat azi-dimineață. În principiu, l-ați putea reține pentru furt fiindcă a luat portvizitul, dar am verificat cu domnul Jennings de la bancă, și mi-a confirmat depoziția lui Oberst că i-a dat lui portvizitul — oricum, i-a cerut sfatul lui Jennings. Cu un cetățean onorabil ca martor, nu veți obține niciodată condamnarea lui Oberst.

Gillespie flutură mîna, ca să arate că nu-și asuma nici o răspundere.

— În regulă, dă-i drumul. Pe răspunderea ta. Mie mi se părea un suspect tipic.

— Eu nu vreau un suspect, replică Tibbs. Vreau un ucigaș. Și sînt sigur că Oberst nu-i omul pe care îl căutăm. Vă mulțumesc domnule.

Pe cînd Tibbs părăsea încăperea, Gillespie remarcă cu oarecare satisfacţie că, cel puţin, se gîndise să-i spună „domnule“. Se ridică în picioare şi se încruntă la hîrtiile de pe birou. Apoi dădu din umeri şi ieşi în vestibul. Virgil îşi asumase răspunderea şi, orice s-ar fi întîmplat, el, Gillespie, n-avea nici o vină.

La cîteva minute după miezul nopţii, Sam Wood se urcă în maşina de patrulare, verifică indicatorul de benzină ca să fie sigur că rezervorul fusese umplut şi porni cu maşina în patrulare. Avea în faţa lui opt ore în care să aibă, doar el singur, grijă de oraşul adormit. Numai că în noaptea asta, ceva era altfel. Undeva, probabil încă în oraş, se afla un ucigaş. Un ucigaş, pentru care o viaţă omenească nu era mai importantă decît ceva ce-şi dorea.

În noaptea asta Sam se hotărî, în timp ce o lua spre vest pe ruta sa obişnuită, să-şi ţină ochii bine deschişi şi să nu-i scape nici un zgomot. O clipă, se lăsă cuprins de imaginaţie şi se văzu prinzînd şi arestînd un ucigaş cu o vină atît de vădită, încît va fi de ajuns să-l ducă la secţia de poliţie.

Dar nu putea să fie atît de uşor, îşi spuse Sam. Totul era de partea ucigaşului. Se putea ascunde unde dorea, necunoscut şi nevăzut, putea ataca într-un moment şi într-un loc pe care singur şi le va fi ales. Probabil, gîndi Sam, că ucigaşului necunoscut i-ar putea veni ideea că, într-un fel, Sam văzuse prea multe. În acest caz, îl va căuta — în noaptea asta. Sam îşi lăsă cu grijă mîna în jos şi, pentru prima dată de cînd îşi pusese uniforma de poliţist, îşi slăbi legătura pistolului de la şold. Cele opt ore aveau să ţină tare mult !

În timp ce maşina şerpuia către vest pe străzile tăcute şi pustii, lui Sam îi veni dintr-o dată o idee. Putea fi periculos şi ar fi depăşit chiar atribuţiile sale să o pună în aplicare. S-ar fi putut considera chiar neglijarea propriei sale datorii. În ciuda tuturor acestor obiecţii, înţelese aproape imediat că o va face oricum. Coti după primul colţ şi porni pe un drum murdar, spre casa Endicott.

Cînd roţile maşinii scrîşniră pe pietriş, Sam era mai calm şi mai hotărît ca oricînd. Mantoli era mort — nimeni nu ştia de ce. Oricare ar fi fost motivul, fiica lui era şi ea amenințată. Sam se gîndi la fata care stătuse lîngă el privind munții, și aproape că dori ca ucigașul să se arate în noaptea asta, dar nu înainte ca el, Sam, să ajungă primul acolo. Pe măsură ce drumul urca, aerul părea să devină mai rece și mai curat. Sam aprinse faza mare a farurilor, conducînd atent pe curbele drumului acestuia prea puțin umblat.

O scurtă strălucire pe balustrada albă de protecție îl anunță că o altă mașină venea din direcție opusă.

Într-un punct unde drumul se lărgea ușor, Sam trase pe margine, aprinse luminile de poziție și începu să aștepte. Luă lanterna agățată la bara de direcție, ținînd-o pregătită în mîna stîngă. Farurile mașinii care se apropia aruncau o fîșie luminoasă pe cer. Cînd mașina apăru, Sam aprinse instantaneu lumina roșie.

Șoferul celeilalte mașini apăsă cu putere pe frînă și se opri în partea opusă. Sam îl străfulgeră cu fascicolul lanternei și, în timp ce șoferul își ridică brațul să-și apere ochii, îl recunoscu pe Eric Kaufmann.

— Ce cauți pe șosea la ora asta ? întrebă Sam.

— Sînt în drum spre Atlanta. De ce ?

Sam simți împotrivirea din glasul celuilalt, și nu-i plăcu.

— Asta e ora la care obișnuiești să pornești spre Atlanta ?

Kaufmann se sprijini pe geamul deschis al mașinii.

— De ce te interesează ? întrebă el.

Sam coborî repede din mașină și se opri lîngă Kaufmann, cu mîna sprijinindu-se pe tocul armei.

— În caz că ai uitat, vorbi el pronunțînd cuvintele răspicat, cu mai puțin de douăzeci și patru de ore în urmă cineva a comis o crimă în acest oraș. Pînă îl prindem, ne interesează ce face fiecare, mai ales cînd pleacă la drum lung după miezul nopții. Acum aștept explicații.

Kaufmann își frecă fața cu degetele cîteva momente.

— Îmi pare rău, domnule polițist, se scuză el. Nu sînt în apele mele, și știi și de ce. Am stat la familia Endicott discutînd despre festival pînă acum cîteva minute. Pentru că oamenii de-aici au investit în proiect mulți bani, ne-am hotărît să mergem înainte, în ciuda faptului că Enrico a murit. Dacă lăsăm lucrurile baltă, toți o să fim niște cadavre pînă într-un an. Iartă-mă, mi-am ales greşit cuvintele. Kaufmann se opri şi făcu un efort să se stăpînească. Oricum, trebuie să mă duc la Atlanta să văd ce se poate face ca să găsim un dirijor celebru în locul lui Enrico. Şi trebuie să pun la punct orchestra. Totul era gata, dar evenimentele au dat peste cap planurile.

Sam se relaxă puţin.

— Bun, dar de ce ai plecat la ora asta ? După cum ai declarat în faţa mea şi a lui Virgil, ai dormit foarte puţin în noaptea trecută. Nu prea eşti în stare să conduci.

— Ai dreptate, recunoscu Kaufmann. Să-ţi spun drept, plec pentru că nu vreau să le mai stau pe cap. Duena doarme în singura cameră de oaspeţi, şi acum are nevoie de multă odihnă şi linişte. Unicul lucru inteligent era să plec, să părăsesc oraşul să mă duc la un motel. Aşa pot să mă scol devreme şi să ajung la Atlanta pe la prînz. Ai ceva împotrivă ?

Sam îşi dădu seama că omul spunea adevărul şi nu ar fi vrut ca judecata să-i fie influenţată de antipatia personală faţă de Kaufmann. Şi îşi aminti că acest drum singuratic de munte nici nu era în zona sa de patrulare, pe care, de fapt, în acel moment chiar o neglija. Şi dacă ucigaşul pîndea undeva pe acolo...

— Cum stau lucrurile acolo sus ? întrebă.

— E în regulă. Sînt încordaţi, desigur, dar totul merge bine. Te duci acolo ? Dacă te duci acum, o să-i deranjezi şi probabil o să-i sperii. Nu m-aş duce dacă aş fi în locul dumitale, nu te supăra.

Sam îi făcu semn lui Kaufmann să plece.

— Ai grijă, îl sfătui. Opreşte cît mai curînd şi du-te să te culci. Altfel s-ar putea să sfîrşeşti la morgă, lîngă Mantoli.

Kaufmann se crispă, dar nu spuse nimic.

— În regulă, aşa voi face. Urmăreşte-mă dacă vrei, dar lasă-i în pace pe cei de sus. Le ajunge pentru o zi.

Sam aşteptă în tăcere pînă cînd Kaufmann se îndepărtă, apoi întoarse cu grijă maşina pe drumul îngust, şi se luă după el.

Conducînd încet, cu piciorul pe frînă, Sam se gîndea că, după cît se pare, Kaufmann şi Duena erau foarte buni prieteni. Oricum, Kaufmann avea ocazia s-o vadă foarte des pe fată, şi cum călătoreau mult, probabil că deţinea monopolul. Gîndul îl înfurie. O întîlnise pe fată doar o dată în ziua cînd tatăl ei fusese ucis, şi totuşi simţea că avea dreptul să se gîndească la ea şi la securitatea ei.

Roţile maşinii atinseră asfaltul şi drumul deveni mai lin. Imediat, Sam îşi îndreptă gîndul iarăşi spre ucigaşul ce se plimba liber prin oraş. Exista oricum posibilitatea să mai fie încă în oraş. Străzile erau tăcute şi pustii, cu excepţia petelor de lumină singuratice de sub rarele felinare de stradă. Încă o dată, Sam îşi reaminti că este ţinta principală. Căldura înăbuşitoare a nopţii păru să fie străpunsă de un fior rece, care sta suspendat în întuneric, aşteptînd.

Cu puţin timp în urmă, Sam citise o carte despre o situaţie asemănătoare. Autorul folosise un cuvînt pentru a o descrie, un cuvînt ciudat şi neobişnuit, pe care Sam îl căutase cu conştiinciozitate în dicţionar. Acum nu-şi reamintea cuvîntul, dar ştia că începe cu „m“ — de asta era sigur. Indiferent care cuvînt era, semnificaţia lui o simţea acum Sam atîrnînd deasupra lui.

Dar nu era un laş. Hotărît să-şi facă datoria, continuă să patruleze în oraş. Cînd termină primul traseu, se gîndi, prudent, să se oprească într-un loc diferit pentru a-şi scrie raportul. Nu-şi provocă soarta oprind pe partea opusă farmaciei Simon, cum făcea de obicei ; oricine cunoştea deplasările sale în timpul nopţii, ar fi stat la pîndă să-l aştepte acolo. După ce termină de scris raportul, Sam puse registrul jos, avînd însă senzaţia că ceva parcă i se lipise de ceafă.

Porni brusc maşina şi conduse cu o viteză neobişnuit de mare, pînă la bufetul puternic luminat.

După ce bău o bere, la care adăugă o bucată de plăcintă cu lămîie, se întoarse la maşina şi la oraşul pe care trebuia să-l păzească. Nici după ce cerul se lumină, devenind trandafiriu, nu-l părăsi sentimentul că era urmărit în tăcere şi că, la un moment dat, trecuse pe lîngă o mare primejdie.

La ora opt îşi duse maşina, cu îndemînare şi atenţie, pînă în garajul secţiei de poliţie. Cel puţin noaptea asta îşi meritase salariul.

CAPITOLUL 7

Bill Gillespie aştepta nerăbdător în timp ce operatorul de la interurban făcea legătura. În mod obişnuit, ar fi cerut altcuiva să facă verificarea, dar avea motive speciale s-o facă el singur. Virgil Tibbs era acum alibiul său pentru tot ce s-ar fi putut întîmpla, dar nu voia numai un alibi — voia să-l prindă el însuşi pe asasin.

La celălalt capăt al liniei, răspunse recepţionerul de la hotel.

— Ai un anume Eric Kaufmann înregistrat la hotel ? întrebă Gillespie.

— Da, domnule, avem.

— Înţelegi cine sînt. Spune-mi tot ce poţi despre mişcările lui Kaufmann în noaptea trecută. Cînd s-a înregistrat, cînd a sosit şi aşa mai departe. Spune-mi în detaliu pînă la sfîrşit ce poţi. Aşteaptă o clipă.

Gillespie apucă un bloc de hîrtie, ca să-şi noteze ce afla. Dădu să scrie „Kaufmann" pe hîrtie, sus, dar se opri la timp. Cineva ar fi putut să vadă. Fusese ideea lui să verifice alibiul lui Kaufmann şi nu voia să lase nimic la voia întîmplării.

— O.K., dă-i drumul.

— Domnul Kaufmann s-a înregistrat la noi acum patru zile. A luat o cameră cu baie, moderată ca preţ. Noaptea trecută a sosit puţin după miezul nopţii, în jurul orei două, aş putea spune. Recepţionerul de serviciu noaptea zice că nu poate să stabilească precis timpul, fiindcă începuse să moţăie şi nu s-a uitat la ceas. Oricum, crede că era aproximativ ora două cînd a venit domnul Kaufmann. Îşi aminteşte spusele domnului Kaufmann că a luat masa înainte de a veni la hotel şi că îi era teamă că nu făcuse bine mîncînd plăcintă cu vişine la ora aceea.

Gillespie îl întrerupse :

— Cum de ai toate informaţiile astea la îndemînă ? Aşteptai telefonul meu ?

— Nu, domnule, dar ieri am vorbit cu recepţionerul care a fost de serviciu noaptea, la cererea cuiva de la dumneavoastră — un domn Tibbs după cîte îmi amintesc.

Şeful poliţiei mormăi în receptor :

— Oh... O.K., şi mulţumesc. Fii atent, să nu spui nimănui despre acest telefon.

— Bineînţeles, domnule ; şi domnul Tibbs ne-a atras atenţia. Dar ştim şi noi, oricum. Sper că o să puneţi mîna pe criminal ; sînt sigur că o să reuşiţi.

— Mulţumesc, i-o tăie Gillespie, şi închise telefonul. Încercă să se convingă, în timp ce se lăsa să alunece în scaun, că nu are motive întemeiate să fie nemulţumit. Îi ceruse lui Virgil să facă investigaţii în legătură cu crima, şi Virgil îi urmase instrucţiunile, exact cum îi ceruse. Oricum, Kaufmann nu era vinovat. În acel moment, Arnold îşi băgă capul pe uşă.

— Domnule şef, Ralph, barmanul de noapte de la bufetul de pe autostradă, a telefonat chiar acum. A rămas după program ca să-şi ia micul dejun înainte de a merge acasă, şi spune că un tip, care a trecut prin oraş, tocmai stă la masă, şi că ar şti ceva despre crimă.

— Ce maşină are ? răcni Gillespie.

— Un Pontiac roz, model de anul ăsta. Număr de California.

— Du-te şi adu-l, ordonă Gillespie. Roagă-l politicos să vină pentru cîteva minute pînă la mine. Şi adu-l şi pe Ralph cît mai repede cu putinţă.

Gillespie se lăsă pe speteaza scaunului şi rămase o vreme cugetînd. Ralph nu era o persoană de încredere, dar, cine ştie, poate că avea o sclipire de inteligenţă, instinctul animalului în faţa duşmanului. Pentru Ralph, orice tulbura cursul firesc al lucrurilor era un duşman. O să-i ceară automobilistului necunoscut, în trecere prin oraş, să coopereze cu poliţia, chiar dacă barmanul se lăsase dus de imaginaţie. Conştient că trebuie să rezolve cît mai repede cazul, Gillespie se simţea scos din sărite. Îşi zise că ar trebui să-şi controleze mai bine temperamentul, cel puţin pînă cînd va rezolva cazul. Era nou în această muncă, şi un eşec îl va putea costa cariera viitoare. Ştia că ar putea să greşească, dacă nu va fi atent la fiecare pas.

Virgil Tibbs apăru în uşa biroului. Tocmai acum Bill nu ţinea să-l vadă pe detectivul negru — de fapt nu ţinea să-l vadă deloc — dar îşi dădea seama că trebuie să-l suporte.

— Bună dimineața, Virgil, spuse alene. Faci vreun progres în cazul nostru ?

Tibbs dădu din cap.

— Da, cred că da.

Lui Gillespie îi sări muștarul.

— Spune-mi tot ce-ai aflat, îi ordonă.

— Aș fi bucuros, domnule șef, atunci cînd va fi cu putință. Ceea ce știu acum nu este destul de clar ca să vă pot raporta. Cum voi ști mai mult, vă voi spune, tot, amănunțit.

S-a blocat, își zise Gillespie. Dar n-o recunoaște. O să lase totul baltă.

Arnold băgă capul pe ușă.

— Domnul Gottschalk vrea să vă vadă, domnule șef.

— Gottschalk ?

— Domnul cu Pontiacul roz, din California.

— Oh, roagă-l să poftească.

Gottschalk apăru în prag, înainte ca virgil Tibbs să fi putut părăsi încăperea. Era un bărbat între două vîrste, voinic, tuns scurt, avînd un aer hotărît.

— Am făcut vreo boacănă ? întrebă brusc.

Bill Gillespie îi făcu semn să se așeze.

— Nu cred, domnule Gottschalk. Dar aș aprecia dacă ați vrea să-mi acordați puțin timp. S-a comis o crimă alaltăieri noaptea și ne-am gîndit că ați putea să ne dați cîteva lămuriri asupra ei.

Imediat ce Gillespie termină de vorbit, Virgil Tibbs se întoarse din prag, intră iar în birou și se așeză. Gillespie observă, dar nu spuse nimic.

— Numele dumneavoastră este Gottschalk, cred ? întrebă Gillespie.

Era o invitație clară să i se dea cît mai multe informații. Gottschalk vîrî mîna în buzunarul de la piept, scoase portvizitul, extrase o carte de vizită, pe care o așeză pe biroul lui Gillespie.

— Pot avea și eu una ? întrebă Tibbs.

— Desigur, și Gottschalk îi înmînă una. Dumneavoastră sînteți... în poliție ?

— Numele meu este Virgil Tibbs. Anchetez crima despre care v-a vorbit domnul șef Gillespie.

— Scuzați-mă, nu înțelesesem.

Gottschalk îi întinse mîna, şi cei doi bărbaţi îşi strînseră mînile, fără să se ridice de pe scaun. Apoi Tibbs se rezemă de spătar, aşteptînd ca Gillespie să continue. Arnold apăru iarăşi în prag.

— Ralph e aici, spuse el scurt.

Gillespie şovăi şi dădu să se ridice, de parcă ar fi vrut să iasă din încăpere. Chiar atunci apăru în prag Ralph, se uită la Gottschalk şi arătă spre el cu un gest teatral :

— El este !

Gillespie se aşeză din nou. Gottschalk îşi suci gîtul ca să se uite la Ralph, apoi întoarse capul, de-a dreptul uluit. Arnold rămăsese în prag, neştiind ce să facă.

— Ce ştii despre acest domn, Ralph ? întrebă Gillespie, liniştit.

Barmanul trase adînc aer în piept.

— Ştiţi, uitasem totul despre întîmplare, dar cînd a apărut din nou, vreau să spun omul de colo, mi-am adus aminte că era la bufet în noaptea crimei, cam cu vreo trei sferturi de oră înainte de a intra domnul Wood.

— Nu înţeleg nimic din ce spune, vorbi Gottschalk.

— Înainte de a veni el, tocmai măturam în faţa bufetului, continuă Ralph, aşa că aş fi văzut oricare alte maşini care ar fi trecut pe-acolo. A lui a fost singura.

— Ai observat din ce direcţie venea ? întrebă Gillespie.

— Da, se ducea spre sud.

— Zi-i mai departe.

— Păi, am aflat mai tîrziu că Sam, adică domnul Wood, a găsit cadavrul italianului chiar în mijlocul drumului. Nici o altă maşină n-a mai trecut pe-acolo după omul ăsta, pînă cînd domnul Wood a găsit cadavrul. Ralph făcu o pauză, înghiţi în sec şi încheie : Aşa că zic că el a făcut-o.

Gottschalk sări de pe scaun cu o viteză neaşteptată pentru un om de asemenea proporţii. Apoi, răzgîndindu-se, se aşeză din nou.

Bill Gillespie avu o inspiraţie.

— E problema ta, Virgil, spuse el şi se lăsă pe spate.

Ideea de a avea la îndemînă un ţap ispăşitor, care nu va culege laurii ci numai toată vina în caz de eşec, începea să-l tenteze serios. Şi deşi nu-i plăcea să recunoască, ştia că Tibbs avea sorţi de izbîndă. Cît de mult, nu putea şti, dar avea parcă o bănuială că Tibbs ar putea fi totuşi mai bun decît oricare din poliţiştii din oraş, prin aceasta înţelegînd şi persoana sa. Gillespie se simţea la fel ca un elev pilot care e convins că ştie să piloteze avionul, dar care, pus în faţa unei situaţii neaşteptate, nemaiîntîlnite, grozav ar vrea să-l aibă alături pe instructor care să-şi asume întreaga răspundere. Gillespie nu avusese niciodată un instructor pe care să se bizuie, ceea ce îngreuia şi mai mult lucrurile.

— Văd după cartea dumneavoastră de vizită, domnule Gottschalk, începu Tibbs, că sînteţi un inginer specialist în testări practice.

— Exact, răspunse Gottschalk cu o voce destul de calmă. Sîntem în strînsă legătură cu activitatea de la Cape. Eram în drum spre Cape cînd am trecut pe-aici.

— Pentru lansarea de ieri ?

— Chiar aşa, domnule Tibbs.

— Ce-i asta „Cape“ ? aruncă o vorbă Gillespie.

— Cape Kennedy.

— Oh, desigur.

Gillespie făcu un semn din cap către Tibbs, indicîndu-i să continue. Apoi îi aruncă o privire lui Ralph. Barmanul rămăsese cu gura căscată, nevenindu-i să creadă că omul pe care îl adusese la poliţie ca suspect avea legătură cu evenimentele extraordinare despre care citise în ziar.

— După ce v-aţi oprit la bufet, domnule Gottschalk, v-aţi continuat drumul spre sud, străbătînd oraşul de la un capăt la celălalt ?

— Exact. N-am părăsit autostrada. De fapt, nu m-am oprit pînă ce n-am avut nevoie de benzină, la aproximativ o sută cincizeci de mile, sau cam aşa ceva, mai departe.

— Ce fel de legitimaţie aveţi, domnule Gottschalk ? întrebă Tibbs.

— Secret şi Q.

— Înseamnă că aţi lucrat, sau lucraţi în domeniul nuclear ?

— Întocmai. Compania noastră are mai multe contracte în acest domeniu.

— Ca să mai lămurim o problemă, pot să vă întreb de ce conduceaţi maşina la acea oră, în loc să mergeţi cu avionul, sau chiar cu trenul ?

— E o întrebare logică, domnule Tibbs. Conduceam pentru că speram să mă pot întîlni cu soția mea și să stăm o săptămînă la Keys, după ce se termina lansarea. Adică, dacă totul mergea bine. Pot să vă spun, doar, că după lansare a trebuit să mă întorc la uzină, și de aceea sînt acum aici.

— Cu alte cuvinte, ați mers cu mașina pentru cazul că doamna Gottschalk ar fi putut veni și ea, ca să petreceți o vacanță de o săptămînă ?

— Exact.

— Și motivul pentru care conduceați așa de tîrziu ?

— Căldura. Era groaznic de cald. N-am aer condiționat în mașină, așa încît am hotărît să merg noaptea, cît de tîrziu aș fi rezistat, ca să am puțină răcoare.

— Atunci, singurul lucru care mi-a mai rămas să vă mai întreb, domnule, este dacă, trecînd prin Wells, ați observat ceva neobișnuit pe drum. Presupun că n-ați văzut vreun cadavru pe drum, căci altfel v-ați fi oprit. Dar ați văzut poate altceva care ar putea să ne ajute ? Vreun trecător ? Nici un alt semn de activitate ?

Gottschalk clătină din cap.

— Nu încerc să omit ceva ca să nu mă trezesc amestecat în cine știe ce — dar cu adevărat n-am văzut nimic. De fapt, scuzați-mă că v-o spun, dar orașul mi-a apărut complet mort.

Tibbs se ridică.

— Ne-ați fost de mare ajutor, domnule, și apreciem bunăvoința cu care ne-ați lăsat să vă răpim din timpul dumneavoastră.

Gottschalk sări în picioare.

— Sînt liber să plec ?

— Desigur, domnule. Din punct de vedere tehnic, erați liber să plecați oricînd și nici nu era nevoie să veniți aici. Sper că ați înțeles limpede că nu a fost decît o rugăminte din partea noastră.

— Ca să fiu sincer, răspunse Gottschalk, n-am avut această impresie. Credeam că nimerisem într-o capcană locală în legătură cu excesul de viteză sau că era vorba de cine știe ce dispoziție necunoscută. Mă așteptam să plătesc o amendă.

— Domnul şef Gillespie şi celelalte autorităţi ale oraşului nu fac lucruri din astea. Permiteţi-mi să vă spun oficial că sînteţi în afara oricărei bănuieli.

— Îmi pare bine să aud asta ; mi-ar face plăcere ca toţi poliţiştii să fie ca dumneata. Şi, fără supărare, sînt bucuros să văd că democraţia a ajuns în Sud şi sub un alt aspect decît cel politic. La revedere, domnilor !

Biroul începu să se golească, dar Gillespie îi făcu semn lui Tibbs să nu plece. Nu-l invită să stea jos, aşa încît Tibbs rămase în picioare pînă cînd ceilalţi ieşiră cu toţii. Apoi Gillespie luă un creion şi începu să-l răsucească între degete.

— Virgil, te-am lăsat să pui mai departe întrebările întrucît te ocupi de caz, dar crezi că a fost bine să-i spui omului ăstuia în mod oficial că este în afara oricărei bănuieli ? Tipul lucrează la o companie foarte importantă. Dacă o să te declare ce i-ai spus, şi s-ar putea s-o facă, ce ai să faci dacă o să afli că ştia mai multe decît ne-a spus ? Lăsîndu-se pe speteaza scaunului, continuă : Gîndeşte-te la toate astea, dacă încă nu te-ai gîndit. Omul a traversat oraşul spre Sud şi, după spusele lui, a trecut chiar pe la locul unde a găsit Sam cadavrul — vreau să spun unde domnul Wood a găsit cadavrul. Şi nici o altă maşină nu a fost văzută trecînd după aceea nici într-o direcţie, nici în alta. Bineînţeles că nu *pare* să fie el vinovat, dar s-a găsit la locul crimei cam pe la ora cînd aceasta a fost comisă. N-ai uitat, nu-i aşa, ce-a spus doctorul în legătură cu ora morţii lui Mantoli. A stabilit timpul aproape exact în momentul cînd prietenul tău Gottschalk traversa oraşul cu maşina. Şi i-ai spus că era oficial în afară de orice bănuială.

Dacă Tibbs era cam contrariat, nu lăsă să se vadă.

— Aţi ridicat nişte obiecţii foarte juste, domnule şef, şi aş fi cu totul de acord cu dumneavoastră, dacă n-ar fi un amănunt.

— Şi care anume, Virgil ?

— Faptul că Mantoli nu a fost omorît acolo unde i s-a găsit corpul.

CAPITOLUL 8

La ora patru în după-amiaza aceleiaşi zile, Sam Wood trecu pe la secţie să vadă ce s-a mai întîmplat. Intrînd, prinse o privire semnificativă a lui Pete, care era de serviciu, aşa că îi făcu semn să vină la toaletă, şi în cîteva minute Pete apăru şi el.

— Azi dimineaţă, prietenul tău Virgil l-a pus definitiv pe Gillespie pe tuşă, îi mărturisi Pete.

Sam controlă să se convingă că toaleta era liberă şi apoi întrebă :

— Ce s-a întîmplat ?

— Din cîte am înţeles, Gillespie descoperise alt suspect, şi Virgil l-a făcut scăpat.

— Alt suspect ? întrebă Sam.

— Îhî ; un tip care a trecut noaptea cu maşina chiar în timpul cînd a fost comisă crima. Ralph, barmanul de la bufet, l-a recunoscut, şi Gillespie l-a adus aici şi l-a dat pe mîna lui Virgil, dar Virgil i-a dat drumul.

— Şi Gillespie l-a lăsat să-i scape ?

— Îhî. Virgil şi Gillespie au avut o mică discuţie după aia...

— Pariez că da.

— Nu, nu m-ai înţeles — o discuţie cu adevărat prietenească. Virgil îi spunea ceva lui Gillespie cînd a intrat Arnold şi Gillespie, la fel de blînd ca Moise, asculta explicaţiile lui Virgil. Arnold n-a prins firul, dar probabil că era ceva important.

— Dar cum om face să aflăm ?

— L-am putea întreba pe Virgil. Întreabă-l dacă a făcut progrese. Arată-te interesat de munca lui.

— E aici ?

— Nu, a fost plecat toată ziua. A luat maşina aia veche pe care o are şi a plecat. Nimeni nu ştie unde.

— Poate se simţea singur şi s-a dus să caute vreo negresă drăguţă cu care să se distreze.

Dar abia rosti aceste cuvinte, că lui Sam i se făcu ruşine. Ar fi vrut să nu le fi rostit niciodată.

— Nu știu, răspunse încet Pete. E teribil de deștept pentru un negru. Pariez că, într-un fel, lucrează la cazul ăsta.

Lui Sam îi păru bine că poate s-o repare.

— Glumeam, Virgil e băiat bun. Nu m-ar mira să-l văd făcînd treabă foarte bună.

— Dacă reușește, Gillespie o să-i sufle tot meritul.

— Oricum, nu-i prost.

— E cel mai deștept negru pe care l-am întîlnit, trase concluzia Pete ; apoi adăugă în semn de omagiu : Ar fi trebuit să fie alb.

Sam înclină capul, aprobator.

Reverendul Amos Whiteburn, în ciuda zăpușelii de afară și deși se afla acasă, purta sutană neagră. Salonul era sărăcăcios și sumbru, iar mobila, cîtă mai era, părea veche de cînd lumea ; covorul, ieftin dealtfel, era ros, și draperiile atîrnau boțite. Cu toate acestea cămăruța era curată și atît de prezentabilă pe cît o îngăduia mobilierul.

— De cînd sînt în comunitatea asta, vorbi reverendul Whiteburn cu o voce autoritară de bas, este pentru prima dată că sînt consultat de poliție. Consider că-i o mare cinste pentru mine.

— Poate că, sugeră Tibbs, îndrumarea dumneavoastră spirituală a fost atît de bună, încît nu a fost nevoie pînă acum.

— E foarte amabil că o spuneți, domnule Tibbs, dar mi-e teamă de contrariu. Ați petrecut mult timp în Sud ?

— Nu mai mult decît trebuia, admise Tibbs. Mama mea locuiește aici. Încerc s-o conving să se mute în California, unde îi pot oferi un cămin mai bun, dar este o femeie în vîrstă și are alți copii pe coasta de est.

— Înțeleg, spuse preotul, și vocea puternică aproape că zgudui cămăruța. Pentru unii de-ai noștri, care au trăit toată viața aici, șocul integrării într-un alt mediu ar putea fi considerabil.

Tibbs continuă :

— Acum două nopți a fost omorît un om aici ; probabil că știți și dumneavoastră. Cercetez această crimă — cu aprobare oficială. Acum vreau să descopăr două lucruri : locul unde a avut loc crima și, dacă pot, arma folosită.

Reverendul Amos Whiteburn se apleca înainte, şi scaunul păru gata să se desfacă sub greutatea lui.

— Din cîte am înţeles, sărmanul om şi-a găsit moartea în mijlocul şoselei.

— De fapt, nu acolo, replică Tibbs.

Preotul îşi frecă bărbia mare.

— Aveţi împuternicirea să continuaţi cercetările ? întrebă el.

— Aceasta este o convorbire oficială, îi răspunse Tibbs, şi nu va trebui să fie relatată nimănui.

— Nu va fi, îl asigură grav preotul.

— Maestrul Mantoli a fost ucis undeva la periferie, ori prin împrejurimi.

Preotul se răsuci încă odată în scaunul său incomod.

— Cum v-aţi dat seama de asta ? îl întrebă.

— Examinînd corpul, plus o deducţie logică, asta-i tot.

Preotul ezită, apoi începu să vorbească cu grijă :

— Domnule Tibbs, e suspectat vreunul din oamenii noştri, fie direct, fie indirect, în legătură cu acest caz ?

— Din cîte ştiu eu, răspunse Tibbs cu aceeaşi precauţie, nimeni nu a sugerat că ucigaşul este neapărat un negru.

— Asta e într-adevăr, replică preotul, un mic miracol. Dar v-am întrerupt, aşa că vă rog să continuaţi.

Tibbs îl studie pe omul voinic din faţa lui, care arăta ca un fost boxer de categorie grea, apoi se hotărî :

— Mantoli a fost omorît cu o bucată de lemn de pin, cred, dar nu sînt sigur pînă nu primesc confirmarea de la laboratorul silvic. Am scos o mică aşchie din osul cranian şi am trimis-o la laborator. Vreau să găsesc bucata aceea de lemn. Să încerc să fac asta singur, ar fi aproape imposibil. Am venit la dumneavoastră, pentru că am auzit că vă ocupaţi foarte activ de educaţia tinerilor negri.

Reverendul Whiteburn îşi încreţi fruntea şi îşi apropie vîrfurile degetelor, într-un gest trădînd preocupare.

— Dacă e vorba de o bîtă, nu cred că a fost prea mare. Trebuie să fi fost o bucată de lemn foarte scurtă.

— Cam aşa ceva, poate de vreo jumătate de metru.

— Hm. Atunci ar putea fi o bucată de lemn de foc.

Cum reverendul rămînea tăcut, Tibbs aşteptă răbdător. După cîteva secunde, însă, omul din faţa lui vorbi din nou.

— Ştiţi, domnule Tibbs, mă gîndesc să le spun tinerilor noştri — adică băieţilor şi fetelor din clubul nostru care au între zece şi cincisprezece ani — că aş vrea să strîng lemne de foc pentru biserică. Am să-i trimit să facă rost, doar o să stărui să nu ia din stiva nimănui, chiar dacă îi vor fi oferite de bună voie. Am să fac un joc din toată povestea asta. Şi pe măsură ce-mi vor aduce lemnele, şi vor aduce destul, voi încerca să găsesc ce căutaţi, dacă-mi spuneţi despre ce-i vorba.

— Pete maronii de sînge uscat. Nu vor părea pete de sînge, cel puţin pentru copii. O să avem mare noroc dacă vom găsi.

Reverendul Whiteburn privea problema ca şi rezolvată.

— Vom începe imediat. Nu promit nimic, bineînţeles, dar vom aduna cît mai multe bucăţi de lemn răspîndite prin zonă. Cît despre copii, nu trebuie să afle scopul adevărat al planului.

— V-am putea folosi cu succes în California, spuse Tibbs admirativ.

— E nevoie de mine aici, răspunse reverendul, simplu.

Bill Gillespie ridică receptorul şi răcni :

— Da !

— Bill, dacă poţi să laşi slujba cîteva minute, aş vrea să vii pînă la mine, la birou. Sînt aici cîţiva consilieri şi ar trebui să vii şi tu.

Gillespie recunoscu fără multă osteneală vocea primarului.

— Vin chiar acum, Frank, răspunse, şi închise telefonul.

În timp ce trecea prin anticameră, aruncă o privire poliţistului de serviciu şi, cînd întoarse capul, observă cu satisfacţie o uşoară licărire de frică în ochii omului. Apoi ieşi afară în soarele strălucitor, simţindu-se destul de bine şi gîndind că, indiferent ce ar avea în minte Frank Schubert, va putea să-i facă faţă uşor.

Dar n-a fost chiar aşa de uşor. Schubert îi ură bun venit şi făcu semn cu mîna spre cei trei bărbaţi care aşteptau.

— Bill, îi cunoşti pe domnii Dennis, Shubie şi Watkins.

— Desigur. Bună ziua, domnilor.

Gillespie se așeză cu aerul unui înalt funcționar chemat să depună mărturie. Oricum, asta era impresia pe care încerca s-o creeze. Intenționa să rămînă calm și curtenitor, indiferent ce-l aștepta, căci votul celor patru bărbați din fața lui avea destulă greutate în consiliul orașului ca să-l zboare din slujbă.

— Bill, băieții m-au rugat să te invit ca să discutăm cazul Mantoli. Firește, sîntem cu toții preocupați de această crimă.

— În legătură cu crima, domnule Gillespie, îl întrerupse Watkins, am vrea să știm ce s-a întreprins pînă acum și ce se întreprinde.

— Nu e una și aceeași întrebare ? întrebă Gillespie.

— Vreau să spun ce s-a făcut pentru a se rezolva cazul, și ce e cu toate zvonurile astea că aveți un polițist negru în secție.

Gillespie ridică din umeri.

— Am să vă răspund, în ordine inversă, domnule Watkins. Unul din oamenii mei a prins un negru la gară. Avea o groază de bani la el, așa că l-a adus la secție.

— A procedat corect, mormăi Watkins.

— La interogatoriu, mi-a spus că e din California și că e polițist. Am verificat și e într-adevăr așa.

— Aici nu e California, se amestecă Shubie.

— Știu, mîrîi Gillespie, dar se controlă imediat. Îmi pare rău. Numai cînd mă gîndesc la el, și-mi ies din sărite. Se uită la Shubie și constată că explicația îl mulțumise. Oricum, George Endicott mi l-a vîrt pe gît. Nu vreau să fiu nepoliticos cu un consilier, dar nu cred că se pricepe să conducă o secție de poliție. Ei, și domnul Endicott a vorbit cu șeful poliției unde lucrează negrul ăsta și aflat că Virgil Tibbs e specialist în omucideri. Așa că l-a cerut cu împrumut, ca să ne dea ajutor aici.

— Specialistul în omucideri este deci negrul nostru, spuse Watkins.

— Chiar el, aprobă Gillespie. Și nu că vreau să fug de răspundere, dar domnul Schubert este cel care mi-a spus să-l folosesc ; și am făcut ce mi-a cerut patronul.

— Drept să spun, nu-mi place, exclamă Watkins, aproape ridicîndu-se în picioare. Nu vreau să umble nici un negru prin oraş şi să pună întrebări albilor, ca şi cum ar fi cine ştie ce de capul lui. A vrut să vorbească cu barmanul meu de noapte, Ralph, la bufet ; dar Ralph nu i-a dat drumul înăuntru. Apoi s-a dus la bancă, purtîndu-se de parcă ar fi fost un alb. Cîţiva băieţi sînt gata să-l înveţe care i-e lungul nasului şi o vor face în mod sigur, dacă nu-i dai papucii.

Gilespie se uită la Frank Schubert, şi aşteptă ca primarul să zică ceva. Cînd îşi dădu seama că era în centrul atenţiei generale, Schubert se aplecă şi scoase din sertarul biroului un teanc de ziare.

— Mantoli nu era chiar o celebritate, dar odată ucis a făcut senzaţie. Ştirea a devenit şi mai senzaţională cînd un poliţist de culoare a început să se ocupe de caz. Dacă nu v-aţi dat încă seama de asta, vă rog s-o faceţi acum. Ştiţi că nu ne strică puţină reclamă. Să profităm deci, şi să ne bucurăm de publicitatea ce se face astfel festivalului muzical.

Dennis deschise pentru prima dată gura.

— Prostii, spuse el.

Schubert îl privi încercînd să-şi păstreze calmul, dar simţi că-i era peste puteri să se stăpînească.

— Luke, ştiu că ai fost tot timpul împotriva festivalului muzical, şi într-un fel e dreptul tău. Dar îţi place sau nu, am intrat în horă şi trebuie să jucăm pînă la sfîrşit. Dacă dă greş, ai avut tu dreptate, şi n-are rost să ne certăm. Dacă reuşeşte, însă, atunci poate or să intre ceva bani în oraşul ăsta, şi o să fie bine pentru toată lumea.

— Poate, spuse Dennis.

Schubert reveni iarăşi la ştirile din ziare.

— Domnilor, am primit un telefon de la *Newsweek* cu cîteva minute înainte de venirea dumneavoastră aici. Dorea o relatare completă a ajutorului dat de Tibbs aici. Dacă o publicăm, înseamnă publicitate naţională pentru noi toţi.

— Pe naiba, şi ce vor spune oamenii noştri ? se răsti Watkins.

— Will, asta n-are importanţă. Avem nevoie de negru pînă îl înfundăm, sau pînă cînd rezolvă Bill cazul. Şi Schubert se întoarse spre Gillespie : Tocmai asta doream să te întreb. Nu-ţi pun sare pe coadă, dar ia zi, cînd ai de gînd să ne scapi de situaţia asta ?

Gillespie îşi drese puţin vocea pregătindu-se să răspundă.

— E o rutină obişnuită în aceste cazuri, o rutină care dă rezultate. Asta-i ce facem acum. De asemenea, mai fac unele investigaţii chiar eu personal. Nu vă pot spune precis, domnilor, cînd vom prinde criminalul, dar vă pot spune că facem progrese. Mai mult, controlez toate acţiunile lui Virgil, şi dacă face cea mai mică greşeală, îl fac una cu pămîntul. Ştiu că a fost la bancă, dar s-a purtat foarte respectuos, şi pînă acum nu a făcut nimic de care să-l pot acuza.

— Totuşi nu-mi place, insistă Watkins. Nici o revistă din New York condusă de o şleahtă aflată în slujba negrilor nu ne va spune ce să facem în oraşul nostru. Noi trăim aici, şi noi conducem oraşul.

Frank Schubert izbi tare cu palma în masă.

— Will, cu toţii avem acelaşi punct de vedere, nu e nici o îndoială în privinţa asta. Dar fii practic. Gillespie îl ţine pe negru la locul lui. Cît despre *Newsweek,* nu ştiu cine o conduce şi, sincer să fiu, nici nu-mi pasă. E o revistă care-mi place şi mă abonez la ea. Hai, dă dovadă de puţin bun-simţ. Trebuie să ducem la bun sfîrşit toată povestea, şi s-ar putea să iasă ceva grozav.

— Nu-mi pasă ce facem, ripostă Watkins, dar vreau să scăpăm de negrul ăsta pînă ce băieţii nu-şi pierd răbdarea şi nu-l lichidează. *Atunci* vom avea o publicitate de care n-avem nevoie. Poate ne trezim şi cu FBI-ul pe cap...

Schubert lovi din nou în masă.

— Desigur, desigur. Cu toţii vrem să lichidăm acest caz şi să scăpăm de negru. Bill zice că totul se află sub controlul lui. Dacă el spune aşa, atunci aşa e. Şi, întorcîndu-se spre Gillespie : Sîntem alături de tine, Bill, ştii bine. Du-te şi rezolvă-ţi treaba, dar nu o lungi prea mult. Cînd totul se va termina, poate vom reuşi şi noi să revenim la normal.

Dennis se arătă pesimist :

— Nu, n-o să putem ; întîi trebuie să aibă loc blestematul de festival muzical, şi să ne ţinem noaptea nevestele încuiate în casă cît or să mişune turiştii în oraş. Stăm grozav : avem doar nişte bănci de lemn pe care să poată şedea oamenii şi un cadavru în loc de dirijor. Numai după ce vom scăpa de tot balamucul ăsta, poate vom putea reveni la normal.

Schubert era cît pe-aci să explodeze, dar reuşi să se stăpînească.

— Felul ăsta de a discuta nu ne duce nicăieri. Cred că fiecare îl înţelege pe celălalt, spuse el hotărît, şi Bill are destul de lucru. La fel şi eu. Vă mulţumesc că aţi venit şi vă vom ţine la curent cu noutăţile.

Şedinţa se termină în tăcere. În drum spre birou, Bill Gillespie îşi tot încleşta şi descleşta pumnii. *Trebuia* să existe o rutină la soluţionarea unei crime. Se hotărî s-o descopere şi s-o pună în practică. Avea destui oameni sub comanda sa, şi va avea grijă ca ei să-şi vadă de treabă.

În aceeaşi noapte, cînd Sam Wood se prezentă la slujbă la douăsprezece fără un sfert, rămase surprins găsindu-l pe Virgil Tibbs stînd liniştit pe coridor. Fu şi mai surprins cînd află că Virgil Tibbs îl aştepta pe el.

După ce Sam trecu datele obişnuite în registru, Tibbs se apropie de el şi îi propuse :

— Dacă nu ai nimic împotrivă, aş vrea să patrulez cu dumneata în noaptea aceasta.

Sam rămase trăsnit auzindu-i rugămintea. Se gîndi la o mulţime de motive pentru care detectivul negru putea sau nu putea să patruleze cu el.

— Vrei să patrulezi toată noaptea ? întrebă el.

Tibbs dădu din cap :

— Toată noaptea.

— Nu ştiu ce va spune Gillespie, şovăi Sam.

— Mi-a spus să procedez cum vreau. Şi eu vreau să patrulez cu dumneata.

— Vino atunci.

Lui Sam nu-i plăcea cîtuşi de puţin să rămînă în compania lui Tibbs timp de opt ore, dar se gîndi că după trei ani de patrulare de unul singur, n-o să fie nici o nenorocire să aibă într-o noapte un pasager. În fond, s-ar putea să fie chiar bine să ai pe cineva lîngă tine în maşină. Îşi aminti cu un fior de spaima sa din noaptea trecută. Dacă-l refuza pe Tibbs, Gillespie ar putea să intre rău în el. Poliţistul de servicu era martor că Tibbs îi ceruse să-l ia şi că-i spusese că are încuviinţarea lui Gillespie. Sam se hotărî să dea curs rugăminţii şi se îndreptă spre maşina de patrulare.

După ce Sam se aşeză la volan, Tibbs deschise portiera cu un gest nepăsător şi se aşeză lîngă el. Sam apucă volanul cu hotărîre, chibzuind ce-ar putea să-i spună. De fapt, la fel merseseră şi data trecută pînă la casa Endicott; foarte bine, putea să suporte şi acum.

Porni motorul şi părăsi parcajul poliţiei.

— Ce-ai vrea să fac ? întrebă îndată ce maşina se depărtase de secţie.

— Dacă nu te deranjează prea mult, replică Tibbs, aş vrea să urmezi exact itinerariul din noaptea cînd a fost omorît Mantoli. Încearcă să mergi pe acelaşi traseu şi cu aceeaşi viteză. Crezi că poţi ?

— Am să merg pe acelaşi traseu şi am să caut să se potrivească, pînă la ultima secundă.

— Asta mi-ar fi de mare folos. Te deranjează dacă vorbesc sau preferi să tac ?

— Spune ce vrei, replică Sam. Nu mă deranjezi cu nimic.

Cu toate acestea, merseră un timp în tăcere. Sam îşi făcu un titlu de glorie din a conduce maşina pe acelaşi traseu ca cel din noaptea crimei. Se uită la ceas.

— Ai descoperit ceva ? îl întrebă pe negru.

— Am descoperit cît de cald poate să fie la miezul nopţii, răspunse Tibbs.

— Credeam că ştii, îi aminti Sam.

— *Touché,* spuse Tibbs.

— Ce înseamnă exact cuvîntul ăsta ? întrebă Sam.

— E un termen folosit la scrimă. Cînd adversarul te-a atins, recunoşti acest lucru spunînd *touché*. Literal, înseamnă „atins“.

— În ce limbă ?

— Franceză.

— Văd că ai ceva şcoală, nu glumă, spuse Sam şi coti la o curbă, după care se uită la ceas.

— N-aş putea să conduc o maşină la fel de bine ca dumneata, recunoscu Tibbs. Nu ştiu pe nimeni care să şofeze mai bine.

Fără voie, Sam se simţi încîntat. Ştia că, într-adevăr, chiar dacă nu ar fi în stare de nimic altceva, maşina cel puţin o conducea magistral. Era bucuros că şi altcineva îşi dădea seama de asta. Şi deşi era învăţat altfel, începuse să-i placă Tibbs, ca om.

— Virgil, poate că ai putea să-mi răspunzi la o întrebare. Am citit odată o poveste despre un om cu adevărat speriat. Umbla prin oraş noaptea, aşteptîndu-se din moment în moment ca cineva să sară asupra lui şi credea că putea mirosi în aer frica, dacă asta are vreun sens. Oricum, autorul folosea un termen — dar nu pot să mi-l amintesc. Începea cu *m*... Un fel de... mieunat de pisică. Mi-aduc aminte că l-am căutat la vremea aceea.

— Hm. Să mă gîndesc. Ar putea fi „miasmă" ? răspunse Tibbs.

— Asta e, exclamă Sam. Cît m-a mai chinuit cuvîntul ăsta ! E un cuvînt rar. Cum de-l ştii ?

— Şi eu l-am citit într-o carte... Am dat de el de mai multe ori, aşa că mi s-a întipărit în minte. O simplă coincidenţă.

— Aş fi vrut să merg şi eu la şcoală mai departe, spuse Sam, rămînînd şi el uimit că-i face confidenţe. Am urmat liceul un timp, dar apoi mi-am luat o slujbă la garaj. Am lucrat acolo un timp, şi pe urmă am obţinut slujba asta.

— Ai fost la şcoala de poliţişti ? îl întrebă Tibbs.

— N-am avut norocul ăsta. Oh, şi bine că mi-am amintit : voiam să te întreb ceva.

Tibbs aşteptă un moment, apoi spuse :

— Dă-i drumul şi întreabă-mă.

— Poate că nu-i treaba mea, dar am auzit că i-ai spus azi ceva lui Gillespie, care l-a zdruncinat. Tare aş vrea să ştiu ce i-ai spus.

Virgil Tibbs privi un moment pe fereastră, cercetînd pavajul pe unde treceau.

— I-am spus că Mantoli nu a fost omorît acolo unde l-ai găsit, că după ce-a fost ucis, cadavrul lui a fost adus şi lăsat acolo. Iată de ce Gottshalk, inginerul cu rachetele, a fost scos din cauză. Cadavrul în mod sigur n-a fost acolo cînd a trecut el cu maşina. A fost adus de la locul crimei pe autostradă, şi după cîteva minute l-ai găsit.

— Virgil, cum dracu de știi tu toate astea ?

— Ai ști și tu, Sam, dacă ai fi avut ocazia să examinezi cadavrul.

Sam tresări cînd auzi că-i spune pe nume. Tocmai acum cînd începuse să-l îndrăgească pe negru, acesta încerca să se pună pe picior de egalitate cu el, și Sam nu putea îngădui asta. Dar pe moment se hotărî s-o lase baltă. În schimb, îi puse o întrebare : un singur cuvînt era de ajuns.

— Cum ?

— Examinînd palmele mîinilor.

— Ce-ar fi s-o iei de la capăt ?

Încă iritat, Sam încercă să fie dur, dar rosti întrebarea pe un ton blînd.

— O.K., Sam. Să ne întoarcem la momentul cînd Mantoli a fost lovit în cap. Știm acum că a fost o lovitură fatală, dar n-am aflat dacă omul a murit instantaneu, sau a mai fost conștient cîteva minute după ce a fost izbit.

Sam viră ușor și se uită la ceas ; mergea după orar, ascultînd foarte atent ce spunea Tibbs.

— Dacă omul a murit instantaneu sau lovitura l-a lăsat cîteva minute inconștient, ce s-ar fi întîmplat ?

— S-ar fi prăbușit jos.

— Da, dar cum s-ar fi prăbușit ? Nu uita că sînt două posibilități : fie mort, fie inconștient.

Sam se gîndi un moment.

— Cred că s-ar fi prăbușit ca un sac cu cartofi, spuse, și privi atent la Tibbs, care era întors pe jumătate spre el, cu brațul drept pe portieră.

— Exact ; i s-ar fi îndoit genunchii, umerii i s-ar fi încovoiat, capul i-ar fi căzut în piept și ar fi căzut grămadă.

Mintea lui Sam se lumină pe dată.

— Dar corpul lui Mantoli era întins, și brațele le avea date peste cap.

— Exact. Am văzut fotografiile cadavrului, așa cum l-ai găsit.

— Stai puțin, îl întrerupse Sam. Să zicem că a rămas conștient cîteva minute după ce-a fost lovit...

— Continuă, îl îndemnă Tibbs.

— Atunci, ar fi întins mîinile și ar fi încercat să se apere.

— Acum, începi să gîndeşti ca un adevărat criminalist, îl încurajă Virgil.

— Şi asta e poziţia în care l-am găsit.

— Exact.

— Aşa că a fost conştient probabil cîteva minute după ce-a fost lovit.

Sam era atît de absorbit de discuţie, că uită că virează. Se uită repede în spate şi făcu o întoarcere bruscă, accelerînd ca să recupereze timpul pierdut.

— Nu cred, spuse Tibbs.

— Poate că mi-a scăpat ceva.

— Să presupunem că Mantoli a fost omorît acolo unde l-ai găsit tu. Pentru ca să fie astfel întins, trebuie să fi încercat să evite căzătura, întinzînd mîinile.

— Am înţeles, explodă Sam. Şi dacă ar fi făcut aşa, pavajul i-ar fi zgîriat palmele, julindu-i probabil puţin pielea.

— Şi ?

— Aşa că dacă nu i s-a julit pielea şi nu există nici un alt indiciu de acest fel, înseamnă că nu s-a prăbuşit acolo.

— Sau dacă s-a părbuşit totuşi acolo, termină Tibbs, cineva a fost destul de grijuliu ca să întindă corpul.

— Da — deşi mi se pare puţin probabil, adăugă Sam. Fiindcă era în mijlocul autostrăzii, şi oricînd ar fi putut trece o maşină.

— Sam, spuse Tibbs, ai calităţile unui adevărat profesionist.

De data asta Sam nici nu mai observă că Tibbs îi spusese pe nume. Se şi vedea detectivul Sam Wood, specialist în criminalistică ! Apoi îşi aminti că negrul de lîngă el era exact ceea ce visa el să devină.

— Cum ai învăţat meseria ? îl întrebă.

— La cea mai bună şcoală din lume şi după o experienţă de zece ani. Oricine intră în poliţia din Pasadena începe prin a merge la şcoală. E uimitor cît de multe se pot învăţa într-un timp relativ scurt.

Sam chibzui cîteva minute, înainte de a pune următoarea întrebare :

— Virgil, am de gînd să-ţi pun o întrebare care nu cred că o să-ţi placă. Dar vreau să ştiu. Cum de te-au ales tocmai pe tine ? Nu, nu asta am vrut să spun. Vreau să te întreb pur şi simplu : cum se face că un om de culoare a profitat de toate aceste avantaje ? Acum, dacă te-ai înfuriat dă-i drumul.

Tibbs îi răspunse însă cu o întrebare.

— Ai trăit totdeauna în Sud, nu-i aşa ?

— N-am fost niciodată mai departe de Atlanta, admise Sam.

— Ei bine, oricît ţi-ar fi de greu să crezi, dar există locuri în ţara asta unde un om de culoare, ca să folosesc cuvintele tale, e pur şi simplu o fiinţă umană ca oricare alta. Nu oricine se poartă aşa, dar sînt destul de mulţi, aşa că trec săptămîni întregi fără ca cineva să-mi amintească că sînt negru. Aici nu pot să uit nici măcar un sfert de oră. Dacă te-ai duce într-un loc unde oamenii te dispreţuiesc pentru accentul tău din Sud, deşi vorbeşti natural, în modul cel mai firesc cu putinţă, atunci ţi-ai da seama cît de cît ce înseamnă să fii hărţuit pentru ceva de care nu eşti vinovat, şi oricum n-are nici un fel de importanţă.

Sam clătină din cap.

— Sînt cîţiva băieţi aici care te-ar omorî dacă te-ar auzi vorbind astfel, îl avertiză Sam.

— Exact ce-am spus şi eu, replică Tibbs.

Sam chibzui un timp, apoi hotărî că discutase destul cu Tibbs şi rămase tăcut, pînă cînd maşina trecu de curba din faţa farmaciei Simon. Se uită la ceas şi constată că era cu un minut în avans faţă de orar. Scoase cu grijă registrul şi, încet, completă raportul. Apoi se uită la ceas şi constată că reuşise să umple jumătate din minutul în plus. Notă ora în registru şi apoi, aprinzînd lumina de bord, îi întinse lui Tibbs registrul.

Detectivul negru îl studie atent şi apoi i-l înapoie. Sam îşi dădu seama, fără să întrebe, că observase potrivirea pînă la minut a timpului cu timpul din noaptea crimei. Şi avea dreptate.

— E uimitor, Sam, spuse Tibbs. Cunosc foarte puţini oameni care ar putea realiza performanţa ta din noaptea asta. Tibbs se opri un moment, apoi urmă : Partea care urmează este cea mai critică, și desigur că știi.

— Firește că știu, *domnule* Tibbs, răspunse Sam, cu o urmă de venin în glas.

— Atunci, încrederea mea în tine e justificată, spuse Tibbs.

Răspunsul îl zăpăci pe Sam : nu era sigur ce anume vrusese să spună Tibbs. Dar nu prea știa ce trebuia să facă.

— O.K., hai să mergem, spuse și porni motorul.

Încă enervat, trecu peste linia ferată, luînd-o prin mahalale și prin cartierul negrilor. Ajuns acolo, coborî geamul și începu să cerceteze străzile în căutare de vagabonzi. Dar nu era nici unul. Cu ochii în patru, o luă înapoi pe ruta sa obișnuită, printre casele mici și nevopsite, dincolo de linia de rezervă, în susul străzii care trecea pe lîngă casa lui Purdy.

Începu să se gîndească la Dolores. Dacă o să fie și în noaptea asta trează ? Se mai întîmplase de două ori înainte. I-ar fi dat negrului posibilitatea să vadă o albă frumușică, despuiată. Cu două cvartale înainte de a ajunge la casa lui Purdy, Sam coti cu mașina la dreapta și se hurducă mai departe. Un ușor sentiment de vinovăție se lupta să iasă la suprafață, dar Sam îl înăbuși. Era convins că ușoara lui ezitare trecuse neobservată.

La capătul celor două cvartale, Sam viră din nou la stînga și-și continuă drumul în sus, pe strada întunecoasă, exact cum condusese toată seara. Cînd mașina săltă deodată pe o bucată de drum nepavat, Sam tresări, apoi își aminti că la următorul colț era o intersecție, care avea să-l readucă pe ruta sa obișnuită. Era exact prin spatele casei lui Purdy. Cînd ajunse la colț coti ușor, urcînd din nou pe caldarîm, și o ținu drept pînă ajunse pe șosea. Se opri, așa cum făcea întotdeauna, și apoi se îndreptă spre bufet.

În timp ce mărea viteza, se întrebă ce să facă cu Virgil cît timp va mînca — negrii n-aveau voie să intre. Ajunse la locul de parcare, și încă nu luase nici o hotărîre. Se uită la ceas.

— Ai respectat exact orarul ? îl întrebă Tibbs.

Sam încuviință, dînd din cap, și adăugă :

— Mă opresc un sfert de oră să mănînc ceva.

Înainte de a mai putea adăuga ceva, Tibbs îl scoase din încurcătură.

— Du-te şi nu te grăbi, spuse. Te aştept aici.

Odată intrat înăuntru, Sam simţi că-l mustră conştiinţa ; fusese zdruncinată de un lucru simplu, puţin important în fond, dar să laşi un om să aştepte, chiar şi un negru, în timp ce tu te dregi luînd o gustare, asta era chiar prea de tot.

— Fă-mi un sandviş cu şuncă şi pune şi o porţie de plăcintă, îi spuse lui Ralph, şi ai grijă să adaugi un pahar cu lapte şi cîteva căpşuni.

— N-or fi pentru poliţistul negru, nu-i aşa? îl întrebă Ralph. Dacă e pentru el, spune-i că am închis.

Sam se ridică în picioare cît era el de înalt.

— Cînd îţi spun să faci ceva, răcni el, aşa să faci. Nu-i treaba ta cui îi dau eu mîncarea.

Ralph se sperie puţin, dar nu cedă.

— Patronului meu n-o să-i placă, îl avertiză el.

— Hai, mişcă, ordonă Sam.

Ralph se mişcă, fără chef. Cînd Sam îi puse un dolar pe tejghea, barmanul îl luă şi-i înmînă restul de parcă ar fi pus mîna pe ceva murdar. Şi după ce poliţistul închise uşa în urma lui, tînărul slăbuţ şi cu coşuri pe faţă îşi schimonosi trăsăturile într-un rînjet, gîndind : „Te-ai dat cu negrii !" Indiferent de ce se va întîmpla, el îi va spune patronului său. Patronul *era* consilier, şi nu-l vedea pe Sam Wood poruncindu-i unui asemenea om.

Mutrele lui Ralph nu-l deranjară deloc pe Sam ; dimpotrivă, îl ajutară să-şi potolească conştiinţa. Se simţi foarte mîndru cînd îi duse mîncare lui Tibbs. Porni motorul, o luă pe şosea în jos, se uită la ceas şi îşi primi recompensa — mergea exact după orar. Cu grijă, conduse maşina pînă la locul unde găsise cadavrul, aprinse semnalizatoarele din spate şi opri.

— Este ora la care te-ai oprit atunci ? întrebă Tibbs.

— Exact — nici o secundă mai mult ori mai puţin, răspunse Sam.

— Îţi mulţumesc foarte mult, spuse Tibbs. Mi-ai fost de mare ajutor, mai mult decît ţi-ai putea da seama. Şi îţi mulţumesc şi pentru gustare.

Făcu o pauză, ca să ia o înghiţitură de lapte şi să muşte o dată din sandviş.

— Acum aş vrea să te întreb ceva : de ce-ai schimbat cu bună ştiinţă traseul după ce-am trecut adineauri peste calea ferată ?

CAPITOLUL 9

Cînd Bill Gillespie aflase că fusese numit şeful poliţiei din micul orăşel Wells, sărbătorise evenimentul cumpărînd mai multe cărţi despre conducerea unei secţii de poliţie şi despre investigaţiile necesare pentru descoperirea crimelor. În primele săptămîni petrecute la Wells, cărţile îl făcuseră să se simtă într-un fel important, în ciuda faptului că nu-şi făcuse timp să le citească. După şedinţa din biroul primarului Schubert, se hotărî să le parcurgă fără întîrziere. În liniştea serii, după ce cinase bine şi-şi pusese papucii, se aşeză la masă şi încercă să se concentreze asupra studiului.

Începu cu *Cercetarea omuciderii.* Înainte chiar de a fi citit prea mult, îşi dădu seama cîte lucruri nu ştie, cîte lucruri ar fi trebuit să facă, şi nu le făcuse. De pildă, problema cadavrului : în loc să-l fi examinat cu atenţie, sau să fi pus pe oamenii săi s-o facă, se mulţumise să arunce în treacăt o privire şi plecase de îndată. Şi o făcuse şi cu martori. Din fericire, martorii se pare că nu observaseră greşeala lui.

Îşi aminti apoi că Virgil Tibbs fusese de faţă. Şi nu numai că fusese de faţă, dar, rugat să examineze cadavrul, se apucase să facă o foarte minuţioasă examinare, chiar dacă pe moment nu fusese vorba decît de un interes pur ştiinţific.

Gillespie lăsă cartea din mînă şi îşi împreună mîinile la ceafă. Aflat într-o rară dispoziţie de loialitate, admise că scorul era în favoarea detectivului negru. Apoi îi veni ideea fericită să-i ceară lui Tibbs un raport asupra celor constatate, şi astfel să umple golul din propriile sale investigaţii. Singurul lucru care-l deranja era că, în felul acesta, recunoştea abilitatea profesională evidentă a lui

Tibbs. Cîntări un moment situația și decise că prețul nu era prea mare. I-ar prinde bine să aibă raportul. Se hotărî să i-l ceară a doua zi dimineață.

Cînd în sfîrșit se duse la culcare, simți că seara fusese folositoare și dormi bine.

O rămășiță a bunei sale dispoziții se păstră și a doua zi dimineața ; în timp ce se bărbierea și își lua gustarea, își făcu tot felul de planuri. Cînd ajunse la birou, îl aștepta Erick Kaufmann. Gillespie îl privi și îi făcu semn să ia loc.

— Ce pot să fac pentru dumneata ? îl întrebă.

— Vreau un permis de port-armă, spuse Kaufmann intrînd direct în subiect.

— O armă ? Pentru ce ? Ai de regulă sume mari de bani asupra dumitale ? întrebă Gillespie.

— Aș vrea să am, răspunse Kaufmann. Maestrul Mantoli avea deseori la el bani... dar eu nu sînt obișnuit.

— Atunci, de ce vrei să porți armă ?

Kaufmann se aplecă înainte.

— Nu vreau să fac nici un comentariu la adresa secției pe care o conduceți, domnule șef, și vă rog să n-o interpretați astfel, dar un criminal umblă liber prin oraș. L-a omorît pe maestrul Mantoli. Fiica lui și cu mine urmăm probabil la rînd. Pînă aflăm de ce s-a comis crima, m-aș simți mult mai bine dacă aș avea cu ce să mă apăr.

— Deci, ai de gînd să mai rămîi aici ?

— Da. Domnul Endicott și comitetul de organizare m-au rugat să mă ocup în continuare cu organizarea festivalului, cel puțin pînă or găsi pe altcineva. Duena — vreau să spun domnișoara Mantoli — va rămîne aici pînă după concert, ca oaspete al familiei Endicott. Nu are unde să se ducă.

— Credeam că se duce în Italia, să-l înmormînteze pe tatăl ei.

— Se va duce cu sicriul în Italia, dar va reveni imediat. La urma urmei, s-a născut în această țară. Mantoli era cetățean american, chiar dacă toți ai lui trăiesc în Italia.

Gillespie era satisfăcut.

— Domnule Kaufmann, ai fost vreodată acuzat de vreun delict ?

— Bineînțeles că nu. N-am fost niciodată în nici un fel de încurcătură cu poliția, nici măcar vreo contravenție.

Gillespie luă interfonul :

— Arnold, te rog să înregistrezi cererea domnului Kaufmann pentru un permis de port-armă și să-i întocmești fișa cu amprentele digitale.

— Vă mulțumesc foarte mult, spuse Kaufmann. Înseamnă că pot să mă duc să-mi cumpăr o armă ?

— Tehnic vorbind, nu, răspunse Gillespie. Trebuie mai întîi întocmite formele.

— Cît timp va dura ?

— Oh, cîteva zile. Oricum, dacă simți că te paște vreun pericol, deși sînt sigur că îți putem oferi protecție, du-te și cumpără-ți un pistol și vino cu el aici să-l înregistrăm. După asta îți voi da o autorizație ca să-l porți în oraș, pînă ți se eliberează permisul de port-armă. Dacă mergi însă la Atlanta sau în altă parte, te rog să nu iei pistolul cu dumneata.

Kaufmann se ridică.

— Ați fost foarte amabil.

— N-ai de ce să-mi mulțumești.

Gillespie se ridică, îi întinse mîna lui Kaufmann și își reluă locul pe scaun în timp ce acesta părăsea încăperea. O clipă mai tîrziu, Pete, care era de serviciu, veni cu raportul zilnic.

— Ceva nou ? întrebă Gillespie.

— Nu prea, și Pete clătină din cap ; nu văd nimic care ar putea aduce lumină în cazul Mantoli. Șovăi o clipă, apoi adăugă : Știați că Sam Wood a avut un însoțitor în noaptea trecută ?

Gillespie își ridică sprîncenele în semn de întrebare.

— L-a însoțit Virgil, explică Pete. A sosit aici cu cîteva minute înainte de miezul nopții și l-a rugat să-l lase să vină cu el. Și fiindcă ați dat ordin să colaborăm cu Virgil, Sam l-a luat.

— Pariez că lui Sam i-a convenit, comentă Gillespie.

— Cred că nu în mod deosebit, replică Pete. L-am auzit întorcîndu-se în jurul orei patru și descotorosindu-se de Virgil ; Sam era furios.

— Unde-i Virgil acum ?

— Nu știu exact. A cerut o hartă cu imobilele din oraș, una din acelea detaliate, și apoi a plecat cu mașina pe care i-ați îngăduit s-o folosească.

— Cînd mai dai de el, spune-i că vreau să-l văd, ordonă Gillespie.

— Da, domnule. Și să știți că printre scrisorile pe care vi le-am pus pe birou, aveți una nedeschisă. Scrie pe ea „Strict confidențial".

— Mulțumesc.

Gillespie îi făcu semn că poate să plece și scormoni după scrisoare în teancul din fața lui. Cînd o găsi și văzu că era într-un plic simplu, fără adresa expeditorului, înțelese la ce să se aștepte. Deschise furios plicul și citi cît putu de repede, pentru a cuprinde dintr-o singură privire singura filă pe care o conținea :

Gillespie,

Poate că te-ai mirat cum de-ai obținut slujba asta, în locul altora mai buni care au fost refuzați. Cauza e că veneai din Sud și credeam că ești destul de puternic ca să-i ții pe negri la locul lor. N-avem nevoie de integrare. Rolul tău e să-i ții pe blestemații de negri departe de școlile noastre sau de oricare alt loc unde cei cărora le plac negrii ar dori ca aceștia să ajungă. N-avem nevoie de ei nici la poliție, așa că fă bine și descotorosește-te de negrul care lucrează pentru tine. Fă-i vînt din oraș. Dacă n-o faci tu, o vom facem noi în locul tău, și să știi că nu glumim. Dacă nu te grăbești, te vom zbura și pe tine. Și nici nu-i cine știe ce de capul tău, ca să revii din nou de unde ai plecat. Te-am avertizat.

Furia care-l cuprinse și pe care știa că n-o poate stăpîni, îl făcu să vadă roșu. Știa că trebuia să încerce să afle cine i-o trimisese, dar în același timp era sigur că nu-l va găsi. Mototoli hîrtia în palma-i masivă și o aruncă furios la coș. Să încerce *ei* să-l pună la locul lui ! Numai să încerce ! Își încleștă pumnii și îi ridică în sus, ca să-i poată privi. Nici un nepricopsit de sudist nu putea spune unui texan ce să facă. Și fie că el convenea ori nu, el era șeful poliției și trebuiau s-o înghită.

Era încă furios cînd sună interfonul.

— Ce-i ? întrebă Gillespie.

— Tocmai a telefonat Virgil și a întrebat la ce garaj sînt duse mașinile poliției. I-am spus că vreți să-l vedeți, așa că vine îndată.

Prima reacție a șefului poliției a fost de mînie împotriva detectivului negru care-l pusese în situația asta. Apoi mînia i se îndreptă într-altă direcție. Va să zică, îi poruncisera *lui* să se descotorosească de Tibbs ! Ei bine, tocmai de aceea se hotărî să-l țină lîngă el, atîta timp cît va dori.

Își tot frămînta mintea ce contra-măsuri să ia, cînd auzi o bătaie în ușă. Ridică privirea, și văzu pricina necazurilor sale stînd respectuos în prag.

— Ați vrut să mă vedeți, domnule ? întrebă Tibbs.

Gillespie făcu un efort ca să vorbească fără încordare în voce și să-și stăpînească firea.

— Da, Virgil. Mă tot întrebam cînd ai de gînd să-mi prezinți un raport în urma examinării cadavrului lui Mantoli.

Fața de obicei inexpresivă a lui Tibbs se lumină de o surprindere evidentă.

— L-am predat domnului Arnold acum două zile — credeam că l-ați văzut.

— Atunci probabil că e pe biroul meu, o întoarse imediat Gillespie. Voiam, de asemenea, să te întreb de ce l-ai însoțit noaptea trecută pe Sam — vreau să spun, pe domnul Wood.

— Fiindcă vroiam să știu exact unde se afla înainte de momentul cînd a descoperit cadavrul. Ce străzi a străbătut cu mașina și în ce interval de timp.

— Oh ! Ai socotit că lucrul ăsta are importanță ?

— Da domnule, așa am socotit.

— Înțeleg. Și ai aflat tot ceea ce vroiai să știi ?

— Aproape tot. Cred că în această dimineață am aflat și restul.

— Virgil, înțeleg că Sam te-a luat de aici seara trecută și că era supărat cînd te-a adus. Ce-ai făcut de l-ai enervat pe domnul Wood ? De obicei este un om destul de rezonabil.

Tibbs șovăi puțin, încleștîndu-și degetele înainte de a răspunde.

— M-am înțeles foarte bine cu domnul Wood, deși la un punct m-a derutat un pic, și cînd i-am cerut explicații, m-a adus la sediu fără alte comentarii.

— Ce vrei să spui — că domnul Wood te-a derutat ? Te rog explică-mi exact.

— Fiindcă mă întrebați, domnule șef, trebuie să vă spun că l-am rugat să refacă exact cu mine traseul pe care l-a străbătut în noaptea crimei. La un moment dat s-a abătut un pic.

Gillespie se lăsă pe spate în scaun.

– Virgil, trebuie să înțelegi că domnul Wood patrulează pe străzile orașului în schimbul de noapte de mai bine de trei ani. E tactica lui să schimbe mereu traseul, ca nimeni să nu poată ști dinainte locul exact unde se va afla într-un anumit moment. Nu-i poți cere să-și amintească fiecare deviere de la traseu pe care a făcut-o într-o noapte, chiar dacă e vorba de ceva petrecut cu o noapte sau două în urmă.

— Vă mulțumesc, domnule, spuse Tibbs. Mai doriți să mă întrebați ceva ?

Gillespie chibzui puțin ; încerca să sesizeze o nuanță ofensatoare în replica lui Tibbs, dar dacă exista, era imposibil să-ți dai seama de ea.

— Nu, asta-i tot.

După ce negrul părăsi biroul, șeful poliției se afundă în scaun. Brusc îi veni o idee care nu-i plăcu deloc. Și se întrebă cum de nu se gîndise înainte. Ideea era surprinzătoare, dar *ar putea* să dea un răspuns.

Închise ochii și avu imaginea cuiva cu o bucată de lemn în mînă, luîndu-și vînt și izbind cu sete în craniul unui italian mititel. Iar omul pe care-l zărea făcînd acest gest și distrugînd viața unui semen al său — era Sam Wood.

Sam avusese prilejul, în privința asta nu încăpea nici o îndoială. Pentru Sam ar fi fost ceva simplu, pe cînd pentru oricine altcineva reprezenta un risc imens. Dacă Sam s-ar fi apropiat de italian, chiar în puterea nopții, victima nu s-ar fi ferit, netrecîndu-i prin cap să se teamă de un polițist în uniformă. Mînat de un impuls brusc, Gillespie ridică telefonul, chemă banca și ceru să vorbească cu domnul Jennings.

— Vreau să te întreb ceva confidenţial în legătură cu unul din oamenii noştri, începu Gillespie. Îl ştii pe Sam Wood ?

— Îl ştiu foarte bine pe domnul Wood, răspunse prompt Jennings.

— Aş vrea să aflu următorul lucru, începu Gillespie. În ultimele două luni, sau cam aşa ceva, s-a observat ceva neobişnuit în legătură cu contul său ? Depuneri sau retrageri de fonduri neobişnuite ? A împrumutat cumva bani ?

— De regulă, ne străduim să păstrăm secretul operaţiilor care-i privesc pe depunătorii noştri, răspunse Jennings, fără chef. În orice caz, nu oferim aceste informaţii la telefon. Cred că înţelegeţi de ce.

Gillespie îşi pierdu din nou cumpătul.

— Foarte bine, foarte bine ! Sînteţi precaut şi nu vă condamn că vă faceţi meseria. Dar nu mi-aţi răspuns la întrebare.

— Aş vrea să mă lămuriţi, domnule Gillespie, i-o întoarse Jennings. Îmi cereţi oficial informaţiile ?

— O puteţi socoti astfel !

— Atunci, fireşte că vom coopera. Dacă veniţi pînă la bancă, oricînd vă convine, vă voi îngădui să consultaţi evidenţele noastre.

— N-aţi putea să ni le trimiteţi la poliţie ?

— O vom face bucuroşi, dacă aveţi o decizie de la tribunal, răspunse Jenings, pe acelaşi ton. Altfel, ar fi mult mai bine să veniţi pînă la noi, întrucît nu sîntem dispuşi să scoatem în afara sediului evidenţele noastre şi, pe cît posibil, evităm să facem copii.

Înţelegînd că nu putea obţine mai mult, Gillespie puse telefonul în furcă. Era mînios că discuţia nu-i oferise nici un indiciu. Se părea că nu jaful fusese motivul crimei, dar Kaufmann menţionase că Mantoli purta de regulă asupra lui mari sume de bani. Sam Wood l-ar fi putut ucide şi jefui, lăsînd apoi destui bani asupra mortului, pentru a abate bănuielile. Astfel de lucruri se mai întîmplaseră.

În prag apăru Arnold, cu cîteva coli de hîrtie în mînă.

— Mi-a spus Virgil că vreţi să vedeţi raportul lui după examinarea cadavrului.

— Desigur că vreau să-l văd, izbucni Gillespie. De ce l-ai ţinut atîta timp ?

— Nu m-am gîndit că aveţi nevoie de el, răspunse Arnold, ridicînd din umeri, şi plecă.

Bill Gillespie se uită pe raport. Pe măsură ce citea, simţea din nou că se înfurie — era întocmit de un subaltern, dar era mai bun decît ar fi putut face sau făcuse el însuşi vreodată. Dar raportul l-ar putea scoate mai tîrziu din încurcătură, la audierea martorilor, de pildă, dacă se va ajunge pînă acolo. Află de asemenea o mulţime de amănunte despre răposatul Mantoli, de care habar n-avea. Cu toată strădania lui, nu reuşi să nu se simtă enervat că raportul fusese întocmit de un negru. Ei n-aveau dreptul să fie atît de inteligenţi.

În clipa aceea sună telefonul ; era Frank Schubert.

— Bill, îmi pare rău că trebuie să te deranjez, dar telefonul meu a sunat întruna toată ziua. Mi-ai putea spune ceva în plus faţă de situaţia de ieri despre cazul Mantoli? Consiliul a început să se agite, şi toată lumea din oraş mă tot întreabă cînd o să fie prins criminalul.

— Dă-o naibii, Frank, dar ai putea să le spui oamenilor să ne dea pace şi să mă lase să-mi văd de investigaţiile mele asupra crimei. Toate presiunile astea nu ajută la nimic, cred că ştii şi singur.

Primarul Schubert păru să şovăie.

— Foarte bine, Bill. Îmi dau seama ce simţi. Aş... aş vrea să te întreb altceva — spune-mi, negrul acela din California, ai scăpat de el ?

— Nu, şi nici n-am de gînd, răspunse Gillespie, făcînd un efort să-şi stăpînească vocea.

— Cred că ar fi o idee bună, Bill.

— Din motive personale, să fiu al naibii dacă o voi face, şi vocea lui Gillespie sună mai tare decît ar fi vrut. Frank, trebuie să plec acum. Îţi promit să te sun de îndată ce am ceva nou.

— E în regulă, Bill, spuse Schubert şi închise telefonul.

Gillespie îşi dădu seama că şi răbdarea primarului era pe sfîrşite. Şi dacă Frank Schubert se înfuria, asta însemna sfîrşitul carierei lui de şef al poliţiei. Deschizînd interfonul, întrebă :

— Unde-i Virgil ?

— A ieşit, răspunse Pete. A primit un telefon de la un reverend Nu ştiu-cum-îi-zice şi a plecat imediat ; ai nevoie de el ?

— Mai tîrziu, spuse Gillespie şi închise.

O mulţime de emoţii diferite îl încercau, fiecare trăgîndu-l în altă direcţie. Se ridică, îşi puse pălăria şi se duse să ia maşina. Un lucru trebuia oricum lămurit, aşa că plecă la bancă să-l întîlnească pe Jennings.

Directorul băncii îl primi politicos şi trimise imediat după dosarul lui Sam Wood. Gillespie rămase încîntat văzînd cum cuvîntul, şi prezenţa sa, aveau o oarecare greutate în oraşul ăsta de care începea să-i fie silă. Cînd îi fu adus dosarul, Jennings îl cercetă tăcut şi apoi, nelăsîndu-l din mînă, vorbi :

— Domnul Wood are un cont la noi de mai mulţi ani. Niciodată n-a fost mai mare de cîteva sute de dolari. De două ori l-a epuizat, dar şi-a acoperit cecurile destul de prompt pentru a-şi proteja creditul. Depunerile şi retragerile sînt constante de un timp.

— Altceva ? întrebă nerăbdător Gillespie.

— Tocmai, ajungeam şi la asta, replică Jennings netulburat. Acum două zile, domnul Wood a venit şi şi-a lichidat ipoteca pe casă. E o casă mică şi ipoteca nu reprezenta mult. A depus un cec pe care l-a declarat drept o moştenire sosită prin poştă, şi ceva mai mult de şase sute dolari bani gheaţă.

— Şase sute dolari bani gheaţă, repetă Gillespie. Mi se pare foarte ciudat.

— Da şi nu, replică bancherul. Mulţi oameni îşi mai ţin încă economiile sub saltea şi în vase de bucătărie, în ciuda sumelor care se pierd anual în felul acesta.

— Dar nu şi cînd au cont la bancă, şi încă de mulţi ani, spuse Gillespie.

Greutatea dovezii pe care tocmai o obţinuse îi apărea tot mai covîrşitoare ; căutase o probă acuzatoare, şi o dobîndise destul de repede.

Sam Wood îşi făcuse un obicei din a trece zilnic, în jurul orei patru, pe la secţie. Astăzi însă parcă n-avea chef, dar simţea că trebuie, pentru a păstra aparenţele. În a doua parte a nopţii, cînd rămăsese singur, ajunsese să-şi dea seama de nedreptatea pe care o făcuse însoţitorului său nepoftit. Se chinuise mult încercînd să înţeleagă cum de îşi dăduse seama Tibbs de şovăiala sa. Dar, de vreme ce fusese ghicită, Sam nu ţinea să-l întîlnească pe Virgil Tibbs.

Cînd intră pe coridor, Sam îl văzu pe Eric Kaufmann vorbind cu Pete la ghişeu. Kaufmann îi arătă un mic pistol, iar Pete îi înregistă marca şi numărul seriei. Kaufmann se uită în jur, îl văzu pe Sam şi veni spre el.

— Poţi să-mi acorzi un moment ? întrebă Kaufmann. Termin imediat.

— Fireşte.

Sam se aşeză pe o bancă lîngă perete, unde spera să treacă neobservat. După un minut sau două, Kaufmann strecură arma în buzunar şi veni să ia loc lîngă Sam.

— Mai întîi, începu el, vreau să lămuresc lucrurile cu dumneata. Îmi pare teribil de rău că m-am zbîrlit cam tare noaptea trecută. Eram îngrijorat şi supărat, dar tot nu-i o scuză.

— Să lăsăm asta, spuse Sam îngăduitor.

— Cînd am stat şi am mai chibzuit, mi-am dat seama cît de bine te-ai gîndit să faci tot drumul pînă sus la Endicott, ca să veghezi asupra noastră. Duena şi cu mine vrem să te asigurăm că apreciem foarte mult acest gest.

Auzind ultima frază, Sam se simţi de parcă l-ar fi izbit cineva în stomac. Pentru moment rămase fără grai.

Dar tot chibzuind, continuă Kaufmann, mi-a venit ideea să vă cer un permis de port-armă.

— Ştii să mînuieşti o armă ? întrebă Sam.

— Nu prea, dar nici nu ţin, sincer vorbind, să ştiu s-o folosesc vreodată. E destul să o am, ca s-o îndrept asupra cuiva la nevoie. Asta-i singurul motiv pentru care am dorit o armă, pînă se va rezolva cazul. Presupun că aţi făcut progrese.

— Nu pot vorbi despre asta, răspunse Sam ; şi era convins că dăduse răspunsul cel mai nimerit.

— Înţeleg. Şi, ca să nu uit, Duena m-a rugat să-ţi mulţumesc că te-ai purtat atît de frumos cu ea în ziua cînd tatăl ei a fost omorît. Încă nu şi-a revenit, dar se comportă mai bine decît te puteai aştepta. Dacă ai cunoaște-o așa cum o cunosc eu, ți-ai da seama ce fată minunată este.

— Sînt convins, spuse Sam și era sincer. Apoi se hotărî să riște o întrebare : Nu înțeleg de ce nu te-ai căsătorit cu ea.

— E dorința vieții mele, replică Kaufmann. Totul începuse să meargă foarte bine, dar a intervenit întîmplarea asta cumplită. Cînd totul va trece și vom putea pleca de aici, atunci poate că o s-o conving.

— Trebuie să reușești, spuse Sam, torturîndu-se singur.

— Sper.

— Îți urez mult noroc, minți Sam și-i întinse mîna. În ciuda a tot ce-i despărțea, începuse să-i placă acest Kaufmann. Ce bine e să-i iubești pe oameni și să-i faci și pe ei să te iubească. Sam se uită în jur, să vadă dacă nu apăruse Virgil Tibbs.

Pete îl zări în clipa aceea și îl chemă la ghișeu :

— Șeful vrea să te vadă.

— Îndată, încuviință Sam.

Se îndreptă spre coridorul care ducea la biroul lui Gillespie. În drum se opri o clipă în fața chiuvetei ca să-și pieptene părul și să-și îndrepte cămașa. Deși nu-l aprecia prea mult pe Gillespie, cînd pășea în biroul șefului ținea să arate, și să fie, din cap pînă-n picioare, un polițist competent și de încredere. Parcurse restul distanței și bătu respectuos la ușa închisă.

Era aproape șase cînd Virgil Tibbs sosi cu mașina ce-i fusese dată la locul de parcare oficial și se dădu jos, frînt de oboseală. Înainte de a închide portiera, luă ceva din spate și apoi urcă treptele spre intrare.

Polițistul de serviciu de la ghișeu ridică privirea către Tibbs.

— Ce dorești ? întrebă el.

— Este cumva șeful aici ? întrebă Tibbs.

— Da este aici, dar nu cred că vrea să fie deranjat chiar acum.

— E cineva la el ? întrebă Tibbs.

— Nu, e singur. Dar nu l-aș deranja în locul dumitale decît dacă ar fi ceva foarte important.

— Te rog, spune-i că sînt aici și că vreau să-l văd, spuse Tibbs.

Polițistul de serviciu se foi destul pînă să deschidă interfonul.

— A sosit Virgil, raportă el. I-am spus să nu vă deranjeze, dar insistă să intre.

— Dă-i drumul, se auzi vocea lui Gillespie.

— Hai, du-te înăuntru, spuse omul, și își reluă lectura ziarului.

Tibbs o luă pe coridor și bătu la ușa lui Gillespie. Vocea lui Gillespie se auzi prin ușa capitonată.

— Am zis că poți să intri.

Virgil Tibbs deschise ușa și păși fără zgomot în biroul șefului poliției. Uitîndu-se la omul masiv din spatele biroului, își dădu seama imediat că ceva îl zguduise rău.

— Ei, ce-i atît de important, Virgil ? întrebă Gillespie.

Glasul îi suna lipsit de înflăcărare. Vorbise cu vocea unui om ce făcuse ceva neașteptat și plin de îndrăzneală și se întreba acum dacă procedase bine.

Tibbs puse pe biroul lui Gillespie o bucată de lemn. Era o bucată noduroasă, ruptă dintr-o cracă de vreo cinci centimetri în diametru și de vreo jumătate metru lungime. Gillespie se uită la ea fără o vorbă.

— Ce vrei să fac cu ea ? întrebă într-un tîrziu.

— E arma crimei, declară Tibbs.

Gillespie apucă bucata de lemn fatală și o examină curios. Avea la un capăt niște pete greu de confundat, care ofereau dovada cumplită a rolului său. Șeful poliției răsuci bucata de lemn în mînă și o cercetă pe urmă în lung, să vadă cît era de dreaptă.

— Cum de ai găsit-o ? întrebă.

— Am avut și ceva ajutor, recunoscu Tibbs.

Așteptă să i se pună și alte întrebări, dar Gillespie continua să examineze bucata de lemn. Cînd văzu că nu întreabă nimic, Tibbs se hotărî să vorbească.

— E ceva în neregulă ? întrebă.

— Ți-am mai spus o dată că ne pricepm și noi să facem treabă — nu că n-aș prețui contribuția ta. Și raportul tău, după ce-ai examinat cadavrul lui Mantoli, a fost satisfăcător. De fapt, mai bine să-ți spun — l-am arestat personal pe ucigașul lui Mantoli, acum vreo oră.

Tibbs răsuflă cu putere.

— Îmi puteți spune... începu el.

— Cine e ? se repezi Gillespie.

— ... dacă a mărturisit ? încheie Tibbs.

— Nu, n-a mărturisit. Ba, mai mult, a protestat. Întrerupîndu-se, apucă încă odată bucata de lemn, apoi declară : Dar a făcut-o el. Știu precis. Continuă să examineze lemnul, apoi îl ridică pentru a-l cîntări. Ce-ți spune lemnul ăsta ? întrebă el.

— Ar fi mai exact să spun că a confirmat ceea ce știam, domnule șef.

— Și ce anume ?

— Cine este criminalul, răspunse Tibbs.

Gillespie puse bucata de lemn pe masă.

— Ei, uite că te dau gata. Și acum, dacă vrei să-l vezi pe prietenul tău Sam, îl găsești în prima celulă de pe coridor.

Virgil Tibbs se uită la Gillespie uluit, nevenindu-i să-și creadă urechilor ; privi apoi pe fereastră afară, în timp ce-și aduna gîndurile.

— Sam Wood ? întrebă, ca și cum ideea îl depășea.

— Exact, răspunse Gillespie. Sam Wood.

Tibbs se lăsă să cadă într-un scaun din fața biroului lui Gillespie.

— Domnule șef, vorbi el în cele din urmă, cu multă precauție. Știu că nu vreți să auziți ce-o să vă spun, dar trebuie să vorbesc. Domnul Wood este categoric nevinovat. Gîndiți-vă ce repercusiuni va avea asupra carierei dumneavoastră dacă nu-i dați drumul.

Se opri și privi foarte ferm la Gillespie, cu ochii săi căprui, profunzi.

— Pentru că, domnule șef, știu categoric că ați prins un om nevinovat.

CAPITOLUL 10

De cînd era mic, Bill Gillespie fusese tot timpul mult mai voinic decît colegii săi de clasă și decît ceilalți copii cu care se împrietenea. Așa că el era cel care impunea condițiile de joc și își afirma voința în fața celor mai slăbuți și mai mititei ca el. Spre lauda lui, nu a profitat de statura sa pentru a deveni un bătăuș și a căuta neapărat ceartă celor care ar fi încercat să i se împotrivească. Dar devenind automat conducătorul lor, nu-și putu forma de timpuriu una din cele mai importante însușiri pe care ar fi trebuit s-o aibă — diplomația. Era conștient de asta și uneori lipsa lui de tact îl sîcîia.

Grozav îl mai sîcîia în noaptea după ce-l arestase pe Sam Wood, sub învinuirea de crimă. Se suci și se răsuci în pat, întorcîndu-se ba pe o parte ba pe alta, și mototolind cearșafurile și pernele. Se sculă apoi și-și făcu o cafea. Îi tot revenea în minte scena din biroul lui ; nimeni nu-l înfruntase vreodată ca Sam Wood, și pentru asta îl admirase. Bineînțeles, Gillespie obținuse cîștig de cauză, ca de obicei ; dar iată că tot felul de îndoieli chinuitoare începură acum să-i defileze prin fața ochilor, pînă ce se rînduiră în șir, ca o falangă romană. Unul din factorii hotărîtori era stăruința cu care Virgil Tibbs susținea nevinovăția lui Sam Wood, Gillespie nu se lăsa prea mult impresionat de anchetatorul negru, așa cum și precizase limpede, dar știa că detectivul din Pasadena avusese dreptate într-un număr impresionant de cazuri.

Gillespie spera, și aproape se ruga, să aibă o dovadă concretă, temeinică, edificatoare care să-i susțină punctul de vedere. Sam Wood îi plăcea, chiar dacă nu-l considera un polițist grozav, dar nu-i putea suferi pe criminali, iar Sam Wood, de asta se convinsese, era un criminal.

Numai că Sam respinsese din toate puterile învinuirea, iar apoi Virgil Tibbs susținuse același lucru. Gillespie se întoarse în pat și dormi somnul agitat al vinovatului. Dimineața, nu se simți mai bine și plecă la birou nutrind, pentru prima oară, dorința să nu fi acceptat un post pentru care nu avea, de fapt, calificarea necesară.

Putu să simtă încordarea din aer pe cînd trecea pe coridor. Pete îl salută respectuos ca întotdeauna, dar cuvintele erau goale ca niște cochilii părăsite. Gillespie se așeză la birou cu un aer aferat și începu să examineze teancul de scrisori care-l aștepta pe masă. Chiar în timp ce citea, o idee prinse contur în mintea sa : va verifica amănunțit dovezile pe care le avea și, dacă nu erau concludente, îl va elibera pe Sam. Știa că n-o va face de fapt fără un nou indiciu într-un sens sau în altul, dar faptul că se gîndise să procedeze corect îi liniștea conștiința.

Deodată, deveni conștient că afară pe coridor se întîmpla ceva. Auzi voci și i se păru că-și aude numele. Ar fi vrut să iasă ca să vadă despre ce-i vorba, dar importanța funcției sale îl silea să aștepte pînă va fi chemat.

Nu așteptă mult — în prag apăru Arnold.

— Domnule șef, spuse el, am primit o plîngere pe care cred că ar fi bine să o auziți. De fapt, sînt sigur. Să aduc oamenii înăuntru ?

Șeful poliției dădu din cap a încuviințare. Se auziră pași pe coridor, și apoi două persoane intrară în birou. Primul era un bărbat osos, cu o față extrem de îngustă, încrețită într-un labirint de riduri. Era îmbrăcat în haine de lucru și stătea cu umerii aplecați înainte, într-o atitudine bănuitoare. Purta ochelari cu rame metalice, care îi înăspreau și mai mult chipul. Din obișnuință, își ținea buzele strînse. Prima impresie pe care i-o făcu lui Gillespie fu că s-ar purta ca o bestie la beție.

Cealaltă persoană era o fată de vreo 16—17 ani, după cîte putu să-și dea seama Gillespie. Purta o fustă și un pulover care-i accentuau trupul împlinit. Era destul de durdulie, fapt subliniat și de pantofii cu tocuri joase, dar nimeni nu se putea înșela asupra semnificației fiecărei părți a trupului. Îmbrăcămintea îi era mult prea strîmtă pe trup, și sînii i se mulau într-un mod evident exagerat. Gillespie se gîndi că fata asta trebuia neapărat să dea de bucluc, dacă nu cumva și dăduse.

— Sînteți șeful de poliție Gillespie ? întrebă slăbănogul.

Vorbele erau suficiente pentru a dovedi lipsa lui de educație ; și șeful poliției se simți liniștit, știind că-l va putea manevra ușor.

— Da, spuse Gillespie. Ce s-a întîmplat ?

— Mă cheamă Purdy, și asta-i fata mea, Dolores.

Dolores răspunse la prezentare cu un zîmbet larg, care se voia captivant și plin de înțelesuri. Gillespie își întoarse privirea către tată.

— A dat de bucluc, domnule șef, de asta am venit aici.

— Buclucul obișnuit ?

— Vreau să spun că o să aibă un copil. Asta-i buclucul.

Gillespie se întoarse spre fată.

— Cîţi ani ai, Dolores ? întrebă el.

— Şaisprezece, răspunse ea tărăgănat, cu un aer încîntat.

Tatăl îi puse mîna pe umăr.

— Nu-i chiar aşa. Să vedeţi, Dolores a fost bolnavă o vreme, şi a rămas în urmă cu şcoala. Copiii sînt tare răi cu alţi şcolari care nu au ţinut pasul, şi de-aia am zis că Dolores avea cincisprezece ani cînd ne-am mutat aici anul trecut. De fapt, avea şaptesprezece, aşa că acum are optsprezece ani.

— E o mare diferenţă, explică Gillespie. În statul nostru, dacă o fată de şaisprezece ani rămîne însărcinată, legea socoteşte că e viol, chiar dacă fata consimte.

— Doar dacă nu e măritată, interveni Purdy.

— Aşa e, doar dacă nu e măritată. Dar dacă are optsprezece ani ori mai mult şi consimte, atunci e vorba doar de imoralitate, şi se socoteşte o faptă mai puţin gravă.

Chipul lui Purdy se înăspri şi mai mult. Arăta ca şi cum ar fi ascultat un sunet pe care se aştepta să-l audă în depărtare.

— Bine, dar cum se cheamă cînd un individ ia o fată nevinovată ca Dolores a mea, şi cu vorbe dulci o îndeamnă să facă ce nu trebuie ? Nu-i ăsta viol ?

Gillespie clătină din cap.

— Înseamnă că a sedus-o, şi cu toate că-i o faptă gravă, nu-i chiar atît de gravă ca violul. Violul intră în aceeaşi categorie cu crima, tîlhăria la drumul mare şi alte infracţiuni deosebit de grave. Dar, ce-ar fi să staţi amîndoi jos şi să-mi povestiţi ce s-a întîmplat ?

Dîndu-şi seama că trebuie s-o şteargă, Arnold dispăru din uşă. În timp ce Purdy şi fiica sa se aşezau, interfonul bîzîi. Bill apăsă pe buton.

— A sosit Virgil, domnule şef şi vrea să ştie dacă îi îngăduiţi să intre. Spune că e foarte impotant pentru cazul la care lucrează.

Gillespie era gata să refuze, dar un gînd sadic îi trecu deodată prin minte : se întrebă cum i-ar fi plăcut lui Purdy să povestească necazurile fiicei lui în faţa unui negru.

Purdy îl întrerupsese şi-l corectase atunci cînd îi explica legea, şi asta nu-i plăcuse.

— Să intre, spuse el.

Tibbs intră în încăpere fără zgomot şi se aşeză ca şi cum ar fi aşteptat ordine pentru cine ştie ce treabă.

— Dă-l afară de-aici, spuse Purdy. Doar n-o să vorbesc de faţă cu un cioroi.

— Dacă zic eu să rămînă, rămîne, declară Gillespie. Hai, dă-i drumul, şi uită că-i aici.

Purdy refuză să se dea bătut.

— Dă-l afară de-aici mai întîi, ceru el.

Spre surprinderea lui Gillespie, Tibbs se ridică tăcut şi o porni spre uşă. Gillespie îl privi mînios, dar Tibbs spuse repede :

— Am uitat ceva. Mă întorc imediat.

Dar în clipa în care Purdy îşi întoarse privirea de la el, arătă spre interfon ; apoi ieşi, închizînd uşa după el.

Văzînd că situaţia se rezolvase în aşa fel încît aparenţele erau păstrate, Gillespie aranjă cîteva hîrtii pe birou, deschise un sertar şi se uită înăuntru, apoi apăsă un buton al interfonului. După care se rezemă de speteaza scaunului.

— Aşa, acum sîntem singuri. Ei, spune ce ai de spus.

— Să vedeţi, Dolores e o fată foarte bună, n-a făcut niciodată nimic rău, în afară de năzbîtiile pe care le fac toţi copiii. Şi-apoi, fără ca eu să ştiu ceva, îl cunoaşte pe individul ăsta, care-i de două ori mai în vîrstă ca ea. Nu-i însurat, şi s-a apucat s-o ducă în tot felul de locuri pe fiică-mea.

— De ce n-ai încercat s-o opreşti ? întrebă Gillespie.

Purdy răspunse acru :

— Domnule, eu muncesc noaptea. N-am timp să stau acasă şi să am grijă de copii, sau să văd ce fac în fiecare clipă. Iar Dolores nu mi-a spus nimic, decît după ce s-a întîmplat.

— Era un tip drăguţ, se amestecă şi Dolores. Nu credeam că fac ceva rău. Se purta foarte frumos cu mine.

— Vreau să-mi povesteşti faptele, spuse Gillespie. Cînd s-a întîmplat ?

— Tîrziu, într-o noapte, spuse Purdy. Nevastă-mea dormea, cum era şi normal, iar Dolores s-a dat jos din pat şi s-a dus să-l întîlnească pe individ, şi atunci s-a întîmplat.

Gillespie se întoarse către fată.

— Povestește-mi exact ce s-a întîmplat.

Dolores se strădui să pară cît mai sfioasă, izbutind să ofere o imitație bună.

— Păi, cum zicea tata, se purta drăguț cu mine. Am stat de vorbă, apoi ne-am așezat foarte aproape unul de altul, și pe urmă... Dolores se opri, ca și cum i-ar fi lipsit cuvintele.

Șeful poliției luă un creion și începu să bată cu el în birou.

— Vreau să-mi spui un lucru, îi ceru el. Omul acela te-a silit și a trebuit să te lupți cu el, sau s-a întîmplat doar să meargă mai departe decît ar fi trebuit ?

Dolores șovăi destul de mult, dîndu-i astfel lui Gillespie răspunsul de care avea nevoie.

— Nu înțelesesem prea bine ce se întîmplă atunci, spuse ea rar.

Gillespie păru să se destindă.

— Bine, Dolores. Omul ăsta ți-a făcut rău, și firește că îl vom aresta pentru asta. Îl vom acuza că te-a sedus, și crede-mă că n-o să-i fie ușor. Acum, ce poți să-mi spui despre el ?

Purdy nu mai putu să păstreze tăcerea.

— Îl știți prea bine, explodă el. De-asta am vrut să vă vedem personal. E polițistul de noapte, pe care îl credeți apărătorul femeilor. E Sam Wood.

Cînd Bill Gillespie rămase din nou singur, deschise interfonul și ordonă :

— Trimite-mi-l pe Virgil.

— Virgil nu-i aici, se auzi vocea lui Pete.

— Dar unde naiba e ? întrebă Gillespie. Credeam că ascultă la interfon.

— Da, domnule, a ascultat. Cînd s-a terminat discuția, a zis că-i cel mai mare nătărău din țară, și a plecat.

— Asta-i tot ?

— Da, domnule, afară doar că a mai avut o scurtă convorbire telefonică, înainte de a ieși.

Făcînd această afirmație, Pete își mințea șeful. Nu era o minciună prea gravă, și Pete se gîndea că făcea o faptă bună. Pe cînd ieșea în goană din hol, detectivul negru se oprise doar un moment și spusese repede :

— Spune-i lui Sam Wood să nu-şi facă griji.

Lui Pete i-a trebuit numai o fracţiune de secundă ca să se hotărască să nu-i repete lui Gillespie această remarcă. Dacă i-ar fi spus, putea s-o încurce rău.

Vechiul automobil pe care mecanicul Jess i-l împrumutase lui Virgil Tibbs nu avea cine ştie ce forţă ; prin urmare, trăgea din greu pe cînd înainta pe serpentinele drumului ce ducea la casa Endicott. Cînd ajunse sus, radiatorul arăta semne de oboseală. Tibbs parcă maşina pe mica zonă care nu era în pantă, de lîngă casă, puse frîna şi coborî. Un moment mai tîrziu suna la uşă. Îi deschise George Endicott.

— Intră, domnule Tibbs, îl invită el.

Era politicos fără să fie cordial. Îl conduse în somptuoasa cameră de zi, se aşeză şi îi indică oaspetelui un scaun.

— În ce problemă ai venit să mă vezi ? întrebă el.

— Vreau să vă pun cîteva întrebări, la care ar fi trebuit să mă gîndesc de mult, replică Tibbs. Dar datorită unor evenimente care au avut loc recent în oraş, au devenit urgente. De aceea a trebuit să vă văd imediat.

— În regulă, consimţi Endicott. Întreabă-mă şi mă voi strădui să-ţi răspund.

— Bine, domnule. În noaptea cînd maestrul Mantoli a fost asasinat, după cîte ştiu a fost aici mai devreme, pe seară, nu-i aşa ?

— Exact, aprobă Endicott.

— Cine a părăsit primul casa ?

— Domnul Kaufmann.

— La ce oră a plecat ?

— Cred că pe la zece. Endicott se opri un moment, chibzuind : N-aş putea preciza cu exactitate. Cred că nimeni nu era prea atent la oră, fiind cu toţii mult prea preocupaţi de alte lucruri.

— Spuneţi-mi exact, cine se afla aici în seara aceea ?

— Enrico — adică maestrul Mantoli — fiica sa, doamna Endicott şi cu mine, şi domnul Kaufmann.

Virgil Tibbs se apleacă înainte şi-şi încleştă strîns degetele. Uitîndu-se fix la ele, puse următoarea întrebare :

— Puteţi preciza ora la care a plecat Mantoli ?

— Unsprezece, unsprezece şi jumătate, răspunse Endicott.

Tibbs aşteptă un moment.

— Cînd a plecat, cu ce s-a dus în oraş ?

De data asta Endicott şovăi puţin înainte de a răspunde.

— L-am condus cu maşina, spuse în cele din urmă.

— Eraţi numai dumneavoastră doi în maşină ?

— Da. Cum am plecat, doamnele s-au retras.

— Mulţumesc. Şi cam pe la ce oră v-aţi întors ?

— După vreo oră. Nu pot să vă spun ora exact. După cum am mai arătat, eram preocupaţi de alte probleme în seara aceea.

— Unde l-aţi lăsat pe maestrul Mantoli ?

Endicott părea că începe să-şi piardă răbdarea :

— L-am lăsat la hotel. Îi propusesem să-l găzduim aici, dar a refuzat ; era un om foarte prevenitor, şi ştia că dacă ar fi acceptat, doamna Endicott şi cu mine ar fi trebuit să-i cedăm camera noastră. Avem şi o cameră de oaspeţi, dar era ocupată de fiica lui. Aşa că a preferat să rămînă la hotel, cu toate că nu este decît un hotel de categoria a doua.

— După ce aţi plecat de aici împreună, continuă Tibbs, v-aţi mai întîlnit cu cineva, sau aţi mai văzut pe cineva pînă v-aţi reîntors ?

Endicott îl fixă cu fermitate pe oaspetele său.

— Domnule Tibbs, nu sînt sigur că-mi place tonul acestei întrebări. Îmi ceri să-ţi furnizez un alibi ? Vrei să insinuezi că aş fi ucis un prieten bun şi apropiat ?

Virgil Tibbs îşi încleştă şi mai strîns degetele.

— Domnule Endicott, nu insinuez nimic. Vreau pur şi simplu să obţin nişte informaţii. Dacă aţi văzut pe cineva la ora cînd eraţi în oraş, ar putea fi un indiciu care să ne ajute să-l descoperim pe vinovat.

Endicott rămase uitîndu-se pe fereastră, spre panorama splendidă care se întindea pe mai multe mile pînă la munţii îndepărtaţi.

— În regulă, scuză-mă, spuse el. Trebuie, desigur, să explorezi orice posibilitate.

Discuţia celor doi bărbaţi fu întreruptă de intrarea în cameră a două persoane : Grace Endicott şi Duena Mantoli. Se ridicară în picioare şi Tibbs le prezentă saluturile de rigoare. Observă că fata părea să-şi fi revenit ; ochii îi erau limpezi şi îl privea ca şi cum nu ar mai fi fost înspăimîntată.

Cînd se aşezară cu toţii, Grace Endicott întrebă :

— Ai mai progresat cu ancheta ?

— Cred că da, doamnă Endicott, răspunse Tibbs, mai ales astăzi. Dar e greu să defineşti progresul într-o anchetă a poliţiei. Poţi să lucrezi săptămîni de zile la un caz, şi să descoperi deodată că ai ajuns într-un punct mort. Nu poţi fi sigur pînă cînd nu ai ultima verigă necesară nu numai ca să identifici omul, dar şi ca să-i dovedeşti vinovăţia în afară de orice dubiu.

— Apreciem cu toţii teoria, îl întrerupse George Endicott, dar acum sîntem mult mai interesaţi de fapte. Există vreu indiciu că se va face curînd o arestare ?

Virgil Tibbs îşi studie degetele.

— O arestare s-a făcut, spuse el, dar nu el e vinovatul. De asta sînt absolut sigur.

— Atunci, de ce rămîne arestat ? întrebă Endicott.

Tibbs îşi ridică privirea.

— Pentru că domnul şef Gillespie nu are destulă încredere în părerea mea, ca să elibereze arestatul.

— Cine este ? întrebă Grace Endicott. E cineva pe care îl cunoaştem ?

— Da, îl cunoaşteţi, doamnă Endicott. E poliţistul Sam Wood. Era cu mine ultima dată cînd am fost aici.

Duena Mantoli se ridică brusc.

— Vrei să spui că bărbatul acela voinic care a fost atît de drăguţ cu mine în ziua...

— Despre el e vorba, domnişoară Mantoli.

— E acuzat... aici tînăra fată şovăi, apoi făcu un efort ca să continue... de asasinarea tatălui meu ?

— De asta, şi de mai mult, răspunse Tibbs. Şi chiar dacă nimeni nu pare deocamdată să fie de acord cu mine, eu personal sînt sigur că e nevinovat.

— În acest caz, de ce nu o dovedeşti ? întrebă Endicott.

Cînd Tibbs își ridică privirea, un foc înăbușit îi strălucea în ochi. Endicott rămase uimit văzînd la negrul subțirel un asemenea semn de vitalitate interioară.

— Tocmai asta încerc să fac acum, spuse, și de aceea vă pun aceste întrebări.

Endicott se ridică și se îndreptă spre fereastră. În încăpere domni liniștea pînă cînd vorbi.

— O să te lase Gillespie s-o dovedești ? întrebă el fără să privească în jur.

— Rolul meu, răspunse Tibbs cu glas inexpresiv, este de a-l apăra, tocmai împotriva propriilor sale greșeli. Sam Wood este una dintre aceste greșeli. După aceea i-l voi înfățișa pe cel ce a făptuit omorul, în așa fel încît pînă și el își va da seama în cele din urmă de adevăr. Apoi mă voi întoarce acasă, unde am dreptul să mă plimb pe trotuar ca oricine.

Endicott se întoarse de la fereastră.

— Din clipa cînd am plecat de aici, domnule Tibbs, n-am văzut pe nimeni, și cred că nici maestrul Mantoli nu a văzut. L-am lăsat la ușa hotelului și i-am urat noapte bună, după care m-am întors. După cîte știu, nimeni nu poate confirma ceea ce spun, dar așa s-au petrecut lucrurile.

— Mulțumesc, spuse Tibbs. Acum vreau să vă mai pun cîteva întrebări și vă rog să vă gîndiți bine înainte de a-mi răspunde. Multe depind de aceste răspunsuri. Mai întîi, mi s-a spus că domnul Mantoli purta asupra lui importante sume de bani. Știți cumva dacă așa stăteau lucrurile și atunci... cînd l-ați văzut ultima dată ?

— Habar n-am. De fapt, Enrico nu umbla cu ceea ce s-ar putea numi importante sume de bani. Cîteodată avea asupra lui mai multe sute de dolari, dar nu mai mult de atît, după cîte știu.

— Era un om impulsiv ?

— E greu de spus, răspunse Endicott.

— Cred că pot să afirm că era, spuse pe neașteptate Duena. Uneori, lua cîte o hotărîre după o inspirație de moment, dar de obicei avea dreptate. La întrebarea dacă se înfuria ușor, răspunsul este nu.

Tibbs îi adresă ei următoarea întrebare :

— Domnişoară Mantoli, tatăl dumneavoastră era genul de om care se împrieteneşte uşor ?

— Toată lumea îl simpatiza, răspunse Duena.

În acel moment, toţi din cameră îşi dădură seama deodată că existase cineva care nu-l simpatizase. Dar nimeni nu dădu glas acestui gînd.

— O ultimă întrebare, spuse Tibbs, adresîndu-se tot fetei. Dacă aş fi avut onoarea să-l întîlnesc pe tatăl dumneavoastră, credeţi că m-ar fi simpatizat ?

Fata îşi ridică bărbia şi acceptă provocarea.

— Da, sînt sigură. N-am cunoscut pe nimeni mai lipsit de prejudecăţi.

Tibbs se ridică în picioare.

— Vă mulţumesc. Nu ştiu dacă vă daţi seama sau nu, dar mi-aţi fost de un mare ajutor. Peste puţin timp veţi şti şi de ce.

— Îmi pare bine să aflu asta, spuse Endicott.

Apoi tînăra fată se ridică şi ea.

— Vreau să cobor în oraş, anunţă. Poate că domnul Tibbs va fi atît de amabil să mă ducă cu maşina.

— Maşina mea e foarte modestă, spuse Tibbs, dar sînteţi binevenită.

— Te rog, aşteaptă-mă un moment, spuse ea, şi ieşi fără vreo altă explicaţie.

Reveni curînd şi, pe cînd stăteau în prag gata de plecare, George Endicott întrebă, în timp ce-şi freca bărbia, gînditor :

— Cum o să te întorci înapoi ?

— Dacă nu găsesc un mijloc convenabil, o să te rog să vii să mă iei, promise ea.

— Crezi că-i prudent ?

— Dacă o să am nevoie de ajutor, o să apelez la domnul Tibbs.

Tibbs o ajută să se urce în maşină, se aşeză la volan şi porni motorul. În timpul cît lipsise, Duena îşi schimbase rochia şi îşi pusese o pălărie care-i venea foarte bine. Tibbs o găsea fascinantă, dar mai mult decît atît, îşi dădea seama că avea o ţintă precisă. Îşi ţinea bărbia ridicată, relaxîndu-se puţin doar cînd ajunseră în oraş.

— Unde vreţi să vă duc ? întrebă Tibbs.

— La secţia de poliţie, spuse ea.

— Sînteţi sigură că e o idee bună ?

— Foarte sigură.

Tibbs conduse în tăcere pînă ajunseră la terenul de parcare. Apoi o însoţi pe scări pînă în hol. Tînăra fată se îndreptă direct spre ghişeu.

— Aş vrea să-l văd pe domnul Wood, spuse ea.

Pete fu luat prin surprindere.

— Domnul Wood nu este de serviciu acum, se eschivă el.

— Ştiu, replică Duena Mantoli. E la arest. Vreau să-l văd.

Pete deschise interfonul.

— A venit o doamnă care vrea să-l vadă pe Sam, raportă el. Şi a sosit şi Virgil.

— Cine e ? se auzi vocea lui Gillespie.

— Duena Mantoli, lămuri fata. Poţi să-i spui că domnul Tibbs a fost foarte amabil şi m-a condus pînă aici, la cererea mea.

Pete raportă în interfon.

— Îmi pare rău, dar nu e voie, răspunse Gillespie.

— Cine era ? întrebă Duena.

— Domnul şef Gillespie.

Tînăra fată îşi ridică din nou bărbia.

— Du-mă la domnul Gillespie, te rog, spuse ea. Dacă nu vrea să mă primească, mă voi duce la primar.

Aşa că Pete o conduse pe coridor pînă la biroul lui Gillespie.

Doborît de oboseală, Sam Wood ajunsese la limita la care mintea lui refuza să se mai lase stăpînită de furia, de frustrarea, de disperarea şi de dezamăgirea amară care-l chinuiseră de cînd stătea singur. Acum nu-i mai păsa deloc. Nu accepta că ar putea fi găsit vinovat, dar cariera sa de poliţist se sfîrşise ; nu va mai fi reprimit niciodată. Cu puţin timp înainte de prînz, cînd Gillespie lipsise din birou, Arnold trecuse pe la el şi îi comunicase ultimele noutăţi. Sam ştia acum că era acuzat nu numai de crimă, ci şi de a fi sedus-o pe Dolores. Era ultima picătură în cupa nenorocirii şi epuizării sale morale.

Sam stătea cu mîinile pe genunchi, cu capul plecat. Nu era o postură exprimînd ruşinea sau înfrîngerea ; pur şi simplu, era frînt de oboseală. Se simțea vlăguit, tot gîndindu-se și încercînd să-și controleze impulsurile care, unul după altul, îi asaltau mintea și trupul. Pete se apropie de ușă și rămase în spatele gratiilor.

— Ai un vizitator, anunță el.

— Avocatul meu ? întrebă Sam.

— Nu, el e plecat din oraș ; e așteptat să se întoarcă în seara asta. E vorba de altcineva.

Pete potrivi cheia în broască și întredeschise ușa. Sam îl urmărea, cu o ușoară curiozitate, apoi inima începu să-i bată cu putere. Duena Mantoli păși în celula goală, neprimitoare. Grozav de încurcat, Sam se ridică în picioare. Nu se bărbierise dimineața și era descheiat la guler. N-avea nici cravată. Pe moment, amănuntele astea îl tulburară mai mult decît acuzațiile care-i atîrnau deasupra capului.

— Bună ziua, domnule Wood. Te rog, ia loc, spuse Duena, calm.

Buimăcit, Sam se așeză pe scîndura tare care-i servea drept pat incomod. Duena se așeză și ea, dreaptă și plină de grație, la vreun metru de el. Sam nu spuse nimic ; nu se putea bizui nici pe judecata și nici pe vorbele sale.

— Domnule Wood, începu Duena, limpede și fără emoție, mi s-a spus că ești acuzat de asasinarea tatălui meu.

O clipă, buza de jos îi tremură, apoi își regăsi controlul ; treptat, vocea i se îndulci și cuvintele își pierdură rigiditatea :

— Am venit aici cu domnul Tibbs. El mi-a spus că nu dumneata ai făcut-o.

Sam se apucă de marginea patului, strîngînd degetele cu toată puterea. Mintea, revoltîndu-se încă o dată împotriva disciplinei, îi spunea să se întoarcă spre fată, s-o cuprindă în brațe și s-o țină strîns. Dar rămase mai departe cu mîinile încleștate, întrebîndu-se ce să spună.

— N-am făcut-o eu, spuse într-un tîrziu, cu ochii la pardoseala de ciment.

— Te rog, spune-mi tot ce știi despre noaptea cînd... l-ai găsit pe tatăl meu, vorbi fata, privind țintă la cărămizile ce formau peretele celulei. Vreau să știu tot.

— Doar... Sam nu-și găsea cuvintele. Doar l-am găsit, asta-i tot. Am patrulat toată noaptea. M-am oprit la bufet, cum fac întotdeauna, apoi am pornit pe autostradă încoace. Atunci l-am găsit.

Duena își ținea mai departe privirile ațintite pe perete.

— Domnule Wood, cred că domnul Tibbs are dreptate. Nici eu nu cred că dumneata ai făcut-o. Apoi se întoarse și se uită la el, adăugînd : Cînd te-am cunoscut, eram încă sub impresia primului șoc al... tuturor întîmplărilor din acele momente. Dar chiar și atunci am simțit că ești un om cumsecade. Și o cred și acum.

Sam întoarse capul, îndrăznind s-o privească.

— Vreți să spuneți că într-adevăr mă credeți nevinovat ?

— Cunosc un mijloc de a ți-o spune, vorbi Duena, un test foarte simplu. Îl accepți ?

Sam se simți revenind la viață. Mintea lui vlăguită judeca din nou. Și apoi, într-o străfulgerare, se simți iarăși bărbat. Se întoarse, înfruntînd-o pe tînăra fată.

— Spuneți-mi, zise el. Orice ar fi, o voi face.

— Foarte bine, atunci ridică-te, îi porunci Duena.

Sam se ridică în picioare, stăpînindu-și imboldul de a-și netezi cămașa, dorind să-și fi pus măcar cravata. Se simțea grozav de sfios și de stîngaci.

Apoi, spre tulburarea lui deplină, tînăra fată se sculă, se apropie de el și se opri la cîțiva centimetri. Sam își simțea inima bătîndu-i repede, ca și cînd un mecanism din trupul său i-ar fi pompat adrenalină în sînge. Și, pentru prima dată de mulți ani, își dădu seama deodată că i-e teamă.

— Te cheamă Sam, nu-i așa ? întrebă ea.

— Da, domnișoară, răspunse Sam, uluit.

— Vreau să-mi spui Duena. Hai, spune.

— Duena, repetă Sam, ascultător.

— Ia-mă în brațe, Sam, spuse fata. Vreau să mă ții strîns.

Mintea lui Sam, care spuse *nu* de sute de ori în timpul ultimelor douăzeci și patru de ore, refuză să asculte. Și cum el nu se mișca, fata își aruncă capul pe spate și cu mîna dreaptă își scoase pălăria din cap. Apoi își scutură pletele, și părul castaniu-închis îi curse în valuri pe spate.

— Ai spus că o să faci ce-ți cer, îl provocă ea. Așa că, fă-o.

În timp ce rostea ultimele cuvinte, se apropie și mai mult de el și-și puse mîinile pe umerii lui.

Fără să se gîndească, fără să-i pese de nimic altceva, Sam își petrecu brațele în jurul fetei. În buimăceala acestei clipe, își dădu doar seama că era caldă, supusă și frumoasă. Nu mai vroia să-i dea drumul niciodată. Gratiile celulei dispărură în tumultul temerității ce-l copleși.

— Uită-te la mine, spuse Duena.

Sam se uită. Mai strînsese el fete în brațe și înainte, dar nimic din ceea ce i se întîmplase pînă atunci nu egala senzația ce-l învălui în acest moment.

— Acum, spuse fata, vreau să te uiți la mine și să-mi spui : „Duena, nu l-am omorît pe tatăl tău.“ Hai, spune, îi porunci ea.

Sam vorbi printre nodurile care-l sugrumau.

— Duena... Trebui să încerce din nou : Duena, nu l-am omorît pe tatăl tău.

Brațele i se desprinseră și-i căzură în jos ; așa voinic și curajos cum era, simți deodată nevoia să plîngă. Reacția fusese prea puternică.

În timp ce se străduia să-și redobîndească sîngele rece, mîinile ei îl apăsară mai tare pe umeri. Apoi își dău seama că-l înlănțuise după gît.

— Te cred, spuse ea.

Și înainte de a înțelege ce i se întimpla, Sam simți cum capul îi era tras în jos, cum îl pătrunde căldura trupului Duenei, lipit de al lui ; și apoi o apăsare răcoroasă îl electriză cînd fata își lipi buzele de ale lui.

Ea își reveni înainte ca Sam să se fi putut mișca. Foarte calmă, își ridică pălăria de jos, căută cu privirea o oglindă în celula goală, apoi își luă poșeta de pe pat.

— Cum pot să ies de aici ? întrebă.

Sam respiră adînc și-l strigă pe Pete.

În tot timpul acelei lungi după-amieze, Sam rămase liniștit, retrăind mereu și mereu fugarele momente care-i dăduseră o nouă rațiune de a trăi. Îndrăzni chiar să spere că va ieși din această încercare reabilitat și respectat de toată lumea. Îl întărea foarte mult gîndul că ea credea în el, cu toate că era învinuit de asasinarea propriului ei tată. Iar încrederea ei îl va ajuta să iasă cu bine din toată beleaua în care fusese vîrît.

Apoi își mai aminti ceva. Silueta durdulie a fandositei de Dolores Purdy îi veni în minte. Oceanul eternității o separa de fata pe care o ținuse în brațe în acea zi. Dar Dolores îl reclamase că a sedus-o. Ce va gîndi Duena cînd va afla ?

Castelele de vis pe care îndrăznise să le clădească se sfărîmară și se năruiră în grămezi de nisip arid și neînsuflețit.

CAPITOLUL 11

Era aproape întuneric cînd Virgil Tibbs își duse rabla de mașină pînă la mica stație de benzină și la garajul unde lucra Jess. Mecanicul cel voinic repara un Lincoln uriaș cu aer condiționat, așezat pe butuci în spatele garajului.

— Îmi trebuie niște benzină, Jess, spuse Virgil, și cred că-ți voi aduce înapoi mașina mîine.

— Ne părăsești ? întrebă Jess, pornind pompa de benzină.

— Cred că da, răspunse Tibbs, dar asta rămîne între noi. Să nu mai spui nimănui.

Jess potrivi furtunul și începu să umple rezervorul cu benzină.

— Îți promit să nu spun nimănui.

— Frumos automobil, vorbi Tibbs arătînd cu capul spre Lincoln. Cum de lucrezi la el ?

— E o mașină de turism, răspunse laconic Jess. Garajul de pe autostradă pune mîna pe ele, pe urmă mi le pasează mie să le repar. Aș vrea să capăt și eu banii cu care se aleg ei pe munca mea.

— Îi costă și pe ei cam mult fațada, sublinie Tibbs, și cum sînt pe autostradă, cred că-i destul de mult.

Jess termină de umplut rezervorul.

După trei minute se întoarse înapoi.

— Te poftim să iei masa cu noi, îl invită el pe un ton categoric.

— Mulţumesc foarte mult, dar nu pot.

— Am un băiat de treisprezece ani, îi explică Jess, şi n-a văzut niciodată un detectiv adevărat. I-am promis că-i voi arăta unul.

Fără un cuvînt, Tibbs se dădu jos din maşină. Cîteva minute mai tîrziu, şedea în faţa unei modeste cine care evident fusese pregătită pentru el. Din dreapta lui, fiul lui Jess, Andy, îi urmărea fiecare mişcare, lucru care-l stînjenea. În sfîrşit, cînd băiatul nu se mai putu stăpîni, izbucni :

— Aţi vrea să ne povestiţi şi nouă despre primul dumneavoastră caz ? şi aşteptă cu ochii strălucitori.

Tibbs îi făcu pe plac.

— A fost o problemă de contrabandă cu narcotice. Undeva, în Pasadena, apăreau mici capsule de heroină şi erau vîndute. Împreună cu alţi cîţiva poliţişti, mi s-a trasat şi mie sarcina să mă ocup de caz.

— Eraţi detectiv atunci ? îl întrerupse băiatul.

— Nu, nu eram. Dar lucram la poliţie de cinci ani, şi acum mi se acorda o şansă să promovez. Într-o zi, la o lustragerie din partea de jos a oraşului, un tip care aştepta să i se lustruiască pantofii, după ce a terminat de citit ziarul, l-a oferit altuia care-şi aştepta rîndul. Numai că primul tip avea pantofi noi care n-aveau nevoie să fie lustruiţi.

— Cum aţi descoperit asta ?

— Pentru că eu eram lustragiul, îi explică Tibbs. Nimeni nu se aştepta ca un lustragiu negru să fie poliţist.

— Va să zică, dacă eraţi alb n-aţi fi descoperit nimic ? exclamă băiatul.

— Cred că ai dreptate, conveni Tibbs. Deşi, mai devreme sau mai tîrziu, banditii ar fi fost oricum prinşi. Dar acesta a fost primul meu caz.

Andy începu din nou să mănînce, fără să-şi ia ochii de la senzaţionalul oaspete care şedea la masă la ei.

Cînd termină masa, Tibbs se scuză, spunînd că are ceva urgent de făcut. Deoarece casa lui Jess era la o mică depărtare de garajul unde își parcase Virgil mașina, își luă rămas bun din pragul ușii și o porni pe strada întunecoasă, spre locul unde își lăsase mașina. Se gîndea preocupat la ceea ce avea de făcut în continuare. N-o să fie ceva plăcut, și vor apărea și probleme. Dar, așa cum învățase cu ani în urmă, va trebui să rezolve problemele, dacă dorea să rămînă în profesiunea asta. Doar că aici era mai greu. Încă preocupat de aceste gînduri, simți deodată primejdia — dar prea tîrziu.

Întoarse capu și văzu chipurile a doi indivizi care se furișaseră în spatele lui. Amîndoi se năpustiră asupra lui, și Tibbs văzu doar că unul din ei ținea o bucată grea de lemn în mînă și că o ridicase să-l izbească. Se încordă tot, dar știa că era dezavantajat. Cînd omul se repezi, Virgil țîșni spre el și-l izbi cu umărul stîng în subțioara brațului drept. Bucata grea de lemn zbură din mîna omului. Atunci Tibbs înșfăcă antebrațul omului și, în aceeași clipă, îl lovi din toate puterile cu genunchiul.

Brațul atacantului era imobilizat deasupra umărului lui Tibbs. Și cum era aplecat cu toată greutatea înainte, cînd Tibbs își îndreptă brusc spatele, omul se rostogoli peste Tibbs și căzu jos. În acel moment, Tibbs îl apucă de încheietura mîinii, trăgînd tare : omul scoase un răcnet cînd ceafa i se izbi de caldarîm.

Nu atinsese încă pavajul, cînd Tibbs îi dădu drumul și se răsuci cu fața spre celălalt ; individul, un tip solid dar neîndemînatic, fără vreo armă, strînse pumnii și se repezi asupra lui. Tibbs îi evită prima lovitură, îi înșfăcă brațul și se răsuci spre stînga. Matahala zbură înainte din cauza inerției, și se prăbuși. Tibbs ridică bucata de lemn de foc, care fusese cît pe-aci să devină arma crimei. Apoi, înălțînd privirea, îl văzu pe băiatul lui Jess, care venise atras de zgomot și se holba la el cu teamă amestecată cu neîncredere.

— Andy, adu-l pe taică-tu cît poți de repede. Apoi cheamă poliția și spune-le să vină aici.

Andy o luă la fugă. La jumătatea drumului îl întîlni pe taică-său și îi transmise mesajul. O clipă mai tîrziu, mecanicul cel voinic i se alătură lui Tibbs și, cu pumnii pregătiți, părea gata de luptă.

— Indivizii ăștia m-au atacat, spuse Tibbs. Ajută-mă să-i supraveghez.

Jess se uită la oameni.

— Nu mișcă nimeni ! ordonă el.

Cel care atacase primul gemea încetișor ; brațul drept îi era răsucit într-o poziție nefirească. Andy se apropie în fugă.

— Am chemat poliția, raportă el. Le-am spus că doi oameni l-au atacat pe domnul Tibbs și că trebuie să aducă și un doctor.

— Bine, băiete, spuse Jess. Acuma du-te și adu-mi un levier. N-am nevoie de el, dar s-ar putea să-mi trebuiască.

Andy o zbughi, nerăbdător să îndeplinească ceea ce i se ceruse. În cîteva secunde se întoarse cu scula cerută.

— Ce bine că am aici telefon — îl instalasem ca să pot fi chemat la reparații urgente, îi spuse Jess lui Tibbs.

În depărtare se auzea sunetul tînguitor al sirenei, venind dinspre autostradă. Luminile roșii apărură în josul străzii, și mașina de patrulare se luă după semnele frenetice pe care le făcea Andy, oprind apoi la curbă. În mașină erau doi oameni în uniformă. Tibbs le arătă trupurile celor care zăceau liniștiți pe caldarîm.

— Atac armat, spuse Tibbs. Voi stabili acuzațiile cînd vom ajunge la secție.

— Dumneata vei stabili acuzațiile ? îl întrebă unul din polițiștii în uniformă .

— Cred că ăsta e Virgil, spuse partenerul său.

— Da, sînt Virgil, admise Tibbs. Luați-l cu grijă pe omul din dreapta. Cred că i-am dislocat sau rupt brațul.

Cînd ajunseră la secție, Gillespie îi aștepta în hol.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el.

— Am fost poftit la cină de Jess mecanicul, la care m-ați trimis dumneavoastră, îi spuse Virgil. La plecare cînd mă îndreptam spre mașină, doi oameni au tăbărît pe mine. Unul din ei a încercat să mă pocnească cu o bucată de lemn.

Gillespie părea ciudat de mulțumit.

— Adu-i în biroul meu, ordonă el, și o luă înainte.

Cînd îi aduseră pe cei doi, şeful poliţiei se aşeză pe scaun în spatele biroului, şi timp de un minut îşi aţinti privirile asupra lor, fără să scoată o vorbă. Apoi răsuflă adînc şi răcni, de se cutremură odaia :

— Care dintre voi, nenorociţilor, mi-a scris o anonimă ?

Nimeni nu răspunse. Liniştea fu spartă de bîzîitul interfonului. Gillespie apăsă pe buton, şi se auzi vocea poliţistului de serviciu :

— Doctorul după care aţi trimis e aici.

— Adu-l înăuntru, ordonă Bill.

O clipă mai tîrziu, poliţistul introduse un negru înalt, zvelt, destul de vîrstnic, care ducea o geantă neagră.

— Sînt doctorul Harding, spuse el.

Gillespie arătă cu degetul spre omul care-şi ţinea cu grijă braţul rănit.

— Vezi ce are la braţ. Cînd am auzit că doi indivizi au tăbărît pe Virgil, am crezut că el a fost rănit, aşa că i-am spus poliţistului de serviciu să cheme un doctor de culoare. Şi dacă tot eşti aici, apucă-te de treabă.

Doctorul Harding nu luă în seamă insulta şi începu să examineze pacientul.

— Ar trebui să stea culcat, vorbi el. Unde am putea să-l punem ?

— Nu pune laba pe mine, îl repezi omul. Vreau să vină doctorul meu.

— Gura, urlă Gillespie. Nu-mi plac oamenii care scriu anonime şi mă învaţă ce să fac. Îţi pun la dispoziţie un doctor, aşa cum cere legea.

— N-o să faci mulţi purici în oraşul ăsta, îl ameninţă omul.

— Ba o să fac, n-avea grijă, i-o întoarse Gillespie. Hai, duceţi-l într-o celulă şi lăsaţi-l pe doctor să aibă grijă de el.

Rănitul fu dus de acolo, iar Gillespie îşi îndreptă atenţia spre celălalt.

— Ei, ia zi, a cui a fost ideea ? Vorbeşte, sau dai de bucluc.

— Nu mi-e frică, răspunse omul. Voi cere să fiu judecat de juraţi. Ştii ce înseamnă asta.

— Bineînțeles că știu ce înseamnă, spuse Gillespie. Așa că-ți voi spune ce am de gînd să fac. O să-i chem pe ziariști și am să le spun cum ai tăbărît tu și amicul tău asupra unui negru slăbuț, și cum v-a bătut pe amîndoi. Apoi n-ai decît să fii judecat de jurați.

— Numai că eu am să spun altceva : că el și prietenul lui, negrul cel voinic, au sărit pe noi cu ciomegele, răspunse imperturbabil omul, în vreme ce noi ne vedeam de treaba noastră.

— Bineînțeles, în cartierul negrilor. Tu și amicul tău tocmai vă duceați la un bordel de negrese, exact ca doi cetățeni onorabili, cînd ați luat-o pe coajă. Hai, nu fi prost: oricum ai întoarce-o, tot pierzi.

— Nu mai scot nici un cuvînt, făcu omul, încăpățînat. Gillespie se întoarse spre Tibbs.

— Nu ești alb, dar văd că știi să te bați, îi spuse.

— Trebuie să-i mulțumesc unuia pe care-l cheamă Takahashi, și care nu e nici el alb. Apoi, pornind spre ușă, adăugă : Am o treabă de rezolvat și sînt aproape gata cu ea. Vă rog să mă scuzați, trebuie să mă întorc la treabă. Spre surprinderea lui Tibbs, Gillespie se sculă în picioare și-l petrecu pînă pe coridor.

— Virgil, începu el cînd rămaseră numai ei, cred că ești destul de deștept ca să-ți dai seama că trebuie să părăsești orașul. Astă-seară ai avut noroc. Data viitoare, cineva o să tragă asupra ta, și n-o să mai scapi. Ăsta-i sfatul meu — să pleci de aici înainte de a mă trezi cu o nouă crimă. O să le spun celor din Pasadena că mi-ai făcut treabă bună.

— O să plec, spuse Virgil, dar numai după ce o să vă dau pe mînă asasinul lui Mantoli, împreună cu dovezile vinovăției lui. Trebuie să rezolv întîi asta — probabil că înțelegeți de ce.

— N-o să răspund de ce ți se va întîmpla, spuse Gillespie.

— E-n regulă, aprobă Tibbs, și se grăbi să iasă din hol.

În seara liniștită, Duena Mantoli stătea în același loc unde în urmă cu cîteva zile stătuse lîngă ea Sam Wood. Acum era singură și se uita spre lanțul de munți din depărtare, încercînd să-şi facă puţină ordine în gînduri. Ştia că Sam Wood fusese acuzat de a fi sedus o fată de şaisprezece ani, fiica unui muncitor aproape analfabet.

Deşi căuta să se stăpînească, se compara totuşi întruna cu cealaltă fată, aşa cum şi-o imagina. Ruşinîndu-se, se văzu pe sine însăşi înălţîndu-se pe vîrful picioarelor în celula închisorii şi sărutîndu-l pe buze pe omul în care credea, fără să ştie de ce. Acum nu mai credea în el, şi de aceea, privind retrospectiv, gestul ei i se părea ieftin şi vulgar. Îşi încrucişă braţele pe piept şi-şi dădu seama că fusese o proastă. N-avea sens să-şi închipuie că educaţia şi ceea ce se înţelege prin bună creştere ar putea înăbuşi pornirile sexuale elementare. Sam Wood era un bărbat voinic, puternic şi neînsurat. Fata, oricine ar fi fost ea, îi satisfăcuse instinctele animalice.

Duena se cutremură şi lacrimi de furie îi umplură ochii. Rămase acolo pînă cînd Endicott, îngrijorat, o găsi şi se întoarse cu ea acasă.

Era puţin după ora nouă, sîmbătă dimineaţa, cînd Dolores Purdy răspunse la soneria de la uşă. Se dichisi puţin, căci nu poţi şti niciodată cine ar putea fi. Cînd deschise uşa şi văzu faţa întunecată a lui Virgil Tibbs, dispoziţia i se schimbă brusc.

— Negrii intră prin uşa din dos, se răţoi ea.

— Nu negrul ăsta, i-o întoarse Tibbs. Am venit să-l văd pe taică-tău.

— Nu-ţi dau voie să intri, repetă ea şi-i trînti uşa în faţă.

Un minut după aceea, uşa fu iarăşi deschisă, de data asta de către Purdy, care se uită la Tibbs cu scîrbă.

— Pleacă de-aici, zise el. N-avem nevoie de ăştia ca tine pe la noi.

— N-ai noroc, zise Tibbs şi intră calm înăuntru. Sînt de la poliţie şi am venit să stau de vorbă cu dumneata şi cu fiica dumitale.

— Ştiu cine eşti, lătră Purdy. Acum ieşi afară repede, că-ţi crăp capul.

— Numai să încerci, că n-o să răspund de ce-o să păţeşti. Au mai încercat doi tipi noaptea trecută.

— Am auzit povestea. Tu și cu amicul tău ați tăbărît pe ei cu leviercele și i-ați bătut. Unul din ei e acum la spital.

— Dacă nu vrei să ajungi și dumneata acolo, ține-ți gura și stai jos, ordonă Tibbs. Am venit să aflu ce-i cu clevetelile alea. Te-ai dus la poliție cu tot felul de acuzații. Vreau să discutăm despre ele.

— Nu mai am nimic de spus, mormăi Purdy. Și nici un negru n-o să stea jos în casa mea.

Tibbs nu-l luă în seamă și se așeză.

— Am venit aici ca să te scap de pușcărie, îl lămuri el.

În clipa aceea intră și Dolores.

— Tată, dă-l afară, îi ceru ea.

— O să plec atunci cînd o să termin, spuse Tibbs. Înainte de a isprăvi cu voi, o să înțelegeți amîndoi că venirea mea e lucrul cel mai norocos ce vi se putea întîmpla.

— Negrii aduc ghinion, spuse Dolores.

— Domnule Purdy, începu Tibbs cu tonul unei discuții serioase, dumneata și fiica dumitale ați venit la secție și ne-ați spus că cineva a necinstit-o. E datoria noastră să avem grijă ca omul să fie pedepsit și reputația să nu-i fie pătată.

— Sam Wood a necinstit-o, spuse Purdy.

Tibbs dădu din cap, ca și cînd îl credea.

— Așa ne-ai și spus. Bineînțeles că domnul șef Gillespie a fost foarte surprins ; domnul Wood lucrează în poliție de ani de zile și a fost socotit întotdeauna un om de nădejde.

— Acuma-i la pușcărie pentru crimă, aproape că țipă Purdy.

Tibbs aprobă din nou.

— Știu. N-am de gînd să dezvălui secretele poliției, dar află că trebuie să fie vreun motiv pe care nu-l știi. Am stat odată într-o celulă de închisoare aproape trei săptămîni, pînă cînd omul cu care eram mi-a spus ceva pe care poliția de abia aștepta să-l afle.

— Polițai negru, îi zvîrli Purdy ca o ocară.

— Să discutăm acum cazul fiicei dumitale, vorbi liniștit Tibbs. Ori de cîte ori se întîmplă așa ceva și bărbatul recunoaşte că e de vină, lucrurile se aranjează. Dar Wood este încăpăţînat. N-o să recunoască niciodată că a făcut-o. Aşa că trebuie să fie obţinute toate probele. Asta, numai dacă nu poţi dovedi că e vinovat.

— Adică, vrei să spui că trebuie să povestesc totul din nou ? întrebă Dolores.

— Ce fel de probe ? vru să ştie Purdy.

— Păi, în acest caz sînt încă o mulţime de lucruri de făcut. Aşa spune legea. Înţelegi, e greu pentru un bărbat să aducă dovada că nu a avut relaţii cu o fată ; singurul mijloc prin care poate s-o dovedească este un certificat medical.

— Ce-i aia ? întrebă Purdy. Dolores e fiica mea bună.

Tibbs întinse mîinile în lături.

— Nimeni nu se îndoieşte de asta, spuse el. Şi toată lumea ştie că eşti un om respectabil. Dar fiindcă Sam Wood declară că nici măcar nu a vorbit vreodată cu fiica dumitale, poliţia are nevoie de nişte probe, ca să fie sigură.

— Nu există nici o probă să dovedească cine a necinstit o fată, protestă Dolores.

— E adevărat, fu de acord Tibbs, dar sînt probe care pot dovedi că un anume bărbat nu i-a făcut nimic unei fete. Astea sînt probele pe care va trebui să le faci dumneata.

— Şi care-s astea ? întrebă Purdy.

— Ei bine, în primul rînd i se ia o probă de sînge. Asta nu-i ceva rău. O înţeapă cu un ac într-o vînă, la braţ, şi îi ia doar atît sînge cît să umple o eprubetă.

— Nu-mi place să mă înţepe cu un ac, protestă Dolores.

— Şi cine-o să facă înţepătura ? întrebă Purdy.

— Doctorul, răspunse Tibbs. Toate probele astea le fac doctorii ; nimeni altcineva nu se va atinge de fiica dumitale.

— Atîta le-ar trebui, spuse Purdy.

— Apoi, continuă Tibbs, o vor examina ca să fie siguri că a fost violată, aşa cum declară ea. De asemenea, trebuie să afle dacă este sau nu însărcinată.

Purdy sări în picioare, cu faţa schimonosită de furie.

— Nimeni n-o să afle secretele ei, țipă el. O să-l împușc pe ăla de-o vrea să se uite la secretele ei. Ieși afară de-aici !

Tibbs rămase însă liniștit.

— Nu fac decît să te avertizez, îi explică el. Trebuie să știi toate astea, ca să nu vină să facă probele cînd nu ești acasă, înțelegi ?

— Nimeni n-o să afle secretele ei, repetă Purdy cu încăpățînare.

— Singurul lucru care o va putea scăpa de toate astea ar fi ca bărbatul să mărturisească, sublinie Virgil. El susține că este nevinovat, voi doi l-ați acuzat, așa că doctorii vor trebui s-o examineze.

— Gillespie n-o să îngăduie, spuse Purdy. O să vezi.

Tibbs clătină din cap.

— Chiar dacă ar vrea, legea tot nu-l lasă. Wood poate obține un mandat de la tribunal, prin avocatul lui, și atunci nu mai ai ce face. Spunînd asta, Tibbs își împreună mîinile și se uită fix la ei, adăugînd apoi : Acum aș mai vrea să-ți spun ceva, un lucru foarte important. Dar n-aș vrea să spui nimănui. Pur și simplu n-aș vrea să te văd pe dumneata, care ești nevinovat, băgat în bucluc.

— Nimeni nu poate să-mi facă nimic, pentru că nici eu nu am făcut nimic, țipă Purdy aproape cuprins de isterie. Ți-am spus că ea e fiica mea bună.

— Bineînțeles că este, spuse Tibbs, vorbind deodată pe un ton autoritar. Dar să presupunem că ajungi în fața tribunalului și spui că Sam Wood este omul care a băgat-o în bucluc pe fiica dumitale. Apoi, să mai presupunem că doctorul greșește și spune că nu el e vinovatul. Dintr-o dată te pomenești acuzat de sperjur și mărturie mincinoasă în instanță, și gata ajungi la pușcărie. De asta îți atrag atenția și vreau să-ți spun cum să te aperi.

— Doctorii nu fac greșeli dintr-astea, protestă Dolores, dar în voce i se simțea nesiguranța.

— Cîteodată fac, o contrazise Tibbs, și jurații îi cred. Ei, și-acum ce-ar fi să-mi spui exact ce s-a întîmplat și o să încerc să-l fac pe Sam Wood să mărturisească. Dacă o să mărturisească, nu mai aveți de ce să vă temeți.

— Vrei să spui că or să ne lase în pace ? Vru să știe Purdy.

— Exact.

Purdy se întoarse spre fiică-sa.

— Hai, spune-i, îi porunci.

Dolores se legănă în scaun încercînd să arate ca o fecioară violată — dar nereușind decît să pară o curtezană de bîlci.

— Păi, începu fata, trecea în fiecare noapte și se chiora în ferestre. Ar fi trebuit să-i spun tatei, dar eram destul de speriată, fiindcă era polițist. Apoi, într-o noapte cînd tata era plecat, a venit și a bătut la ușă. Zicea că se duce la slujbă. M-a întrebat de numele unor fete care ar putea deveni regina festivalului muzical. Mi-a zis că am un corp frumos și că voia să treacă și numele meu pe listă, pentru concurs.

Se opri și se uită la Virgil ; acesta dădu din cap, în semn că poate să continue.

— Ei, și după ce-a mai trăncănit un pic, mi-a spus că deși lucrează noaptea, cunoaște o mulțime de oameni și ar putea să-mi facă rost de voturi, ca să cîștig. Dacă aveam să cîștig, mă alegeam cu o excursie la New York. Nu mai îmi aduc bine aminte ce a spus. Mi-a dat ceva de băut care zicea că nu-mi face rău, dar că o să mă simt grozav. Mi-a spus că eu aveam să fiu regina și că oricine ar dori să fie în locul meu. Zicea că la New York o să învăț să cînt și să dansez și poate o să joc și în film. A mai zis că totul o să fie exact cum zicea el și că s-ar cuveni să-i fiu recunoscătoare... După asta, nu-mi mai aduc aminte prea mult, doar că la plecare mi-a spus să nu fiu îngrijorată, că a avut el grijă. Chiar așa a zis, că a avut el grijă.

Tibbs se ridică în picioare.

— Ești sigură că a fost Sam ? întrebă el. N-aș vrea să facem vreo greșeală, care ți-ar putea dăuna.

Dolores se uită la el cu fața imobilă ca o mască.

— Sam a fost, spuse ea.

Virgil Tibbs părăsi casa și porni cu mașina mai departe. Merse la secția de poliție, unde avu o convorbire interurbană cu Gottschalk, inginerul specialist în balistică.

Apoi îi făcu o vizită lui Harvey Oberst, căruia nu-i plăcea să fie văzut cu un negru, dar care își amintea că era vorba de un negru altfel decît ceilalți și că îl scosese din pușcărie. Apoi se duse pînă la reverendul Amos Whiteburn, și stătu de vorbă cu doi băieți care fuseseră chemați special. După care se întoarse la secția de poliție și telefonă la un hotel din Atlanta. Isprăvind cu treburile astea, vizită doi negri care locuiau în Wells, ca și patru albi, dintre care doi refuzară să-l primească. De asemenea îi făcu o vizită doctorului Harding. Cînd, în sfîrșit, termină, era aproape vlăguit. Dormise foarte puțin și era și foarte obosit de toată opoziția pe care trebuise s-o înfrunte, deși nu era el de vină. Dar cel puțin își avea răsplata. Acum era gata să discute cu Bill Gillespie.

CAPITOLUL 12

Dimineața, după o noapte chinuitoare de nesomn, Duena Mantoli se dădu jos din pat și își dădu seama că luase o hotărîre. Rămase multă vreme sub duș, care o învioră. Cînd termină, se opri un minut și se privi în oglindă. Știa că arată foarte bine, și mai știa că făcea mari eforturi ca să arate astfel. Ei da, din punct de vedere fizic, se putea măsura cu orice femeie ; ceea ce trebuia să facă acum era să pună accentul pe o altă parte a moștenirii sale — era timpul să-și folosească mintea.

Se îmbrăcă și coborî la micul dejun. George și Grace Endicott o așteptau.

— Am primit vești de la Eric, îi spuse Grace de îndată ce se așeză, și chiar foarte bune. Două vești bune. În primul rînd, a reușit să pună mîna pe un dirijor proeminent care să ne salveze festivalul.

— Cine e ? întrebă Duena.

— Eric nu spune ; vrea să ne facă o surpriză cînd va veni aici. Cealaltă veste bună este că agenția care se ocupă de vînzarea biletelor ne-a anunțat că lucrurile merg mult mai bine decît se așteptau.

— Îmi pare bine, exclamă Duena ; bău apoi un pahar cu suc de portocale şi le spuse ce avea într-adevăr de gînd : N-o să mă credeţi, în toate minţile, dar am de gînd să merg astăzi în oraş să-l văd pe domnul Schubert. Vreau să stau de vorbă cu el.

— Despre ce ? o întrebă Endicott.

— Nu-mi place cum merg lucrurile. Ceva nu e-n regulă. Au arestat un om pe care îl cred nevinovat. Nu înţeleg de ce n-a fost eliberat pe cauţiune, sau de ce nu i s-a intentat un proces, indiferent care e procedura legală.

Grace Endicott interveni :

— Eu n-aş face una ca asta, Duena. Sincer vorbind, nici tu, nici eu nu sîntem experte în treburile astea şi tot ce putem face este să ne luăm după cei ce se pricep. Altfel, nici n-o să facem mare lucru, ba s-ar putea chiar să iasă cine ştie ce încurcături.

Duena îşi mai turnă suc de portocale şi-l bău.

— Nu înţelegi, Domnul Wood, poliţistul care a fost în ziua aceea... e la închisoare. Nu-i vinovat. Nu-i vinovat, o ştiu. Nu mă întreba cum de ştiu, dar ştiu. De asta aş vrea să-l văd pe primar.

George Endicott îşi alese cuvintele cu grijă.

— Duena, cred că eşti prea subiectivă. Nu te amesteca şi lasă-i pe bărbaţi să rezolve lucrurile. Dacă Wood e nevinovat, nu va rămîne multă vreme la închisoare. Şi apoi, mai este Tibbs ; am mare încredere în competenţa lui.

— Nu prea văd ce-o să facă aici cu competenţa lui, replică Duena. Apoi îşi schimbă tactica : Mergi în oraş astăzi ?

— Da, după-amiaza.

— Pot să vin şi eu ? Aş vrea măcar să fac nişte cumpărături.

Endicott dădu din cap, declarîndu-se de acord.

Frank Schubert se aşeză mai bine în scaun, conştient de feminitatea provocatoare a vizitatoarei sale. În sinea lui se întreba cum de-l convinsese pe George Endicott să o aducă, dar era evident că reuşise

— Domnişoară Mantoli, începu el, voi fi foarte sincer cu dumneata ; de fapt, am de gînd să-ţi furnizez cîteva informații confidențiale. Îmi promiți să le păstrezi numai pentru dumneata ?

— Promit, încuviință Duena.

— Bun. Nu știu cîte lucruri cunoști despre economia Sudului, dar anumite zone au fost foarte puternic afectate. Wells este una dintre ele. Nu sîntem situați în apropiere de o autostradă de primă importanță, ci lîngă una pe care se angajează probabil numai o mașină din cincizeci. Asta înseamnă venituri turistice foarte mici. Agricultura este în declin în regiune, întreprinderile industriale pînă acum au refuzat să se mute aici și, ca s-o spunem fără menajamente, atît orașul cît și oamenii lui sînt aproape pe drojdie.

Duena, care asculta cu atenție, dădu din cap.

— Ne-am dat seama — membrii consiliului și cu mine — că ar trebui făcut ceva, căci altfel vom ajunge într-o situație foarte gravă. Așa că lui George i-a venit ideea cu festivalul muzical. Nu ne-am înflăcărat prea tare la început, dar el ne-a convins că festivalul ne va proiecta pe harta turistică. Dacă s-ar întîmpla asta, ar fi grozav. Așa că, păstrînd unele îndoieli, am mers totuși înainte. După cîte înțeleg acum, biletele se vînd foarte bine, așa că George se pare că a avut dreptate.

Ei, și acum ajungem la o altă problemă, care te privește direct — ori poate indirect. Postul de șef al poliției a devenit liber și trebuia să-l încredințăm cuiva. Nici unul din polițiștii angajați nu era destul de pregătit să preia postul. Așa că ne-a venit o idee. Am socotit că dacă vom scoate postul la concurs, am putea atrage un bun cunoscător al legii, pe care să-l angajăm chiar cu un salariu mic, ținînd seama de lipsa de titlu și experiență. Apoi, cînd ne vom pune mai bine pe picioare, vom putea să-i mărim salariul ca să-l păstrăm, sau dacă nu, să angajăm eventual pe altcineva.

Ei bine, s-a dovedit că planul nostru. pînă acum, a fost corect. Au apărut cîțiva candidați dornici să accepte salariul nostru, gîndindu-se la avantajele din viitor. Unul dintre ei a fost Bill Gillespie. Anumiți membri ai consiliului — și nu menționez nici un nume — au stăruit să angajăm pe unul din Sud, care ar face măcar tot ce poate ca să menținem relațiile rasiale tradiționale. Unul din Nord putea să ne vîre pe gît integrarea, cu mult înainte de a fi noi gata s-o acceptăm — și chiar s-o facă să funcționeze.

— Așa că l-ați angajat pe Gillespie, spuse Duena.

— Da, l-am angajat. Dosarul lui părea foarte bun, vreau să spun ținînd seama și de cît puteam noi să-i oferim. Personal, dar asta ți-o spun strict confidențial, cred că am făcut o alegere proastă, dar cel puțin anumiți membri ai consiliului, despre care am amintit adineauri, erau mulțumiți.

Schubert privi în jur, ca și cum ar fi vrut să se asigure că nu ascultă nimeni altcineva. Apoi se aplecă înainte, căutînd să dea cuvintelor un ton și mai confidențial.

— Dacă a băgat la închisoare un nevinovat, omul va fi eliberat în curînd, ți-o făgăduiesc. Dar trebuie să înțelegi că există o puternică mărturie împotriva lui. Am discutat cu cîțiva membri din consiliu, și îi spun și lui George chiar acum, că dacă Gillespie nu rezolvă cazul în următoarele zile, avem de gînd să-l demitem. E-adevărat că a fost angajat cu contract, dar e încă în perioada de probă. Așa că nu-ți face griji ; o să fie bine.

George Endicott și Duena Mantoli părăsiră biroul primarului cu cîteva minute înainte de ora patru. Și cum aflaseră că Eric Kaufmann sosea seara devreme, George Endicott îi propuse să mănînce ceva liniștiți și-apoi să se ducă să-l ia pe Kaufmann. Duena înțelese că i se ivea prilejul așteptat. Era încă prea devreme ca să mănînce, dar ea avea altă idee :

— Trebuie să-l văd pe domnul Tibbs.

— Cred că ar fi mai bine să amîni, o sfătui Endicott. Dacă mergi acum acolo, faci o greșeală, și s-ar putea să nu fie bine.

Duena se uită la el cu o expresie în care dezamăgirea se amesteca cu reproșul, și George Endicott se hotărî dintr-o dată că, în calitatea sa de consilier, ar trebui poate să schimbe cîteva cuvinte cu Bill Gillespie.

Arnold vorbi printre gratii cu Sam Wood :

— Ţi-a venit un alt vizitator.

Şi deschise brusc uşa, lăsîndu-l să intre pe Virgil Tibbs. Detectivul din Pasadena intră fără să mai aştepte vreo invitaţie şi se aşeză pe marginea patului tare.

— Ei, Virgil, îl întrebă Sam plictisit, ce mai e nou ?

— Tocmai voiam să-ţi spun, răspunse Tibbs, că mă duc să-l văd pe Gillespie de cum s-o întoarce. Şi cînd l-oi vedea, o să-i demonstrez, în aşa fel încît pînă şi el să înţeleagă, că eşti nevinovat. Cred că-l voi putea convinge.

Sam vorbi cu un glas lipsit de expresie :

— De ce nu renunţi şi nu te duci acasă ? Te credeam deştept.

— Nu am terminat ce aveam de făcut, răspunse Virgil. Lumea e plină de oameni care n-au făcut niciodată nimic, pentru că n-au ştiut să-şi ducă treaba la bun sfîrşit. Mi-au rămas două lucruri de terminat : să te eliberez şi să te scot de aici, şi să-i predau lui Gillespie un criminal. Apoi o să pot merge acasă.

— Îţi doresc noroc, spuse Sam, dar nu se uită la Virgil în timp ce vorbea.

— Înainte de a mă duce să-l văd pe Gillespie, vreau să lămuresc o problemă sau două cu tine, spuse Tibbs. Sînt convins că ştiu răspunsurile, dar cu cît am mai puţin de ghicit, cu atît mai solid va fi cazul meu.

Sam ridică din umeri.

— Ce-ţi trece prin minte ? întrebă el.

— În noaptea în care patrulam împreună, ai făcut o mică modificare a traseului, şi ai făcut-o intenţionat. Atunci nu ştiam de ce. Cred că acum ştiu. N-ai vrut să treci pe lîngă casa familiei Purdy, nu-i aşa ?

Sam păru dintr-o dată mai însufleţit.

— Virgil, aş vrea să nu te amesteci. Ştiu că încerci să mă ajuţi, dar...

— De asemenea, urmă Virgil, cred că ştiu *de ce* n-ai vrut să treci în seara aceea pe lîngă casa familiei Purdy.

— Ai trecut cu maşina pe-acolo ? întrebă Sam bănuitor.

— Nu, răspunse Tibbs, n-am avut nevoie. Harvey Oberst mi-a spus tot ce aveam nevoie să știu în ziua cînd a fost aici la secție.

Tibbs tăcu apoi, și o vreme domni liniștea. Cîteodată socotea că este mai bine să lase omul să-și adune gîndurile. Știa că Sam rămăsese pe gînduri și asta era exact ceea ce dorea. În cele din urmă Sam întrerupse tăcerea :

— Virgil, hai s-o luăm de la început. Ai spus de cîteva ori că am schimbat traseul în seara aceea. De ce crezi asta ?

— Uite de ce. În noaptea cînd am umblat împreună, ai făcut un mic ocol pe o porțiune de drum desfundat. Cînd te-am așteptat în fața bufetului, la puțin timp după aceea, am observat praful care se depusese pe mașină.

— Nu-i nimic neobișnuit, îl întrerupse Sam.

— Bineînțeles, dar în noaptea cînd m-ai luat de la gară, nu era praf pe mașină. Asta înseamnă că n-ai luat-o pe drumul desfundat cu puțin timp înainte de a mă lua de la gară.

— Poate că n-ai observat praful.

— Am observat. Și-apoi, aveam o bănuială — că mașina fusese spălată în după-amiaza aceea, am verificat mai tîrziu la garajul vostru. Așa că pînă și un strat fin de praf ar fi fost vizibil.

— Vrei să spui că atunci cînd te-am arest-... cînd te-am adus la secție să dai o declarație, ai mai avut timp să observi cît praf era pe mașina mea ? Nu cred că puteai, Virgil, pentru că erai prea speriat.

— Nu, nu eram, răspunse Tibbs. Pur și simplu mi-am ținut gura pînă am aflat ce mi se imputa. Era singurul lucru bun de făcut. Dar mi-am ținut ochii deschiși, fiindcă sînt obișnuit să-i țin.

— Ei, și de unde știi că n-a plouat și că praful s-a așezat pe acea scurtă porțiune ? insistă Sam.

— Am verificat în buletinul meteorologic.

Se așternu din nou tăcerea. Sam chibzui o vreme la informațiile pe care tocmai le aflase și înțelese că dacă o mai ține așa, ar fi nu numai fără rost, ci probabil și fără folos. Indiferent dacă o recunoștea sau nu, Tibbs își cunoştea meseria. Apoi, Sam îşi zise că omul acesta, care datorită rasei sale se afla dincolo de o barieră cu neputinţă de trecut, era de partea lui. Era un gînd încurajator. Se hotărî să-i dea răsplata pe care o merita.

— Pînă acum, admise el, ai dreptate.

— Ce n-aş fi dat să mi-o fi spus mai devreme, Sam, zise Tibbs pe un ton mai degajat. Nu s-ar fi pierdut atîta timp — timpul tău vreau să zic.

Spre surprinderea lui Sam, Tibbs se ridică în picioare.

— Dacă vrei să ştii, am avut o mică discuţie cu domnul Purdy şi cu fiică-sa Dolores. I-am speriat destul de tare cu perspectiva unui examen medical cu care să-şi susţină acuzaţia, şi pe urmă i-am convocat aici, mai tîrziu în după-amiaza asta, pentru „examinare". N-am spus ce fel de examinare. Dacă aş putea s-o fac să-şi schimbe relatarea în faţa martorilor, acuzaţia împotriva ta cade. Şi după ce n-o să mai fii acuzat de asta, restul va fi mai uşor.

Pentru prima dată, Sam simţi dorinţa să colaboreze.

— Virgil, poate că ar fi bine să afli cine i-a făcut felul. Ştiu că îţi cer cam mult.

— Mulţumesc, Sam. spuse Virgil. Cred că ştiu de pe acum răspunsul.

Cînd poliţistul de serviciu îi spuse lui Bill Gillespie că Virgil Tibbs dorea să-l vadă, îşi zise că ar fi bine să-l lase puţin să aştepte, aşa, ca să-l ţină la locul lui. După ce socoti că trecuse destul timp, apăsă butonul interfonului şi se declară dispus să-l primească.

Din cauza acestei întîrzieri, Tibbs intră în biroul lui Gillespie aproape exact în momentul cînd George Endicott o însoţea pe Duena Mantoli pînă la secţia de poliţie. Endicott n-avea nici un chef de vizita asta, dar îşi dădea seama că are în faţă o fată hotărîtă, şi prefera să aibă întrevederea cu Gillespie cînd putea măcar să controleze situaţia. Se îndreptă spre ghişeu.

— Vrem să-l vedem pe domnul şef Gillespie, spuse el. E liber ?

Pete, ştiind că are în faţă un consilier, şi încă pe cel mai bogat din oraş, spuse :

— Puteţi intra. Nu e nimeni la el, în afară de Virgil.

O luară pe coridor, şi George bătu la uşa deschisă. Gillespie ridică ochii, văzu cine era şi spuse :

— Poftim înăuntru. Dar cînd o văzu pe Duena apărînd în uşă, se ridică. Luaţi loc, vă rog, îi invită, după ce se făcură prezentările. Virgil, poţi pleca, am să vorbesc altă dată cu tine.

Virgil nu se clinti, în schimb începu să vorbească :

— Ceea ce am de spus este destul de important, domnule şef Gillespie. Şi fiindcă domnişoara Mantoli şi domnul Endicott sînt de faţă, ar fi foarte bine să audă şi ei.

Gillespie ridică pumnul, gata să bată în masă. Nu era el omul care să îngăduie cuiva să-i răspundă obraznic, mai ales cînd era vorba de cineva împotriva căruia pleda şi culoarea pielii. Endicott văzu gestul şi se grăbi să vorbească :

— Pare să fie ceva interesant. Dacă n-ai nimic împotrivă, Bill, aş vrea să aud ce are de spus domnul Tibbs.

— Şi eu aş vrea, adăugă Duena.

Gillespie nu avu ce face. Jurîndu-şi să se răzbune crunt pe Tibbs cînd va rămîne singur cu el, acceptă înfrîngerea vremelnică :

— Cum doriţi, domnule Endicott.

Se aşezară jos cu toţii.

— Înainte de a începe, vorbi Virgil, aş vrea ca Sam Wood să fie adus aici, ca să audă şi el. Şi, uitîndu-se la Gillespie, adăugă : Poate că şi domnul şef Gillespie va dori să-i pună cîteva întrebări.

Încolţit, Gillespie deschise interfonul spumegînd de furie şi dădu un ordin ; după cîteva minute, Sam Wood era adus în încăpere. Gillespie îi făcu semn din cap spre un scaun, şi Wood se aşeză. Cu o altă înclinare a capului, Gillespie îl concedie pe Arnold, care adusese arestatul. Încă înăbuşindu-şi furia care sta gata să izbucnească, privi încruntat la Tibbs.

— Hai, Virgil, şi vezi să nu dai greş.

Tibbs îşi încleştă degetele, strîngîndu-le tare. Rămase un moment privindu-le fix, înainte de a începe să vorbească :

— Voi începe cu personalitatea unei tinere, pe nume Dolores Purdy. Acum Tibbs îşi ridică privirea : Domnişoara Purdy este fiica unui om care se vede că-i redus la minte, cu o educație și o putere de discernămînt sub orice nivel. Nu i-am cunoscut mama, dar trecutul familiei ei are, în cel mai bun caz, lipsuri mari.

— Știu toate astea, izbucni Gillespie.

Tibbs așteptă un moment, și apoi urmă :

— Dolores Purdy are optsprezece ani dar zice că are șaisprezece, ca să nu-și bată joc de ea colegele de școală că e cu două clase în urmă. Avînd în realitate optsprezece ani, problema unui viol iese din discuție, ținînd seama de legislația statului nostru.

Domnișoara Purdy, însă, prezintă o caracteristică pe care am găsit-o consemnată clar în dosarul poliției. Este o exhibiționistă. Dintr-un motiv oarecare, e convinsă că are un trup superb, care scoate din minți pe oricine — adică pe orice bărbat. E un sentiment obișnuit la fetele de vîrsta ei, care-și închipuie, într-un fel sau altul, că nu sînt acceptate de societate. Și cred că pot trece peste acest handicap prin purtarea lor, căreia bărbații nu-i rezistă.

Își ridică privirea ca să vadă efectul spuselor sale asupra Duenei. Ea îl asculta cu un interes nedisimulat : ca și ceilalți trei bărbați, dealtfel. Așa că urmă :

— Lucrul cel mai obișnuit în astfel de situații este că fata se dăruie unui bărbat, nădăjduind să-l lege de ea prin farmecul ei fizic. Uneori planul reușește, alteori provoacă doar o și mai puternică izolare.

După cum declară Harvey Oberst, care e puțin mai mare decît ea, Dolores i s-a oferit fără ca el să-i fi cerut favorurile. Și îl cred, pentru că există două dovezi. Prima este venirea ei aici ca să depună o plîngere împotriva domnului Wood. E un lucru grav să vii la o secție de poliție și să învinuiești un polițist cunoscut și respectat. Dar în loc să fie cît de cît tulburată, și-a pus o rochie foarte strîmtă, care-i sublinia și îi scotea în evidență pieptul într-un fel extrem de frapant. Nu așa se poartă o fată modestă care a fost violată.

Tibbs se opri și așteptă un moment, dar nici unul dintre cei patru ascultători nu arăta vreun semn că ar vrea să-l întrerupă.

— Ajungem acum și la domnul Wood. În noaptea crimei, domnul Wood a trecut cu mașina poliției pe lîngă casa lui Purdy, în concordanță cu traseul său obișnuit. Pînă atunci acoperise aproape toate celelalte zone ale orașului, și era atît privilegiul cît și obligația de a patrula și în acest sector. A trecut pe acolo puțin după ora trei dimineața. Nu mi-a spus ce s-a întîmplat atunci, dar pot să ghicesc. Cîteva nopți mai tîrziu, cînd patrulam cu el, domnul Wood a evitat în mod vizibil să treacă pe lîngă casa lui Purdy ; neștiind de ce, am tras concluzia pripită că avea ceva de ascuns. M-am îndoit de el o vreme ; am greșit, și pentru felul cum am gîndit despre el, îmi cer scuze.

— Cum de-ai știut unde stau alde Purdy ? întrebă Gillespie.

— Harvey Oberst a pomenit cînd i-am pus unele întrebări acum cîteva zile, și am verificat apoi singur în dosare.

Gillespie dădu din cap, părînd mulțumit de răspuns.

— Deci, punînd la un loc datele pe care le aveam, iată ce s-a întîmplat, atît cît pot să reconstitui. Nu cu mult timp în urmă, domnișoara Purdy n-a fost destul de prudentă cu un bărbat pe care-l cunoștea, așa că s-a trezit însărcinată, sau a crezut că este. Cine era bărbatul nu contează; important e că ea nu putea sau nu vroia să se mărite cu el. Închipuindu-și că „a dat de bucluc“, a făcut ceea ce au mai făcut atîtea altele : s-a gîndit la cineva pe care să arunce vina și care să nu se poată dezvinovăți ; nu voia decît un soț temporar sau măcar un bărbat care să plătească cheltuielile cu doctorul și cu copilul. Din fericire, această versiune a țapului ispășitor este pe deplin cunoscută în cercurile poliției, astfel că rareori cuvîntul nefondat al unei fete este luat în seamă fără o probă dovedită. Firește, domnul Gillespie cunoaște situația.

Domnișoara Purdy știa că domnul Wood patrula cu mașina prin oraș, în schimbul de noapte, și se poate presupune de asemenea că s-a oprit odată sau de mai multe ori la ea acasă, în ultimul an de cînd alde Purdy s-au stabilit în Wells. În al doilea rînd, ea știe că era necăsătorit și că deci putea fi prins în capcana căsătoriei. În fine, ea îl atrăgea într-o oarecare măsură, după cum reiese din faptul că s-au întîlnit cel puțin o dată în timpul rondurilor lui de noapte, probabil sub o formă care să pară accidentală. După cîte îmi dau seama, asta s-a întîmplat de mai multe ori decît o singură dată, dar nu atît de des încît să trezească bănuiala unui poliţist conştiincios.

Tibbs îl privi pe Sam Wood.

— Nu vreau să te pun în încurcătură, domnule Wood, în special în prezenţa domnişoarei Mantoli, dar ai putea să confirmi ?

Sam rămase cîteva momente tăcut, ca şi cum ar fi vrut să-şi găsească cuvinte. Apoi, nu spuse decît :

— Da.

— Acum trecem în domeniul probabilităţilor, continuă Tibbs. *Dacă* domnul Wood era vinovat de a mai fi acceptat avansurile unor astfel de femei, sau de a le fi căutat, această tendinţă ar fi fost probabil la un moment dat observată, de-a lungul celor trei ani de cînd veghează noaptea asupra oraşului. Bineînţeles, nu obligatoriu, întrucît există oameni care au dus întotdeauna o viaţă exemplară, şi deodată se află că au comis o crimă sau au fugit pe neaşteptate cu fondurile băncii. Totuşi, domnul Wood este burlac, şi are deci dreptul să iasă cu femeile care-i plac. Dar dacă ar fi avut tendinţa să profite de o fată neştiutoare, probabil că nu s-ar fi bucurat de reputaţia foarte bună pe care o are în Wells. Şi nimeni nu cunoaşte mai bine situaţia unui om ca bancherul său, iar banca unde îşi are el contul are o părere foarte bună despre domnul Wood ; cel puţin, aşa mi-au spus. În concluzie, încheie Virgil răsuflînd adînc, socot că acuzaţia pe care Dolores Purdy i-a adus-o domnului Wood este o minciună gogonată.

— Ai putea s-o faci să recunoască ? întrebă Endicott.

Interfonul bîzîia, şi Bill Gilespie deschise butonul.

— Domnul Purdy şi fiica lui vor să vorbească cu dumneavoastră, se auzi în interfon.

Gilelspie scrută atent feţele celor patru oameni din faţa lui.

— Spune-le să intre, dădu el instrucţiuni, şi adu şi două scaune.

În birou se aşternu o tăcere încordată, apoi se auziră paşii celor doi apropiindu-se. Fiecare pîndea uşa.

Prima intră Dolores. Înaintă cu paşi mici, fără să se grăbească. Faţa tatălui ei era la fel de necioplită, iar crețurile din jurul gurii păreau să se fi adîncit și mai mult. Arnold, care venea după ei, intră bălăbănind două scaune, pe care le puse jos. Nu vorbi nimeni pînă cînd nu ieși din încăpere.

— Stați jos, îi pofti Gillespie.

Purdy arătă spre Tibbs.

— Să iasă afară, comandă el.

Gillespie păru să se înalțe în scaun.

— Rămîne aici, spuse el, și le făcu semn să stea pe scaune.

Cei doi Purdy se așezară.

— N-o să vorbesc de față cu un negru, declară Dolores.

Gillespie nici nu o băgă în seamă, și vorbi :

— Trebuie să vă punem niște întrebări de rutină, le spuse el. Expertiza medicală o să ia de asemenea destul timp. Aveți ceva de declarat înainte de asta ?

Urmă o pauză lungă. Gillespie se lăsă pe spate, și scaunul scîrții sub greutatea lui. Apoi în cameră se instăpîni din nou liniștea. Dolores se foi în scaun și își netezi fusta cu mîinile.

— Poate că am făcut o greșeală, spuse ea în cele din urmă.

— Ne-ai mai spus asta și data trecută, se repezi imediat Gillespie.

Dolores așteptă ca mintea ei înceată să găsească vorbele de care avea nevoie.

— Vreau să spun că poate nu a fost el.

— Adică, domnul Wood ? întrebă Gillespie.

— Da, n-a fost el.

Purdy își limpezi glasul și luă cuvîntul :

— Vedeți, Dolores nu doarme uneori prea bine noaptea. A văzut mașina poliției cînd a trecut și știa cine era înăuntru. Apoi cînd s-a culcat l-a visat pe el, și gata ideea.

— Adică, spuse șeful poliției, fiică-ta l-a văzut pe domnul Wood în mașina de patrulare, și pe urmă pur și simplu a visat că avea relații cu el ?

Fălcile lui Purdy se încordară, înainte de a răspunde.

— Da, cam așa ceva, spuse el.

Gillespie se aplecă în față :

— Mi se pare cam greu de crezut ca o fată ca Dolores să aibă un vis atît de intens despre un lucru ca ăsta, încît să vină aici și să facă o plîngere oficială. Dacă ar fi mai tînără cu cîteva luni, ar fi putut pune în primejdie viața unui om.

— Uite că nu-i, izbucni Purdy. E destul de mare ca să facă ce vrea.

— Nu mai trebuie să fiu examinată de doctor, nu-i așa ? întrebă Dolores.

— Nu, răspunse Gillespie. Dacă tu și taică-tu declarați aici, de față cu martori, că acuzațiile pe care le-ați adus împotriva domnului Wood nu sînt adevărate, nu mai e nevoie de examen medical.

— Nici n-ați putea acum, adăugă Dolores.

Duena Mantoli păru gata să se înece, uluită, apoi se așternu iarăși liniștea, pe care o sparse Virgil Tibbs.

— Ai dat dovadă de mult curaj venind aici în seara asta, îi spuse el lui Dolores. Multe fete n-ar fi făcut-o.

— O labă de-a tatii m-a făcut să vin, admise Dolores cu seninătate.

— Ne-ai mai putea ajuta cu ceva dacă ai vrea, urmă Tibbs. Este un lucru mai important decît crezi. Ai putea să ne spui cum s-a întîmplat de l-ai visat pe domnul Wood ?

— Păi, cum am zis, l-a văzut trecînd, și așa i-a venit în gînd, se rățoi Purdy.

Tibbs nici nu luă în seamă vorbele lui și o fixă mai departe pe Dolores. În cele din urmă, fata păru să observe. Își netezi fusta din nou și, pentru prima oară, păru încurcată.

— Păi, vorbi ea rar, e un tip simpatic. Nu l-am cunoscut, dar am auzit vorbindu-se de el. Are o slujbă bună, permanentă, mașină și m-am tot gîndit la el. Am crezut că o să mă placă, mai ales că auzisem că n-are iubită.

— Eu sînt iubita lui, spuse Duena.

Sam Wood o privi cu uimire și neîncredere. Și Dolores se uită la Duena. Apoi se întoarse neliniștită spre Bill Gillespie. Acum era gata să admită orice.

— Nu-i dau fata, e prea bătrîn pentru ea, spuse Purdy.

Bill Gillespie luă o hotărîre.

— Fiindcă aţi venit amîndoi şi aţi declarat că domnul Wood nu e vinovat, în ceea ce mă priveşte consider cazul închis. Asta nu înseamnă că domnul Wood nu poate să vă dea în judecată pentru defăimare ; şi îmi închipui că o va face.

— Nu vreau să dau în judecată pe nimeni, spuse Sam Purdy se întoarse spre fiică-sa.

— Hai acasă, îi porunci el, şi se ridică.

Dolores se ridică şi ea, apoi se întoarse şi încercă să-i zîmbească lui Sam.

— Îmi pare rău, crede-mă, spuse ea.

Sam îşi aminti că e un gentlemen şi se ridică. La fel făcu şi Virgil Tibbs. George Endicott rămase pe scaun. Fără alte comentarii, cei doi Purdy ieşiră pe rînd. Atmosfera nu se limpezi însă decît la cîteva minute după ieşirea lor.

— Ei, şi-acum ce facem ? vorbi Gillespie.

Virgil Tibbs îi răspunse :

— Să terminăm cu disculparea domnului Wood. Mai e ceva de clarificat înainte de a-l elibera ?

— Da, replică Gillespie. Vreau să-mi spună de unde are cei şase sute dolari cu care şi-a plătit ipoteca.

Tibbs vorbi înaintea lui Sam :

— Cred că pot răspunde eu. Banca v-a spus că a depus o sumă de bani lichizi, dar nu v-a spus ce fel de bani lichizi.

— Banii sînt bani.

— Dar nu în cazul ăsta, replică Tibbs. Cînd i-am întrebat, mi-au spus că suma era în mare parte sub formă de monezi de douăzeci şi cinci de cenţi, de cincizeci de cenţi, şi chiar bănuţi de cinci şi zece cenţi. Erau şi bancnote, dar cea mai mare era de cinci dolari.

Începea să se facă lumină în acest caz.

— Vrei să spui că-i punea la ciorap ? întrebă Gillespie.

— Exact, spuse Virgil. Nu era lucrul cel mai deştept pe care putea să-l facă, deoarece la bancă i-ar fi pus cu dobîndă şi ar fi cîştigat cam optsprezece dolari pe an. Şi banii ar fi fost în mai multă siguranţă. Am impresia că economisea ce putea în felul acesta, chiar de cînd a intrat în poliţie, ca să-şi plătească ipoteca. Probabil pe baza unei cote pe care şi-o fixase singur.

— Am încercat să economisesc cîte cincizeci de cenți pe zi, explică Sam.

— De fapt, economisea ceva mai mult, spuse Tibbs. Aproape patru dolari pe săptămînă. Dar de ce nu-i depuneai la bancă ?

— Nu voiam să-i cheltuiesc. Erau banii de ipotecă. Îi țineam bine și n-am luat niciodată nici măcar cinci cenți, pînă mi-am plătit casa.

— Va să zică, s-a clarificat și aspectul ăsta, spuse Tibbs către Gillespie. Îl eliberați acum ?

Gillespie se uită spre George Endicott înainte de a răspunde. Părea complet dezumflat.

— Cred că da. spuse el.

— Atunci, vorbi Virgil, vreau să vă cer să-l repuneți în drepturi imediat, ca să poată patrula la noapte.

— Aș vrea să-mi petrec noaptea asta acasă, spuse Sam.

— Cred că e necesar să patrulezi la noapte, declară Tibbs. Și dacă nu te deranjează, am să vin cu tine.

Apoi Tibbs se întoarse spre Gillespie.

— Pot să vă promit un lucru, spuse el. Dacă nu se întîmplă nimic deosebit, pînă dimineață domnul Wood îl va aresta pe ucigașul lui Enrico Mantoli.

CAPITOLUL 13

Cînd Sam Wood o porni pe coridorul secției de poliție și ieși apoi afară, în aer liber, avu sentimentul puternic că trăise un vis urît. Furia, jignirea și disperarea pe care le simțise trecuseră acum, și revenise la starea în care fusese mai înainte. Cu excepția unui singur lucru : o ținuse pe Duena Mantoli în brațe și ea îl sărutase. Și în fața unor martori mărturisise că era iubita lui.

Bineînțeles că nu era, și Sam știa asta. O spusese doar ca s-o facă pe Dolores Purdy să se simtă fîstîcită, și izbutise. Dar timp de cîteva momente, Sam își imagină că ea o spusese sincer. Apoi izgoni gîndul și își aminti că era ora cinei.

Merse cu mașina pînă la un restaurant care oferea singurele fripturi acceptabile din oraș și-și comandă una. Simțea că o merită.

Patronul veni să schimbe două vorbe cu el.

— Sînt bucuros să te văd, domnule Wood, spuse el.

Sam știa exact ce vrusese să spună.

— Sînt bucuros că sînt aici, vorbi el pe același ton. Spune-i bucătarului să-mi facă o friptură bună.

— I-am și spus, îl asigură patronul. Ascultă, Sam, voiam să te întreb ceva. Nu-mi răspunde dacă n-ai chef, dar întregul oraș se minunează. Spune-mi, ce-i cu polițistul negru cu care lucrezi ?

— Virgil ? întrebă Sam. Ce-i cu el ?

— Ei, cum e ?

— E un expert în crime, spuse Sam. Întîmplarea face să-l avem la îndemînă și șeful l-a pus să lucreze. Asta-i tot.

— Trebuie să fie greu pentru tine, sugeră patronul.

— Nu, deloc, i-o reteză Sam. E al naibii de deștept și m-a scos dintr-un bucluc.

Sam se simți grozav de mîndru că lua apărarea omului care îi luase lui apărarea.

— Da, dar e un cioroi, insistă patronul.

Sam își puse mîinile pe masă și apoi ridică privirea în sus.

— Virgil nu-i un cioroi. Este negru, e adevărat, dar nu-i un cioroi. Am cunoscut o mulțime de albi, dar puțini sînt la fel de deștepți ca el.

Patronul se liniști dintr-o dată.

— Cîțiva dintre ei sînt deștepți, ai dreptate. Unul din ei a scris chiar o carte... Uite că-ți vine friptura.

Patronul avu grijă să-i fie servită cu tot dichisul. Chiar el singur îi aduse o sticlă de sos. Apoi se gîndi că Sam Wood trebuie să fie scuzat pentru ceea ce afirmase, deoarece tocmai trecuse printr-o experiență grea.

Cînd termină de mîncat, Sam plecă acasă. Odată ajuns acolo, deschise ferestrele ca să iasă aerul greu, și își scoase uniforma. Apoi făcu un duș, se bărbieri și se culcă să se odihnească.

Îi trecu ca o străfulgerare prin minte promisiunea făcută de Virgil că va aresta un criminal chiar la noapte.

I se păru tot mai ireal, pe măsură ce i se făcea somn. Mintea i se înceţoşă şi adormi adînc — pînă cînd deşteptătorul îl trezi la unsprezece.

Virgil Tibbs îl aştepta pe culoarul secţiei de poliţie. Sam pontă de venire, cum făcea întotdeauna ; poliţistul de serviciu căuta să se poarte cu el ca şi cum nu se întîmplase nimic. Cu registrul sub braţ şi cu cheile de la maşina de patrulare în mînă, se întoarse spre Tibbs.

— Hai să mergem, îl pofti.

Se aşezară împreună, la fel ca şi data trecută.

Încotro mergem, Virgil ? întrebă Sam.

— Tu conduci, răspunse Tibbs. Unde vrei. Mi-e indiferent. Numai să nu fie lîngă casa lui Purdy în noaptea asta. Nu vreau să mai trec din nou pe acolo.

Sam îi puse întrebarea la care se gîndea de o oră.

— Crezi că ucigaşul bătrînului Mantoli va ieşi la noapte ?

— Sînt aproape sigur, replică Tibbs.

— Atunci, poate că ar fi mai bine să patrulăm lîngă casa Endicott, ca să vedem dacă totul e în ordine.

— Sînt sigur că e în regulă, răspunse Virgil. Du-te dacă vrei, dar avem un motiv serios să rămînem aici.

— N-ai putea să-mi spui despre ce e vorba ? Ziceai că în noaptea asta o să-l arestez.

— Mai bine nu-ţi spun, Sam. Dacă aş face-o, ai putea strica totul prea devreme. E foarte greu să păstrezi ceva în tine în aşa fel încît tot ce zici, orice mişcare pe care o faci, să pară la fel ca şi cînd n-ai şti nimic. Pînă la timpul potrivit, cu cît sînt mai puţini cei care ştiu, cu atît e mai bine.

— N-am putea face ceva acum ?

Tibbs se uită pe fereastră.

— Sam, fără să te jignesc, n-ai vrea să ai încredere în mine şi să mă laşi să fac cum ştiu ? Îţi promit că ai să fii de faţă cînd se va întîmpla. De fapt, încerc să aranjez lucrurile în aşa fel, încît să faci tu arestarea.

— OK, Virgil, zise Sam, dar era dezamăgit.

Noaptea nu i se păruse niciodată atît de lungă. Vorbeau despre California, şi cum era pe coasta Pacificului, unde

Sam nu fusese niciodată. Pe urmă discutară despre baseball și despre box.

— Boxul este un fel greu de a-ți cîștiga existența, comentă Tibbs. Cunosc cîțiva boxeri și știu că nu le este deloc ușor. Lucrurile nu se termină odată cu ultimul gong. Cînd aplauzele se opresc, dacă firește sînt aplauze, boxerul coboară în cabină, unde îl așteaptă doctorul. Și cînd doctorul coase rănile de la ochi și de la gură, doare al dracului.

— Virgil, m-am tot întrebat cum de sînt atîția boxeri de culoare ? Sînt ei mai buni, sau poate e mai ușor pentru ei ?

— Dacă e mai ușor — nu știu. Am vorbit odată cu un boxer care avusese un meci în Texas. A fost bătut măr, deși boxase grozav — și-a găsit și el nașul. Oricum, cînd doctorul a venit să-l coasă și i-a făcut o injecție, l-a durut atît de tare încît a scos un urlet. Atunci doctorul i-a spus că-și închipuise că n-o să-l doară pentru că era negru.

Sam își aminti de o conversație avută cu Ralph, barmanul de noapte de la bufet. I se păru că trecuseră săptămîni de atunci. De fapt, fusese în noaptea crimei.

— Ce-i cu tipii ăia doi care au tăbărît pe tine ? întrebă Sam după un timp. N-am mai auzit ce s-a întîmplat cu ei

— Un domn Watkins, care-i consilier, i-a făcut scăpați El mi-a spus că cel mai bun lucru pentru mine ar fi să-mi țin gura, altfel aș putea fi reținut pentru că i-am rupt brațul.

— Crezi că i-a tocmit Watkins ?

— Sper că da, pentru că dacă el i-a angajat, va trebui să suporte și cheltuielile medicale pentru tipul rănit. Se pare că mai sînt și alți care umblă după mine să mă bată, spuse Tibbs calm, cu tonul cu care ar fi zis că s-ar putea să plouă peste o zi sau două.

— Sper să încerce, cînd voi fi și eu pe-acolo, se oferi Sam.

— Sper și eu, admise repede Virgil, pentru că nu va fi prea ușor data viitoare. Judo e un sistem bun, dar nu mergi prea departe cu el. După aia ești frînt și nu poți face nimic altceva decît să înlături unul sau doi din drumul tău.

— Există ceva mai tare ca judo ? întrebă Sam.

— Aikido e foarte bun, mai ales cînd urmărești niște suspecți, și nu vrei să le faci vreun rău fizic. Poliția din Los

Angeles folosește în mod curent metoda. Într-o luptă cînd totul pare pierdut, karate este ultimul cuvînt. Un bun cunoscător de karate e imbatabil.

— Avem și la noi luptători de karate ?

După o pauză, Tibbs răspunse :

— Da, cunosc pe cîțiva dintre ei. Multe lucruri care se spun despre karate nu sînt adevărate. De pildă, nu îți distruge mîinile. Dar ca metodă de a te apăra, karate este cel mai bun în materie de tehnică de luptă fără arme. Antrenamentul este sever, dar merită.

Sam o luă cu mașina în josul Străzii Mari, zgomotul motorului spărgînd liniștea nopții. Privi gardurile defilînd pe lîngă ei și opri mașina peste drum de farmacia Simon.

— Sîntem în siguranță dacă oprim aici în noaptea asta ? întrebă.

— Cred că da, răspunse Virgil.

Sam porni încet, lăsînd mașina să lunece singură spre marginea trotuarului. Cînd frînă, roțile erau la cîțiva centimetri de bordura trotuarului. Scoase carnețelul să scrie.

— Nu sîntem singuri, îl avertiză Virgil.

Sam privi în sus, surprins : în umbra deasă care învăluia intrarea în magazin văzu mișcîndu-se ceva. O siluetă ieși din întuneric și se îndreptă spre ei. Era un bărbat foarte înalt, dar umbla fără să facă zgomot. O clipă mai tîrziu îl recunoscu pe Bill Gillespie. Șeful poliției se aplecă. sprijinindu-și brațele pe geamul mașinii.

— Cum merge treaba, băieți ? întrebă.

Sam simți că avea gura încleștată — era greu de răspuns.

— Pînă acum bine. Nimic neobișnuit. La cîteva case luminile aprinse, dar nu pare să fie nicăieri scandal.

Gillespie deschise portiera din spate.

— Aș vrea să merg și eu puțin cu voi. Se urcă în mașină și închise ușa. Nu prea e loc mult aici în spate, adăugă, căci genunchii i se presau de speteaza scaunului din față.

Sam își trase scaunul cîțiva centimetri pentru a-i face loc.

— Unde ați vrea să mergeți ? întrebă.

— Mi-e totuna, declară Gillespie. Virgil spunea că în noaptea asta o să-ți arate asasinul, și aș vrea să-l văd și eu. Asta-i tot.

Sam se uită cu coada ochiului la omul tăcut de lîngă el. Își dăduse seama cu o clipă înainte că, pentru prima oară de cînd era polițist, avea un partener. Și în pofida culorii pielii, Sam simți că se putea bizui pe el. Virgil știa să gîndească și să se descurce. Amîndouă calitățile i-ar putea fi necesare înainte ca noaptea să se sfîrșească.

Răsuci cheia de contact, traversă șoseaua și o porni prin mahalalele mizere ale orașului. Conducea încet și, ca de obicei, era atent la cîinii care ar fi putut să doarmă în stradă. Zări unul și-l ocoli cu grijă.

Garajul mecanicului Jess era învăluit de întuneric și tăcere. La fel și reședința reverendului Amos Whiteburn. O lumină fusese lăsată aprinsă în reședința doctorului Harding care-i servea și de birou. Doctorul Harding se îngrijea de sănătatea cetățenilor de culoare din Wells. Mașina trecu peste șinele de cale ferată și o porni în sus, pe strada care ducea spre locuința lui Purdy. Sam se gîndi ce să facă. Apoi merse înainte, după cele întîmplate, în noaptea asta totul avea să fie în ordine. Casa lui Purdy era întunecată și liniștită.

— Ora asta din noapte îți dă un sentiment ciudat, spuse Gillespie.

Sam dădu din cap, aprobator.

— Și eu am întotdeauna impresia asta, spuse. E o miasmă în aer.

— O ce ? întrebă Gillespie.

— Scuzați-mă, o anumită senzație, un fel de atmosferă specială.

— Asta am vrut să spun și eu, zise Gillespie. Alde Purdy nu stau pe undeva pe-aici ?

— Tocmai am trecut de casa lor, adeveri Sam.

După încă vreo trei case, întoarse spre șosea. Încetini la stop, lucru pe care-l făcea întotdeauna, deși la ora asta strada era de obicei pustie. Acum însă venea o mașină și o așteptă să treacă. Pe cînd aștepta, felinarul străzii aruncă destulă lumină ca să recunoască mașina lui Eric Kaufmann, sau una identică.

Sam întoarse mașina și se luă după el, spre bufet.

— De obicei, fac o pauză cam pe la ora asta.

— N-am nimic împotrivă, zise Gillespie.

Sam acceleră, avînd grijă să nu piardă din ochi mașina din fața lui. Cînd ajunseră la marginea orașului, cealaltă mașină încetini și se îndreptă spre locul de parcare al bufetului. Sam încetini, lăsîndu-i lui Kaufmann destul timp ca să intre la bufet, înainte ca el însuși să ajungă la parcare. Sam și Gillespie se dădură jos.

— Și Virgil ? întrebă Gillespie.

— Am să aștept aici, spuse Tibbs.

— Ce-ai vrea să-ți aduc ? întrebă Sam.

— Cred că nimic. Dacă îmi vine vreo idee, am să-ți spun.

Sam și Gillespie porniră spre bufet. Cînd intrară, Eric Kaufmann se uită la ei, surprins. Apoi se ridică și le strînse mîinile.

— E o plăcere cu totul neașteptată, spuse el.

— Și pentru noi, adăugă Gillespie. Cum se face că ești aici la ora asta ?

Era o întrebare prietenească, dar o anumită intonație sugera că Gilespie dorea într-adevăr să cunoască răspunsul.

— Tocmai vin din Atlanta, explică Kaufmann. M-am obișnuit să conduc noaptea. E mai răcoare și mai puțină circulație pe șosea.

— Înțeleg, zise Gillespie, și se așeză jos. Vreo noutate ?

— Și încă cum, răspunse Kaufmann. Am reușit să pun mîna pe un dirijor renumit, unul dintre cei mai buni, care să-l înlocuiască pe Enrico. Nu vă spun cine e, pentru că vreau ca George Endicott să afle primul. Iar vînzările de bilete merg foarte bine. O să fie mare înghesuială aici luna viitoare.

Sam se așeză, întrebîndu-se ce să comande. Îi făcu semn lui Ralph, barmanul, să-i servească pe ceilalți cît timp se va gîndi ce să ia. Singurul lucru la care putea reflecta era promisiunea că la noapte va aresta un asasin. Trecuse mai mult de jumătate din noapte, și încă nu vedea nici un semn. Foarte curînd vor veni zorile, și atunci misterul nopții se va evapora. Într-un fel, i se păru că atunci va fi prea tîrziu. Asasinul lovise în timpul nopții ; va trebui deci ca asasinul să fie prins neapărat noaptea. Devenise o entitate ireală, nu o persoană normală care umblă pe stradă și arată ca oricine.

Dar de unde să știi cum arată un asasin ?

Sam comandă bere și pîine prăjită, o combinație ridicolă, își dădu seama un moment mai tîrziu. Dar așteptă ca Ralph să i le aducă, și apoi se mulțumi să se uite la ele, cînd deodată auzi un zgomot în spatele său. Se întoarse și-l văzu pe Virgil Tibbs stînd în pragul ușii. Negrul părea patetic de vulnerabil în acel moment, ca și cum și-ar fi dat seama că se aventurase într-un loc unde nu avea ce căuta.

Ralph îl zări și strigă la el :

— Hei, dumneata de acolo, afară !

Virgil șovăi și înaintă precaut vreo doi pași.

— Vă rog, spuse el, mi-e grozav de sete. Tot ce vreau e o ceașcă cu lapte.

Ralph aruncă o privire rapidă la oaspeții lui, apoi înapoi spre Tibbs.

— Nu poți intra aici, știi bine ! Cînd domnii aceștia vor termina de mîncat, poate că unul din ei îți va aduce ceva afară.

— Am să aduc eu, se oferi Sam.

În loc să se retragă, Virgil înaintă și mai mult în camera interzisă.

— Uite ce e, zise el, știu că aveți aici niște reguli, dar sînt polițist, la fel ca și acești domni. Nu am nici o boală. Tot ce vreau e să stau jos și să mănînc ceva, la fel ca ceilalți.

Sam răsuflă adînc, pregătindu-se să intervină. Virgil era făcut praf pentru prima oară de cînd îl cunoștea, și Sam se simțea grozav de stînjenit. Apoi, înainte de a putea spune ceva, Ralph ocoli tejgheaua și veni spre locul unde stătea Virgil.

— Am auzit de tine, începu Ralph. Ești Virgil și nu ești de pe meleagurile noastre. Știu cîte ceva despre tine. De hatîrul acestor domni, nu vreau să mă port brutal, dar trebuie să pleci. Dacă patronul aude vreodată că te-am lăsat să treci pragul bufetului, mă dă afară imediat. Acum, te rog să pleci.

— De ce ? întrebă Tibbs.

Fața lui Ralph se înroși, și deodată îi sări muștarul.

— Pentru că așa ți-am spus eu.

Cu aceste cuvinte, îl apucă de umăr pe Virgil și-l întoarse spre ușă.

Tibbs se răsuci pe călcîie, apucă brațul lui Ralph cu amîndouă mîinile și-l smuci înapoi, într-o încleștare dureroasă.

Sam nu mai putu răbda. Se ridică în picioare și veni spre ei.

— Dă-mi drumul, Virgil, spuse. Nu-i vina lui.

Virgil Tibbs păru să nu audă această remarcă. Comportarea lui șovăitoare dispăruse și acum părea că știe exact ce vrea.

— El e, Sam, îi spuse. Arestează-l pe omul ăsta pentru asasinarea lui Enrico Mantoli.

CAPITOLUL 14

Zorile fierbinți mînjeau cerul, fumul acoperind orice culoare, iar frumusețea care vine adesea cu prima rază a zilei lipsea. Virgil Tibbs aștepta în sala de detenție a secției de poliție, citind o nouă carte. Era *Anatomia unei crime*.

După aproape trei ore, ușa biroului lui Gillespie se deschise. Se auziră pași și apoi se trînti ușa unei celule. Cîteva minute mai tîrziu, bărbatul voinic ce conducea secția de poliție din Wells intră în sală. Se așeză și-și aprinse o țigară. Tibbs aștepta ca el să vorbească primul.

— A dat o declarație și a mărturisit totul, zise Gillespie.

Tibbs puse cartea jos.

— Eram sigur că o să reușiți, afirmă el. A spus și de avort ?

Gillespie păru ușor surprins.

— S-ar părea că știi toată povestea, Virgil. Sînt curios de unde le-ai aflat pe toate.

— Unde-i Sam ? întrebă Virgil.

Era pentru prima oară că folosea în prezența lui Gillespie prenumele lui Wood. Gillespie păru să nu observe.

— S-a întors să-și facă rondul. A spus că asta îi este meseria.

— E un polițist excepțional de conștiincios, spuse Virgil. Și asta înseamnă mult. În curînd, cu toată lumea asta care va veni pentru concerte, o să aveți nevoie de ajutor.

— Știu, zise Gillespie.

— Mă gîndeam că Sam ar fi un bun sergent. Oamenii l-ar stima și respecta, și Sam e pregătit pentru acest post.

— Nu cumva vrei să conduci secția în locul meu, Virgil ? întrebă Gillespie.

— Nu, dar mă gîndeam că dacă ați hotărî ceva în această direcție, fără îndoială că Sam v-ar fi foarte recunoscător. Și în aceste împrejurări, cred că ar putea să uite complet necazul pe care l-a avut de curînd. Mă iertați că pomenesc de el.

Gillespie nu spuse nimic un timp. Tibbs aștepta. lăsîndu-l să chibzuiască.

— De cînd știai că e Ralph ? întrebă în sfîrșit șeful poliției.

— Abia de ieri, răspunse Tibbs. Am de făcut o mărturisire, domnule șef. Era cît pe ce să ratez complet toată treaba, înverșunîndu-mă împotriva altuia.

În clipa aceea sună telefonul. Polițistul de serviciu răspunse și-l chemă pe Gillespie.

— E pentru dumneavoastră.

Gillespie se ridică în picioare și se duse să vadă cine-l chema imediat după ora șapte dimineața. Era George Endicott.

— Am chemat ca să întreb cînd o să vii la birou, explică Endicott. Nu mă așteptam să te găsesc la ora asta.

— Sînteți foarte matinal, spuse Gillespie.

— Nu de obicei. Eric Kaufmann m-a anunțat că dumneata și oamenii dumitale l-ați prins pe ucigașul lui Enrico. Te rog să primești sincerele mele felicitări. Am înțeles că dumneata personal l-ai arestat. Asta zic și eu o treabă grozavă.

Gillespie își aminti de unele hotărîri pe care le luase.

— De fapt, arestarea a făcut-o domnul Wood, spuse el. Eram și eu acolo — atîta tot. Rolul meu a început mai tîrziu — cînd l-am interogat pînă a mărturisit.

— Totuși, nu pot să cred că erai acolo din întîmplare, stărui Endicott.

Șeful poliției răsuflă adînc și făcu ceea ce nu mai făcuse niciodată :

— Acesta e meritul lui Virgil. El s-a ocupat îndeaproape de caz.

Acum că se terminase, nu părea să fi fost chiar atît de greu. Iar Endicott era din nord, ceea ce făcea ca lucrurile să pară și mai ușoare.

— Știi, am vorbit cu Grace și cu Duena. Deși ar putea părea cam deplasat așa de curînd după moartea lui Enrico, vrem să avem o reuniune liniștită aici, diseară. Sper că ai putea să aranjezi să vii și dumneata.

— Cu plăcere.

— Perfect. Și, te rog, ai putea să-i aduci și pe Sam Wood și Virgil Tibbs ? Cred că poți să dai de ei.

Asta îi căzu mai greu lui Gillespie, dar o înghiți.

— Am să le spun, zise.

Cînd închise telefonul, se gîndi că de două ori fusese cît pe ce să greșească, dar că de amîndouă dățile ieșise victorios. Putea să mai adauge și a treia. Și dacă cineva din secție găsea ceva de spus, va avea de-a face cu el. Se duse în sala de detenție, îl privi țintă pe Virgil Tibbs și-i întinse mîna. Tibbs se ridică și i-o strînse.

— Virgil, începu Gillespie, vreau să-ți mulțumesc pentru ajutorul pe care mi l-ai dat. Am să-i scriu șefului dumitale, Morris, ca să-i mulțumesc pentru serviciile pe care ni le-ai adus. Am să-i spun că ai făcut o treabă grozavă.

Gillespie dădu drumul primei mîini de negru pe care o strînsese vreodată. Se uită la omul a cărui mînă o strînsese și văzu, surprins, că ochii-i erau umezi.

— Sînteți un om de admirat, domnule șef Gillespie, spuse Tibbs, și vocea-i tremură puțin.

Atunci își aminti Gillespie de o frază celebră. O știa pentru că o detesta :, acum însă îi putea fi de folos.

— Mulțumesc, Virgil, zise. Faci cinste rasei dumitale. Și după o pauză, adăugă : Vreau să spun, bineînțeles, rasei umane.

La șapte și jumătate în seara aceea, Gillespie veni cu mașina sa personală să-i ia pe Sam Wood și Virgil Tibbs de la secția de poliție. Cei doi se urcară în mașină — Tibbs în spate.

Discutară puțin pe cînd mașina urca panta spre casa Endicott. Nici unul din ei nu dormise prea mult, dar nu putuseră refuza să vină la reuniune. Gillespie se întreba cum avea să se simtă la o reuniune mondenă unde era oaspete un negru.

Cînd sosiră, Grace Endicott îi întîmpină la ușă și îi conduse în vastul salon, întîi Gillespie, apoi Sam, și Virgil la urmă.

Camera nu era prea plină. Veniseră Eric Kaufmann, Jennings, bancherul cu soția, Duena Mantoli și primarul Schubert cu soția.

Sam Wood era destul de vag conștient de prezența oaspeților : însă era profund conștient de prezența Duenei, a cărei frumusețe în seara asta îi tăia literalmente respirația. Stătea, stîngaci, în mijlocul salonului, se uita la ea și își spunea încă o dată că ținuse fata asta în brațe și că ea îl sărutase. Deși amintirea stăruia foarte vie, era umbrită de un văl de irealitate.

George Endicott ceru să se facă liniște. Cînd toată lumea se potoli și se așeză jos, el luă cuvîntul. Ținea un pahar în mînă, și se uita la el în timp ce vorbea :

— Această reuniune e cam stranie, dar Grace și cu mine am dorit să veniți cu toții, deoarece, cu toată nenorocirea care ne-a lovit, mai avem multe lucruri de care să ne bucurăm. Avem un dirijor pentru festivalul nostru : știți cu toții cine este. Biletele au fost aproape toate vîndute. Orchestra a început repetițiile. Domnul Kaufmann a dirijat ieri orchestra și mi-a declarat că festivalul va fi la un nivel foarte înalt. Așa că, de față cu dumneavoastră, îl rog pe domnul Kaufmann să ne facă favoarea să dirijeze măcar unul din programele noastre.

Se auziră cîteva aplauze discrete. Kaufmann se îmbujoră, apoi își reveni și spuse :

— Aș fi mîndru s-o fac.

— Mai departe, am căutat un nume potrivit pentru teatrul nostru în aer liber. Recunoscînd faptul că acesta se datorează energiei, capacității, entuziasmului unui singur om, consiliul de administrație a votat azi după-amiază să-l numească „Arenele Mantoli".

Toată lumea se uită la Duena. Ea își acoperi fața cu mîinile, fără o vorbă.

— Sînt sigur că Duena va fi de acord să anunțe această veste în seara deschiderii festivalului, continuă Endicott.

Acum ajungem la a treia problemă. Este vorba de felul în care poliția noastră. ajutată de capacitățile unui om cu totul neobișnuit, a găsit și a arestat pe cel care e vinovat de nenorocirea ce s-a abătut asupra noastră. Nu știu cum a reușit această performanță ; aș vrea ca cineva să-mi spună, dacă este acum momentul și locul.

— Și eu aș vrea să aflu, spuse Frank Schubert.

— Domnule Gillespie ? îl îmbie Endicott pe șeful poliției.

Într-un moment de rară claritate, Gillespie văzu că n-avea decît un singur lucru de făcut. Nu putea să le povestească nimic, fiindcă nu cunoștea povestea. Să-și mărturisească ignoranța în acest stadiu era de neconceput. Și înțelese limpede că dacă mărturisea al cui e meritul, el însuși nu va avea decît de cîștigat.

— Domnul Wood și Virgil au format o echipă care l-a urmărit și l-a prins, spuse el pe un ton moderat Vă sugerez să-i întrebați pe ei.

Cu asta, gîndi Gillespie, o să fiu chit cu Sam.

George Endicott se uita la Sam.

— Domnule Wood ? îl pofti el.

— Întrebați-l pe Virgil, răspunse Sam cu neprefăcută modestie. El este autorul.

— Domnule Tibbs, spuse Endicott, îndreptîndu-și privirea spre locul unde negrul ședea liniștit, aveți cuvîntul. Am auzit că ne părăsiți în seara asta. Vă rog să nu plecați înainte de a ne spune totul.

Tibbs se uită la Gillespie.

— Dă-i drumul, Virgil, îl invită șeful poliției.

— Mă simt extrem de jenat, începu Tibbs. și părea cît se poate de sincer.

— Nu e nevoie să fiți chiar atît de modest, îl încurajă Endicott. Cunosc bine reputația dumneavoastră pe coasta Pacificului. O anchetă încununată cu succes nu e nimic nou pentru dumneavoastră.

— Nu-i vorba de asta, replică Tibbs, ci de faptul că nu pot să mai ascund cît de groaznic era să ratez acest caz. A fost pur și simplu un noroc, așa că nu-mi pot atribui nici un merit.

— Ce-ar fi să ne lăsați pe noi să judecăm, îl invită Jennings.

Virgil răsuflă o dată adînc și începu să vorbească :

— În orice anchetă în legătură cu un asasinat, unul din primele lucruri este să stabilești motivul crimei, dacă este cît de cît posibil. Cînd afli cine profită de pe urma morții victimei, ai cel puțin un punct de plecare. Asta, bineînțeles, în caz că nu există o soluție evidentă, care este relativ ușor de depistat.

Cînd domnul șef Gillespie a aranjat să rămîn aici și mi-a încredințat cazul, am aflat cîte ceva din probele materiale de care dispuneam și apoi m-am pus pe lucru pentru a afla motivul. Mi-e teamă, acum, c-o să vă șochez pe toți, și pe domnul Kaufmann în special. Mă îndoiesc că mă va ierta vreodată. Știți, timp de cîteva zile, am crezut că el e vinovatul, și am muncit din greu ca s-o dovedesc.

Tibbs ridică privirea la tînărul dirijor, al cărui chip avea o expresie de nepătruns. Sam Wood îl privi și el. hotărînd că era cu neputință să știi ce gîndea omul. Dar Sam nu era surprins ; și el se gîndise la Eric Kaufmann, deși n-ar fi putut spune de ce.

— Vedeți dumneavoastră, urmă Tibbs, domnul Kaufmann avea un motiv puternic și imediat : moartea tragică a maestrului Mantoli îl situa în poziția de a se ocupa direct de festivalul de muzică, alegîndu-se astfel și cu faima și cu recompensa financiară care ar fi rezultat. Mulți oameni au ucis pentru mai puțin decît atît. Trebuie să adaug însă că domnul Kaufmann contracara total acest motiv prin munca energică depusă cu succes pentru a găsit cît mai repede un dirijor cu renume, care să-l înlocuiască pe maestrul Mantoli.

La acest stadiu, domnul Kaufmann era doar un suspect și nimic mai mult. Apoi, la prima mea vizită, i-a scăpat o remarcă în prezența mea : cum că maestrul Mantoli ar fi fost „doborît". Cum ziarele nu apăruseră încă, iar domnul Kaufmann se presupunea că venise din afara orașului direct acolo, n-ar fi avut cum să știe că maestrul Mantoli fusese într-adevăr doborît. Ar fi putut să fie împușcat, sau otrăvit, sau o mulțime de alte lucruri. Așa că am interpretat această remarcă drept o dovadă de cunoaștere vinovată a faptului, și astfel a devenit suspectul numărul unu. Ceea ce însă mi-a scăpat este că „doborît" constituie o expresie obișnuită, care nu trebuie neapărat luată ad litteram.

— Ți-e greu să suporți ? o întrebă Grace Endicott pe Duena, care stătea lîngă ea.

Duena scutură din cap, fără a-și dezlipi ochii de la Tibbs.

— Apoi a urmat problema plăcintei cu vișine, continuă Virgil. Cînd am verificat tot ce a făcut domnul Kaufmann în noaptea fatală, am aflat că sosise la Atlanta la o oră care nu putea fi stabilită cu exactitate. Liftierului de la hotel îi spusese că cinase tîrziu și se interesase dacă la acea oră plăcinta cu vișine era indicată — ceea ce mi s-a părut, pentru mai multe motive, un alibi fabricat. Unul din motive era că nu exista nici o dovadă că luase într-adevăr cina, dar pretinzînd asta în mod automat, mai adăuga o oră la ora cînd se presupunea că sosise în oraș. Plăcinta cu vișine la trei dimineața, sau în jurul acestei ore, este neîndoielnic ceva neobișnuit, și nu l-am crezut că mîncase cu adevărat. În sfîrșit, faptul că-i spusese liftierului mă făcea să bănuiesc că o făcea premeditat, ca liftierul, întrebat mai tîrziu, să-și amintească discuția. Domnul Kaufmann n-avea de unde să știe că omul n-o să-și amintească exact ora sosirii lui. Acum eram convins că știam cine e vinovatul și am început să-l urmăresc cu stăruință.

— Așa cum ați prezentat lucrurile, nu vă pot învinui nici un moment, spuse Kaufmann. Întîmplător, îmi place grozav plăcinta cu vișine, dar asta n-aveați de unde s-o știți.

— Sînteți extrem de generos, domnule, spuse Virgil.

— Continuați, vă rog, vorbi Duena.

— Ca să-mi mărturisesc și celelalte păcate, urmă Virgil, de îndată ce m-am fixat asupra domnului Kaufmann, am încetat să mai observ ce se întîmpla în jurul meu.

— Pe naiba ! îl întrerupse Sam Wood. Ai observat cît de mult praf era pe mașina mea și ai dedus de aici o mulțime de lucruri.

Bill Gillespie nu vru să fie mai prejos.

— Ai observat și că Harvey Oberst era stîngaci, adăugă.

— Da, dar ceea ce era mai important mi-a scăpat cu totul, spuse Tibbs. Pe cînd îl urmăream pe domnul Kaufmann, tot ce avea cu adevărat legătură cu cazul mi se prezenta într-o cu totul altă lumină. M-am ambiționat să-l prind pe domnul Kaufmann, şi am comis o greşeală fatală : încercam să fac ca dovezile să se potrivească suspectului, în loc să fac invers. Acest procedeu n-are nici o scuză.

— Spuneţi mai departe, îl invită din nou Grace Endicott.

— Voi termina prin a mărturisi că am căutat arma crimei şi, în cele din urmă, mi-a fost predată. Tibbs mai respiră o dată adînc, apoi se lansă în declaraţia pe care simţea că trebuia s-o facă : A fost descoperită lîngă arena de concerte, şi deşi aceasta nu-l viza direct pe domnul Kaufmann, sugera din nou vinovăţia lui. Aveam, socoteam eu, destule probe, dar nici una din ele nu putea sta în picioare măcar cinci minute în faţa unui tribunal. Cu cît căutam mai mult, cu atît găseam mai puţin cu ce să-mi susţin cazul, deoarece domnul Kaufmann era, bineînţeles, complet nevinovat. Cînd Harvey Oberst a fost adus ca suspect, am aflat de la el că exista o fată în Wells, de genul celor ce aduc necazuri aproape tuturor celor cu care vin în legătură — Dolores Purdy. Am înregistrat faptul, dar nu m-am gîndit o clipă că toată întîmplarea se învîrtea de fapt în jurul ei. Apoi Ralph, barmanul de la bufet, a adus o acuzaţie gravă unui capabil inginer de rachete, un om nevinovat care pur şi simplu trecea prin oraş cu maşina. Era un temei foarte slab pentru a justifica o arestare ; părea mai degrabă o încercare de a tulbura apele, ceea ce de fapt şi era. Pentru prima oară, am început să-mi pun întrebări despre acest tînăr. Dar nu vedeam nici o legătură între el şi Dolores Purdy.

— Şi exista vreo legătură ? întrebă Duena.

Tibbs aprobă din cap.

— Domnul Purdy lucrează noaptea. Ralph o cunoştea pe Dolores şi a început s-o viziteze cînd tatăl ei nu era acasă. Se pare că doamnei Purdy nu-i pasă prea mult de copiii ei şi nici nu se ocupă de ei. Ralph şi Dolores erau foarte asemănători. Amîndoi erau în căutarea a ceea ce considerau senzaţii tari. Acum vreo şase săptămîni sau două luni, au început să aibă relaţii intime ; în ultimele zile, Dolores a crezut că rămăsese însărcinată şi, cînd Ralph a venit s-o vadă, i-a mărturisit starea ei şi i-a cerut s-o ajute. Ralph s-a speriat : credea că Dolores avea numai şaisprezece ani și că era minoră. Și se temea și de tatăl ei. Astfel, ca mulți alți indivizi asemenea lui, a încercat disperat o soluție extremă. Știa că era greu să găsească un doctor bun ca să provoace un avort, dar a crezut că poate va găsi pe undeva unul care s-o facă, dacă ar fi avut destui bani.

— Acum încep să înțeleg, comentă Schubert.

— Și în vreme ce Ralph căuta o soluție, lui Dolores i-a venit și ei o idee. Ralph nu era cine știe ce partidă ; dar s-a gîndit că știa ea un bărbat care ar fi putut să fie.

Duena Mantoli, a cărei expresie rămase neschimbată, își îndreptă privirea spre Sam Wood. Pentru Sam a fost ca un șoc electric ; strînse brațele fotoliului, încercînd să arboreze o expresie indiferentă.

— Aproape în fiecare noapte, domnul Wood patrula prin fața casei ei, deseori la aceeași oră, deoarece era în drum spre bufet, unde de obicei se oprea pentru o scurtă pauză. Dolores a făcut ce a făcut, deci, să fie văzută goală de domnul Wood. Era sigură că o va remarca și se va opri probabil să-i vorbească, eventual să-i atragă atenția că poate fi văzută din stradă. Și într-un caz și-n altul, știa că farmecele ei astfel dezvăluite vor fi irezistibile. Și odată ce domnul Wood se va fi compromis cu ea, va putea pretinde că e tatăl copilului, urmînd astfel să facă un pas uriaș pe scara respectabilității sociale. Dar domnul Wood era și deștept și plin de sentimentul responsabilității : și-a dat seama că dacă ar fi mers chiar și numai pînă la ușa ei s-o prevină, ar fi fost compromis. Așa că, prudent, și-a continuat drumul și micul ei plan s-a spulberat.

Sam Wood își dădu seama că toată lumea se uita la el. *Știa* că, de fapt, nu-și făcuse chiar așa socoteala, dar n-avea nici un sens s-o spună. În tot cazul, se comportase așa cum presupunea Tibbs. Așa că rămase tăcut, încercînd să pară nepăsător.

— Atunci s-a întîmplat ceea ce m-a silit, pînă la urmă, s-a iau pe pista cea bună. Domnul Gillespie, pe baza unei probe pe care o descoperise, l-a arestat pe domnul Wood ca suspect de omucidere. Acum obiectivul meu principal nu mai era să-l demasc pe domnul Kaufmann, ci să dovedesc nevinovăția domnului Wood ca să-l scot din închisoare. Aici m-a ajutat chiar domnișoara Purdy, care închipuindu-și că domnul Wood era într-o situație grea, l-a acuzat imediat de a fi avut relații intime cu ea, presupunînd că în situația dată el n-ar fi putut protesta.

— Drăguță fată, comentă Jennings.

— Dar, dar sînt o sumedenie ca ea, adăugă George Endicott ; iar soția lui dădu din cap, în tăcere.

Virgil continuă :

— Domnul Wood este acela care m-a făcut să-mi îndrept atenția spre casa Purdy, așa că am început să mă interesez de fata asta. Domnul Gillespie a avut buna inspirație de a-i chema pe Purdy și fiica sa la o discuție, la care am tras și eu cu urechea. În cursul discuției, fata a declarat categoric că domnul Wood îi făcea vizite seara, în drum spre slujbă. Firește că nu era adevărat, dar asta mi-a deschis ochii : exista un alt bărbat care se ducea la slujbă la ora aceea, și un candidat mult mai plauzibil la favoarea îndoielnică de a fi iubitul ei. Atunci mi-am amintit cum Ralph încercase să implice, într-un mod aproape idiot, un om vădit nevinovat.

Acum mă îndreptam rapid spre dezlegarea enigmei. Am verificat și am găsit șase persoane care îl văzuseră pe domnul Wood în timpul rondului său în noaptea crimei . patru dintre ei îi furnizară chiar un alibi destul de valabil. Pe aceștia i-am găsit întîmplător, ducîndu-mă în casele unde remarcasem lumină atunci cînd am parcurs cu domnul Wood, în mașina lui, itinerariul obișnuit al patrulării de noapte. Dintre oamenii care în mod oarecum regulat se trezesc înainte de zorii zilei, destui văzuseră mașina poliției.

Atunci am înțeles, în sfîrșit, încă două fapte importante : cel care pusese cadavrul maestrului Mantoli în mijlocul autostrăzii trebuia să fi cunoscut îndeaproape traficul probabil la acea oră ; Ralph avea această cunoștință. Și am înțeles și semnificația faptului că era o noapte zăpușitoare.

— Vrei să spui că vremea are vreo legătură cu această crimă ? întrebă Frank Schubert.

— Categoric ; în două feluri deosebite, care amîndouă urmau să-i dea lui Ralph un alibi foarte bun, pe care el nu și-l plănuise în nici un fel. De îndată ce mi-am amintit de arșița acelei nopți, o puternică piedică în a-l suspecta pe Ralph a dispărut şi am ştiut că de data asta găsisem omul. Cunoşteam motivul, stabilisem posibilitatea, iar ca individ i se potrivea perfect schema de conduită a asasinului.

— Ce-a făcut el, exact ? întrebă Endicott.

— A plecat devreme spre slujbă, ca s-o poată vedea pe Dolores. Ea i-a dat limpede de înțeles că ori „are grijă de ea“, ori va avea de suportat consecințele. Ca să scape din încurcătură, s-a gîndit că-i trebuiau bani ; dar nu avea nimic pus deoparte, iar salariul era cu totul insuficient. Era pus la zid, sau cel puțin așa credea.

— Dar fata, de fapt, nici nu era însărcinată, interveni Duena.

— E adevărat, zise Tibbs. Cum de v-ați dat seama ?

Fata se uită la el, apoi vorbi :

— În ziua cînd am văzut-o. Îți sărea în ochi. Nu vroia nimic de la nimeni — decît să fie lăsată în pace. Şi-apoi, a și declarat că nu putea să fie examinată.

— Spune mai departe, îi ceru Gillespie lui Tibbs.

— În noaptea aceea, Ralph mergea cu mașina spre slujbă, gîndindu-se ce să facă. Hotărî că trebuie să fure de la cineva. Întrebarea era — de la cine ? Cu cîteva minute înainte, domnul Endicott îl lăsase pe maestrul Mantoli la hotel, un hotel de mîna a doua fără aer condiționat. Preocupat şi entuziasmat de proiectul festivalului muzical, maestrul Mantoli şi-a dat probabil seama că nu va putea adormi imediat şi s-a hotărît să se plimbe puțin. Vă amintiți că v-am întrebat dacă obişnuia să ia astfel de hotărîri neaşteptate ? În acelaşi timp, m-am interesat dacă i se întîmpla să se împrietenească uşor cu oamenii şi dacă ar fi putut să nu aibă încredere în cineva numai pentru că ar fi făcut parte dintr-o categorie socială inferioară ?

— Și v-am spus că era impulsiv și că era dornic să se împrietenească cu tot felul de oameni, zise Duena.

— Da, mi-ați spus. Şi am înțeles cum s-a întîmplat. Ralph, venind pe stradă cu mașina, l-a recunoscut pe maestrul Mantoli cu înfățișarea lui atît de deosebită, cel puțin în acest oraş. Iată, și-a spus Ralph, ocazia. A oprit mașina și s-a oferit să-l conducă pe domnul Mantoli prin oraş, şi el a acceptat.

Cînd mi s-a spus pentru prima dată că arma crimei a fost găsită lîngă arena de concerte, am presupus că asta îl implica pe domnul Kaufmann. Eram complet greșit. Ralph i-a spus că nu văzuse arena de concerte, și maestrul Mantoli s-a oferit să i-o arate. Și el voia s-o mai vadă o dată, deoarece chiar în seara aceea fuseseră stabilite planurile festivalului.

Așa că s-au dus în arenă, maestrul Mantoli pentru motivele pe care le-am spus, Ralph ca să-i fure atîția bani cîți îi trebuiau ca să-și rezolve problema. Au coborît la marginea arenei și au rămas privind aranjamentul. Spectatorii — sau mai degrabă auditorii — urmau să stea pe buturugi, cel puțin în primul sezon. Ultimele rînduri abia fuseseră aranjate, și bucăți de lemn erau împrăștiate peste tot. Ralph a ridicat una din ele, gîndindu-se cum s-o folosească. Atunci i-a venit ideea să-l pocnească nu prea tare, iar mai tîrziu să pretindă că amîndoi fuseseră atacați pe la spate de persoane necunoscute. În momentul cînd i-a dat lovitura fatală, intenția lui era doar să-l amețească.

— Atunci, a fost... în parte un accident ? întrebă Duena.

— Da, atac cu armă ucigătoare și omucidere, nu crimă cu premeditare.

— Îmi pare bine, zise fata cu glas liniștit.

— Cînd maestrul Mantoli a căzut la pămînt în nesimțire, Ralph a fost cuprins de panică. Prima pornire a fost umanitară, să-l ducă pe omul pe care tocmai îl lovise la un doctor. Îl treceau acum sudori reci și îi era groaznic de frică. L-a cărat pe maestrul Mantoli cîțiva pași pînă la mașină, l-a vîrît înăuntru și s-a întors în oraș. Pe cînd trecea prin centrul orașului, și-a dat seama ce a făcut. A oprit pe o stradă lăturalnică, a luat portofelul victimei din care a scos destui bani ca să-și rezolve problema inițială și apoi a lăsat corpul în mijlocul șoselei, cu portofelul alături. Apoi a gonit spre bufet, ajungînd cu întîrziere la lucru, ceea ce făcea cu regularitate de două sau trei ori pe săptămînă.

— Dar de ce în mijlocul șoselei ? întrebă Grace Endicott, făcînd ochii mari.

— A crezut că vina va cădea asupra vreunui automobilist din aceia care fug de la locul accidentului. Amplasarea cadavrului era un element major, dar cîtăva vreme nu mi-am dat seama de importanța lui.

— Și temperatura ? întrebă George Endicott.

— A, da, temperatura i-a furnizat lui Ralph două avantaje. Primul, a făcut ca traficul să fie aproape nul, și al doilea, a întîrziat descoperirea cadavrului.

— Stați puțin, îl întrerupse Frank Schubert. Ce-i cu inginerul care a trecut și el cu mașina pe acolo ?

— Cînd a fost aici, nimeni nu l-a întrebat *pe el* ora exactă cînd a trecut prin oraș. Ralph a declarat că a fost cu patruzeci și cinci de minute înainte ca Sam să găsească cadavrul. O declarație pe care Gottschalk nici n-a contrazis-o măcar, deoarece nu știa cînd a fost găsit cadavrul. El a trecut prin oraș pe cînd Ralph își jefuia victima. Ralph a remarcat mașina neobișnuită și, cînd omul s-a oprit la bufet la întoarcere, Ralph a chemat poliția, sperînd că Gottschalk va fi arestat pentru a fi fugit de la locul accidentului.

Grace Endicott clătină din cap :

— Ce groaznică pervertire e în mintea acestui băiat. Nici nu-mi pot închipui. E ca un animal.

— Și acum restul despre noaptea aceea zăpușitoare, îl îmboldi Gillespie.

— A da, temperatura neobișnuită i-a dat lui Ralph un alibi la care nici nu se aștepta. Cînd internistul a venit cu ambulanța și a fixat timpul morții, a procedat ca de obicei, apreciind cît de multă căldură a pierdut corpul. Dar nu a ținut seamă de neobișnuita zăpușeală din acea noapte, așa că aprecierea lui a fost considerabil alături de realitate. Temperatura nopții a păstrat literalmente corpul cald. Și pînă cînd n-a fost doborîtă această obiecție majoră, care era alibiul lui Ralph, n-am putut fi sigur că el era omul.

Tibbs păru deodată foarte obosit.

— Cam asta este totul, conchise el. Am intrat la bufet și am cerut o ceașcă cu lapte. Dacă aș fi cerut un pahar de carton, poate că m-ar fi servit. Dar gîndul că-i cer o ceașcă l-a scos din sărite și, cînd am făcut o scenă pretinzînd că aveam dreptul să mănînc și eu la bufet, și-a ieșit din minți și s-a repezit la mine să mă bată. Atunci am putut și eu să pun mîna pe el. N-ar fi trebuit să procedez astfel, dar doream să am o satisfacție. Atît de limpede și-a exprimat disprețul pentru rasa mea, considerîndu-se în totul superior, încît am vrut să-i dau o lecție foarte importantă. A fost o copilărie, recunosc.

Bill Gillespie îl conducea pe Virgil Tibbs la gară. După ce parcă mașina în fața peronului, coborî și îi luă repede valiza. Tibbs înțelese și-l lăsă să i-o ducă. Gillespie porni spre locul unde avea să oprească trenul și puse jos valiza, în fața singurei bănci care oferea un confort limitat celor ce aveau de așteptat.

— Virgil, aș vrea să stau pînă vine trenul, dar sincer să-ți spun, mor de somn, vorbi Gillespie. Te superi dacă plec ?

— Bineînțeles că nu, domnule șef.

Tibbs așteptă un moment înainte de a vorbi din nou.

— Credeți că ar fi bine să stau aici ? E o noapte foarte plăcută.

Gillespie știa, fără să se uite, că banca era marcată „ALBI". Totuși, trecuse de miezul nopții și gara era pustie.

— Nu cred că are vreo importanță, răspunse el. Dacă te întreabă cineva ceva, spune-i că eu ți-am spus să stai acolo.

— În regulă, spuse Tibbs.

Gillespie făcu doi pași, apoi se întoarse spre el.

— Mulțumesc, Virgil, spuse.

— Mi-a făcut plăcere, domnule șef.

Gillespie mai voi să spună ceva, încercă, dar nu reuși. Omul din fața lui era negru, și lumina lunii accentua contrastul cu albul ochilor.

— Ei, noapte bună, spuse în cele din urmă.

— Noapte bună, domnule.

Șeful poliției se gîndi să-i strîngă mîna, dar se răzgîndi. O făcuse o dată, și era destul. Dacă ar face-o din nou, ar putea fi o mișcare greșită.

Și Gillespie porni spre mașină.

Lector : MARIA VONGHIZAS
Tehnoredactor : ELENA BABY-POPESCU

Bun de tipar : 02.06.1978. Tiraj 50 100. Coli tipar 10.

Comanda nr. 80 238
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România

ÎN ACEEAŞI COLECŢIE

AU APĂRUT:

Arkadi Adamov — COMPLICAŢII LA PĂTRAT
Peter Chambers — VORBEŞTE-I DE RĂU PE MORŢI
Raymond Chandler — RĂMAS BUN PENTRU VECIE
Agatha Christie — MISTERUL DE LA SITTAFORD
Eduard Fiker — ITINERARUL SICRIULUI DE ZINC
Alistair MacLean — ULTIMELE ŞASE MINUTE
Jiří Marek — PANOPTIC DE OAMENI PĂCĂTOŞI
Michael Sinclair — O LUNGĂ HIBERNARE
M. Steiga şi L. Volfs — GARDĂ LA REGINA BRILIANTELOR
Arkadi şi Gheorghi Weiner — ÎN VIZITĂ LA MINOTAUR

VOR APĂREA:

Leslie Charteris — „SFÎNTUL“ LA NEW YORK
James Hadley Chase — MORŢII NU VORBESC

editura univers

Lei 5,25